

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Şahbaz UZUN

**YER ADLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME: ANKARA MAHALLE
ADLARI ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUŞ-2025

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Şahbaz UZUN

**YER ADLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME: ANKARA MAHALLE
ADLARI ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Fethullah ÇİFTÇİ
Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Nurcihan GÜNEŞ
Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Murat PARLAKPINAR

MUŞ-2025

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖZET	XXV
ABSTRACT	XXVI
ÖNSÖZ / TEŞEKKÜR	XXVII
KISALTMALAR DİZİNİ	XXVIII
ŞEKİLLER DİZİNİ	XXIX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ANKARA İLİNİN TARİHİ VE COĞRAFI DURUMU

1.1. ANKARA İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	8
1.1.1. Ankara'nın Tarihçesi	8
1.1.2. Coğrafi Durumu	10
1.1.3. Nüfus Durumu	10
1.1.4. Ekonomik Durumu	10
1.2. AKYURT İLÇESİ	11
1.2.1. Akyurt İlçesinin Tarihçesi	11
1.2.2. Coğrafi Durumu	12
1.2.3. Nüfus Durumu	12
1.2.4. Ekonomik Durumu	12
1.3. AYAŞ İLÇESİ	13
1.3.1. Ayaş İlçesinin Tarihçesi	13
1.3.2. Coğrafi Durumu	13
1.3.3. Nüfus Durumu	14
1.3.4. Ekonomik Durumu	14
1.4. BALA İLÇESİ	14
1.4.1. Bala İlçesinin Tarihçesi	14
1.4.2. Coğrafi Durumu	15
1.4.3. Nüfus Durumu	15
1.4.4. Ekonomik Durumu	15
1.5. BEYPAZARI İLÇESİ	16
1.5.1. Beypazarı İlçesinin Tarihçesi	16

1.5.2. Coğrafi Durumu	16
1.5.3. Nüfus Durumu	16
1.5.4. Ekonomik Durumu	16
1.6. ÇAMLIDERE İLÇESİ	17
1.6.1. Çamlıdere İlçesinin Tarihçesi.....	17
1.6.2. Coğrafi Durumu	18
1.6.3. Nüfus Durumu	18
1.6.4. Ekonomik Durumu	18
1.7. ÇUBUK İLÇESİ.....	19
1.7.1 Çubuk İlçesinin Tarihçesi.....	19
1.7.2. Coğrafi Durumu	19
1.7.3. Nüfus Durumu	20
1.7.4. Ekonomik Durumu	20
1.8. ELMADAĞ İLÇESİ	20
1.8.1. Elmadağ İlçesinin Tarihçesi	20
1.8.2. Coğrafi Durumu	21
1.8.3. Nüfus Durumu	21
1.8.4. Ekonomik Durumu	22
1.9. EVREN İLÇESİ	22
1.9.1. Evren İlçesinin Tarihçesi	22
1.9.2. Coğrafi Durumu	22
1.9.3. Nüfus Durumu	22
1.9.4. Ekonomik Durumu	23
1.10. GÖLBAŞI İLÇESİ.....	23
1.10.1. Gölbaşı İlçesinin Tarihçesi	23
1.10.2. Coğrafi Durum	23
1.10.3. Nüfus Durumu	24
1.10.4. Ekonomik Durumu	24
1.11. GÜDÜL İLÇESİ.....	24
1.11.1. Güdül İlçesinin Tarihçesi	24
1.11.2. Coğrafi Durum	25
1.11.3. Nüfus Durumu	25

1.11.4. Ekonomik Durumu	25
1.12. HAYMANA İLÇESİ.....	25
1.12.1. Haymana İlçesinin Tarihçesi	25
1.12.2. Coğrafi Durumu	26
1.12.3. Nüfus Durumu	26
1.12.4. Ekonomik Durumu	27
1.13. KALECİK İLÇESİ	27
1.13.1. Kalecik İlçesinin Tarihçesi	27
1.13.2. Coğrafi Durumu	27
1.13.3. Nüfus Durumu	28
1.13.4. Ekonomik Durumu	28
1.14. KAHRAMANKAZAN İLÇESİ	28
1.14.1. Kahramankazan İlçesinin Tarihçesi	28
1.14.2. Coğrafi Durumu	28
1.14.3. Nüfus Durumu	29
1.14.4. Ekonomik Durumu	29
1.15. KIZILCAHAMAM İLÇESİ	29
1.15.1. Kızılcahamam İlçesinin Tarihçesi	29
1.15.2. Coğrafi Durumu	30
1.15.3. Nüfus Durumu	30
1.15.4. Ekonomik Durumu	30
1.16. NALLIHAN İLÇESİ.....	31
1.16.1 Nallıhan İlçesinin Tarihçesi.....	31
1.16.2. Coğrafi Durumu	31
1.16.3. Nüfus Durumu	31
1.16.4. Ekonomik Durumu	32
1.17. POLATLI İLÇESİ	32
1.17.1. Polatlı İlçesinin Tarihçesi	32
1.17.2. Coğrafi Durumu	33
1.17.3. Nüfus Durumu	33
1.17.4. Ekonomik Durumu	33
1.18. ŞEREFİKOÇHİSAR İLÇESİ	34

1.18.1. Şereflikoçhisar İlçesinin Tarihçesi	34
1.18.2. Coğrafi Durumu	34
1.18.3. Ekonomik Durumu	35
1.18.4. Nüfus Durumu	35

İKİNCİ BÖLÜM

KÖKEN VE DİL BİLGİSİ YÖNÜNDEN ANKARA YER ADLARININ İNCELEMESİ

2.1. KÖKEN AÇISINDAN İNCELEME	36
2.1.1. Tek Sözcükten Oluşan Yer Adları.....	36
2.1.2. İki Sözcükten Oluşan Yer Adları	38
2.1.3. Üç Sözcükten Oluşan Yer Adları	42
2.1.4. Dört Sözcükten Oluşan Yer Adları.....	44
2.1.5. Beş Sözcükten Oluşan Yer Adları.....	45
2.2. DİL BİLGİSİ AÇISINDAN İNCELEME.....	45
2.2.1. Ankara İli Merkez İlçeleri Yer Adları	45
2.2.1.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer adları	45
2.2.1.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	46
2.2.1.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	46
2.2.1.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	46
2.2.1.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	46
2.2.1.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	47
2.2.1.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları	49
2.2.1.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	49
2.2.1.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	49
2.2.1.3.5. Birleşik Ad Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	49
2.2.1.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	51
2.2.2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adları.....	51
2.2.2.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	51
2.2.2.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	51
2.2.2.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	52
2.2.2.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	52
2.2.2.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	52

2.2.2.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	52
2.2.2.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları	52
2.2.2.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	52
2.2.2.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	52
2.2.3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adları.....	52
2.2.3.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	53
2.2.3.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	53
2.2.3.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	53
2.2.3.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	53
2.2.3.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	53
2.2.3.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	53
2.2.3.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	53
2.2.3.3.3. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	53
2.2.4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adları.....	54
2.2.4.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	54
2.2.4.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	54
2.2.4.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	54
2.2.4.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	54
2.2.4.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	54
2.2.4.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	55
2.2.4.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları	55
2.2.4.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	55
2.2.4.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	55
2.2.4.3.5. İsnat Grubu Kalıbı Şeklindeki Yer Adları	55
2.2.5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adları.....	56
2.2.5.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	56
2.2.5.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	56
2.2.5.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	57
2.2.5.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	57
2.2.5.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	57
2.2.5.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	57
2.2.5.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları	57

2.2.5.3.3. Sıfat- fiil kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	57
2.2.5.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	57
2.2.5.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	58
2.2.6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adları	58
2.2.6.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	58
2.2.6.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	58
2.2.6.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	59
2.2.6.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	59
2.2.6.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	59
2.2.6.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	59
2.2.6.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları	59
2.2.6.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	59
2.2.6.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	59
2.2.6.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	59
2.2.7. Ankara İli Çubuk İlçesi Mahalle Adları	60
2.2.7.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	60
2.2.7.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	60
2.2.7.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	61
2.2.7.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	61
2.2.7.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	61
2.2.7.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	61
2.2.7.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları	61
2.2.7.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	61
2.2.7.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	61
2.2.7.3.5. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	62
2.2.8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Mahalle Adları.....	62
2.2.8.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	62
2.2.8.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	62
2.2.8.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	63
2.2.8.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	63
2.2.8.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	63
2.2.8.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	63

2.2.8.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	63
2.2.8.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	63
2.2.8.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	63
2.2.9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adları	64
2.2.9.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	64
2.2.9.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	64
2.2.9.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	64
2.2.9.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	64
2.2.9.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	64
2.2.9.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	64
2.2.9.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	64
2.2.9.3.3. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	64
2.2.10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adları	65
2.2.10.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	65
2.2.10.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	65
2.2.10.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	66
2.2.10.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	66
2.2.10.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	66
2.2.10.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	66
2.2.10.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	66
2.2.10.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	66
2.2.10.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	66
2.2.10.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	66
2.2.11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adları.....	67
2.2.11.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	67
2.2.11.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	67
2.2.11.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	67
2.2.11.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	67
2.2.11.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	67
2.2.11.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	68
2.2.12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adları.....	68
2.2.12.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	68

2.2.12.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	68
2.2.12.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	69
2.2.12.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	69
2.2.12.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	69
2.2.12.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	69
2.2.12.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	69
2.2.13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adları	70
2.2.13.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	70
2.2.13.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	70
2.2.13.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	70
2.2.13.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	70
2.2.13.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	70
2.2.13.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	71
2.2.13.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	71
2.2.13.4. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler.....	71
2.2.13.5. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	71
2.2.13.6. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	71
2.2.14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adları.....	72
2.2.14.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	72
2.2.14.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	72
2.2.14.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	73
2.2.14.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	73
2.2.14.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	73
2.2.14.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	73
2.2.14.3.2. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler	73
2.2.14.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	73
2.2.14.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	73
2.2.15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adları.....	74
2.2.15.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	74
2.2.15.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	74
2.2.15.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	74
2.2.15.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları	74

2.2.15.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	74
2.2.15.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	74
2.2.15.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	75
2.2.15.3.3. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	75
2.2.16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adları	76
2.2.16.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	76
2.2.16.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	76
2.2.16.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	77
2.2.16.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	77
2.2.16.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	77
2.2.16.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	77
2.2.16.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	77
2.2.16.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	77
2.2.16.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	77
2.2.16.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	78
2.2.17. Ankara İli Polatlı İlçesi Yer Adları	78
2.2.17.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	78
2.2.17.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	78
2.2.17.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	79
2.2.17.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	79
2.2.17.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	79
2.2.17.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	79
2.2.17.3.2. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler	79
2.2.17.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	79
2.2.17.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	79
2.2.17.3.5. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	80
2.2.17.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	80
2.2.18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adları.....	80
2.2.18.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	81
2.2.18.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları	81
2.2.18.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar	81
2.2.18.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları.....	81

2.2.18.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	81
2.2.18.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları	81
2.2.18.3.2. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler	81
2.2.18.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları	82
2.2.18.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları.....	82
2.2.18.3.5. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	82
2.2.18.3.6. İkilme Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları	82

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANKARA İLİ YER ADLARININ LEKSİK-SEMANTİK AÇIDAN

SINIFLANDIRILMASI

3.1. İNSAN VE TOPLULUKLARININ ETKİSİYLE ADLANDIRILAN YER

ADLARI.....	83
3.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	83
3.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları	83
3.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları	84
3.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	84
3.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	84
3.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	84
3.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları.....	84
3.1.8. Millet Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	85
3.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	85
3.1.10. Eğlence ve Sosyal Hayat Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	85
3.1.11. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	85
3.1.12. Zaman Kavramı adları ile Kurulan Yer Adları.....	85
3.1.13. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları	86
3.1.14. Dini Bayram ve Özel Gün Adları ile Kurulan Yer Adları.....	86
3.1.15. Dinler ile İlgili Kavramlar ile Kurulan Yer Adları.....	86
3.1.16. Giyim Kuşam Kavramları ile Kurulan Yer Adları	86
3.1.17. Göç Eden Toplumların Geldikleri Yerin Adlarını Verdikleri Yer Adları.....	86
3.1.18. Bir Olaya Dayanan Yer Adları	87
3.2. ÇEVRE VE DOĞA ADLARI İLE KURULAN YER ADLARI.....	87
3.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	87

3.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları.....	87
3.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları	87
3.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları	87
3.2.5. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları	88
3.2.6. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları	88
3.2.7. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları	88
3.2.7.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları.....	88
3.2.7.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları	88
3.2.7.3. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları	88
3.2.7.4. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları	89
3.2.8. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları	89
3.2.9. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	89
3.3. ANKARA İLİ MERKEZ İLÇELERİ YER ADLARININ SINIFLANDIRILMASI.....	89
3.3.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları.....	89
3.3.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	89
3.3.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları	90
3.3.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları.....	90
3.3.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	90
3.3.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	90
3.3.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları	90
3.3.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	91
3.3.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	91
3.3.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	91
3.3.1.10. Eğlence ve Sosyal Hayat Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	91
3.3.1.11. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	91
3.3.1.12. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları.....	91
3.3.1.13. Bir Olaya Dayanan Yer Adları	91
3.3.1.14.Şehir, Ülke ve Bölge Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	91
3.3.1.15. Dini Terim ve Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları	91
3.3.1.16. Savaş, Savaşçı, Zafer, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları.....	92

3.3.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları	92
3.3.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	92
3.3.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları.....	92
3.3.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları.....	92
3.3.2.4. Yiyecek, İçecek Adları ile Kurulan Yer Adları	92
3.3.2.5. Su Adları ile Kurulan Yer Adları.....	92
3.3.2.6. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları	92
3.3.2.7. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları.....	93
3.3.2.8. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları	93
3.3.2.8.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları.....	93
3.3.2.8.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları.....	93
3.3.2.8.3. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları.....	93
3.3.2.8.4. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	93
3.3.2.9. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları	93
3.3.2.10. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	93
3.3.2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	94
3.3.2.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	94
3.3.2.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	94
3.3.2.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	94
3.3.2.1.3. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	94
3.3.2.1.4. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	94
3.3.2.1.5. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	95
3.3.2.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları.....	95
3.3.2.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	95
3.3.2.2.2. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	95
3.3.2.2.3. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	95
3.3.2.2.3.1. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Mahalle Adları.....	95
3.3.2.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	95
3.3.3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	96
3.3.3.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	96

3.3.3.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.5. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.6. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.7. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.8. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	96
3.3.3.1.9. Dini Bayram ve Özel Gün ile oluşan Yer adları.....	97
3.3.3.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	97
3.3.3.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	97
3.3.3.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları.....	97
3.3.3.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	97
3.3.3.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları.....	97
3.3.3.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları.....	97
3.3.4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	98
3.3.4.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.5. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.6. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.7. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları.....	98
3.3.4.1.8. Zaman kavramı adları ile kurulan Yer adları.....	98
3.3.4.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	99
3.3.4.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	99
3.3.4.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları.....	99
3.3.4.2.3. Su Adları ile Kurulan Yer Adları.....	99
3.3.4.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	99
3.3.4.2.5. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları.....	99

3.3.4.2.6. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	99
3.3.4.2.6.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları	99
3.3.4.2.6.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları	99
3.3.4.2.7. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	99
3.3.4.3.8. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları.....	99
3.3.5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	100
3.3.5.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	100
3.3.5.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	100
3.3.5.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	100
3.3.5.1.3. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	100
3.3.5.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	100
3.3.5.1.5. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	101
3.3.5.1.6. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.1.7. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.1.8. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.1.9. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.1.10. Savaş Barış ve Zafer Adları ile Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.1.11. Zaman Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.1.12. Giyim Kuşam Kavramları ile Kurulan Yer Adları.....	101
3.3.5.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	101
3.3.5.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.2.3. Su Adları ile Kurulan Yer Adları	101
3.3.5.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	102
3.3.5.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	102
3.3.5.2.5.1. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları	102
3.3.5.2.5.2. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları.....	102
3.3.5.2.5.3. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları	102
3.3.5.2.6. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	102
3.3.5.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	102

3.3.6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	103
3.3.6.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	103
3.3.6.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	103
3.3.6.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	103
3.3.6.1.3. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	103
3.3.6.1.4. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları	103
3.3.6.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	103
3.3.6.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	103
3.3.6.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	103
3.3.6.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	103
3.3.6.1.9. Dinler ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	104
3.3.6.1.10. Yeme İçme Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	104
3.3.6.1.11. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları	104
3.3.6.2. Çevre Ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	104
3.3.6.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	104
3.3.6.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	104
3.3.6.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	104
3.3.6.2.4. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları	104
3.3.6.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	104
3.3.6.2.6. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	104
3.3.6.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	104
3.3.7. Ankara İli Çubuk İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	105
3.3.7.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	105
3.3.7.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	105
3.3.7.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	105
3.3.7.1.3. Giyim Kuşam Adları ile Kurulan Yer Adları.....	105
3.3.7.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	105
3.3.7.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	106
3.3.7.1.8. Millet, Boy ve Aşiret Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	106

3.3.7.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.1.10. Bir Olaydan Dolayı Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.1.11. Savaş Barış ve Zafer Adları ile Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.1.12. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları.....	106
3.3.7.2.4. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.2.5. Su Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.2.6. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.2.7. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.2.8. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.2.8.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.2.8.2. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.2.9. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	107
3.3.7.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları.....	107
3.3.8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	108
3.3.8.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları.....	108
3.3.8.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Mahalle Adları.....	108
3.3.8.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	108
3.3.8.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları ...	108
3.3.8.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	108
3.3.8.1.5. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.1.6. Durum Bildiren İfadelerle Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.1.7. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	109
3.3.8.2.5. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları.....	109

3.3.8.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	109
3.3.9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	110
3.3.9.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	110
3.3.9.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları.....	110
3.3.9.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	110
3.3.9.1.3. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	110
3.3.9.1.4. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	110
3.3.9.1.5. Durum Bildiren Terimlerle Kurulan Yer Adları	111
3.3.9.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları.....	111
3.3.9.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	111
3.3.9.2.2. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları	111
3.3.9.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	111
3.3.10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	111
3.3.10.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	112
3.3.10.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	112
3.3.10.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	112
3.3.10.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları .	112
3.3.10.1.4. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları	112
3.3.10.1.5. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	112
3.3.10.1.6. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	112
3.3.10.1.7. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	112
3.3.10.1.8. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları	112
3.3.10.1.9. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	112
3.3.10.1.10. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	112
3.3.10.1.11. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları	113
3.3.10.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	113
3.3.10.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	113
3.3.10.2.2. Su Adları ile Kurulan Yer Adları	113
3.3.10.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	113

3.3.10.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	113
3.3.11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	114
3.3.11.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	114
3.3.11.1.1. Durumunu Bildiren Adlarla Kurulan Yer Adları	114
3.3.11.1.2. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	114
3.3.11.1.3. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	114
3.3.11.1.4. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	114
3.3.11.1.5. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları	114
3.3.11.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	114
3.3.11.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	114
3.3.11.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	114
3.3.11.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	114
3.3.11.2.4. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları	115
3.3.11.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	115
3.3.11.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	115
3.3.12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	115
3.3.12.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	115
3.3.12.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	115
3.3.12.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	116
3.3.12.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları	116
3.3.12.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	116
3.3.12.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	116
3.3.12.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	116
3.3.12.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	116
3.3.12.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	116
3.3.12.1.9. Savaş Barış Kavramlarıyla Kurulan Yer Adları	116
3.3.12.1.10. Göç Eden Toplumların Geldikleri Yerin Adlarını Verdikleri Yer Adları	116
3.3.12.1.11. Durum Bildiren Terimlerle Kurulan Yer Adları	116
3.3.12.1.12. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları	116

3.3.12.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları.....	117
3.3.12.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	117
3.3.12.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları.....	117
3.3.12.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları	117
3.3.12.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları	117
3.3.12.2.5. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	117
3.3.12.2.6. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları	117
3.3.12.2.7. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	117
3.3.12.2.7.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları	117
3.3.12.2.7.2. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları	117
3.3.12.2.7.3. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları.....	117
3.3.12.2.7.4. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları	117
3.3.12.2.8. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	118
3.3.12.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	118
3.3.13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	118
3.3.13.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	118
3.3.13.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	118
3.3.13.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	119
3.3.13.1.3. Durum Bildiren Adlar ile Kurulan Yer Adları.....	119
3.3.13.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	119
3.3.13.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	119
3.3.13.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	119
3.3.13.1.7. Zaman Kavramı Adları Kurulan Yer Adları	119
3.3.13.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	119
3.3.13.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	119
3.3.13.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	119
3.3.13.2.2. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları	119
3.3.13.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	119
3.3.13.2.4. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	120
3.3.13.2.4.1. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları.....	120
3.3.13.2.5. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	120

3.3.13.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	120
3.3.14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	120
3.3.14.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	121
3.3.14.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	121
3.3.14.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	121
3.3.14.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları .	121
3.3.14.1.4. Zaman Kavramı adları ile Kurulan Yer Adları.....	121
3.3.14.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	121
3.3.14.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	121
3.3.14.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	121
3.3.14.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	121
3.3.14.1.9. Göç ile Gelen Milletlerin, Yaşayış ve Göç Ettikleri Yerlerin Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	121
3.3.14.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	121
3.3.14.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	121
3.3.14.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	122
3.3.14.2.3. Su Adları ile Kurulan Yer Adları	122
3.3.14.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	122
3.3.14.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	122
3.3.14.2.5.1. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları	122
3.3.14.2.5.2. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları.....	122
3.3.14.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	122
3.3.15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	123
3.3.15.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	123
3.3.15.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	123
3.3.15.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	123
3.3.15.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları	123
3.3.15.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	123
3.3.15.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	123
3.3.15.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	123

3.3.15.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	123
3.3.15.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	123
3.3.15.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	124
3.3.15.1.10. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları	124
3.3.15.1.11. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları İle Kurulan Yer Adları	124
3.3.15.1.12. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları	124
3.3.15.1.13. Bir Olaya Dayanan Yer Adları.....	124
3.3.15.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	124
3.3.15.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	124
3.3.15.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	124
3.3.15.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	124
3.3.15.2.4. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları	124
3.3.15.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	125
3.3.15.2.5.1. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları	125
3.3.15.2.5.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları.....	125
3.3.15.2.5.3. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları.....	125
3.3.15.2.5.4. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları	125
3.3.15.2.6. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	125
3.3.15.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	125
3.3.16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	126
3.3.16.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	126
3.3.16.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	126
3.3.16.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	126
3.3.16.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları	126
3.3.16.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	126
3.3.16.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	126
3.3.16.1.6. Bir Olaya Dayanan Yer Adları.....	126
3.3.16.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	126
3.3.16.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	126
3.3.16.1.9. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları .	127

3.3.16.1.10. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları	127
3.3.16.1.11. Durum Bildiren İfadelerle Kurulan Yer Adları.....	127
3.3.16.1.12. Dini Terim ve Dini Adlar ile Kurulan Yer Adları.....	127
3.3.16.1.13. İnsanı İlgilendiren Adlar ile Kurulan Yer Adları.....	127
3.3.16.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	127
3.3.16.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	127
3.3.16.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	127
3.3.16.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları	127
3.3.16.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	127
3.3.16.2.5. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları	127
3.3.16.2.6. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	128
3.3.16.2.6.1. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları	128
3.3.16.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	128
3.3.17. Ankara İli Polatlı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	128
3.3.17.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	128
3.3.17.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	128
3.3.17.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	129
3.3.17.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları	129
3.3.17.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	129
3.3.17.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	129
3.3.17.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	129
3.3.17.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	129
3.3.17.1.8. Millet Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	129
3.3.17.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları.....	129
3.3.17.1.10. Eğlence ve Sosyal Hayat Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	129
3.3.17.1.11. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	129
3.3.17.1.12. Zaman Kavramı adları ile Kurulan Yer Adları	129
3.3.17.1.13. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları.....	130
3.3.17.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	130
3.3.17.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	130
3.3.17.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	130

3.3.17.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları	130
3.3.17.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları	130
3.3.17.2.5. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	130
3.3.17.2.6. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları.....	130
3.3.17.2.7. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	130
3.3.17.2.7.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları	130
3.3.17.2.7.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları.....	130
3.3.17.2.7.3. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları	130
3.3.17.2.7.4. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları.....	130
3.3.17.2.8. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	131
3.3.17.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları	131
3.3.18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	131
3.3.18.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları	131
3.3.18.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları	131
3.3.18.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları.....	132
3.3.18.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları İle Kurulan Yer Adları .	132
3.3.18.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	132
3.3.18.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları.....	132
3.3.18.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları.....	132
3.3.18.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları	132
3.3.18.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları	132
3.3.18.1.9. Yiyecek İçecek Adları ile Kurulan Yer Adları	132
3.3.18.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları.....	132
3.3.18.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları	132
3.3.18.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları	132
3.3.18.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları.....	132
3.3.18.2.4. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	133
3.3.18.2.4.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları	133
3.3.18.2.4.2. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları.....	133
3.3.18.2.5. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları.....	133

3.3.18.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif	
Dışında Kalan Yer Adları	133
SONUÇ	134
KAYNAKÇA	141

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YER ADLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME: ANKARA MAHALLE ADLARI ÖRNEĞİ

Şahbaz UZUN

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Fethullah ÇİFTÇİ

2025, 176 sayfa

Adbilimin üzerinde en fazla durulan kollarından biri olan yer adları bilimi (toponimi), XXI. yüzyılla beraber farklı disiplinlerde çalışan araştırmacıların ilgi odağı haline gelmiştir. Bu durum yer adlarının düşünülmenin aksine sadece söz varlığından ibaret olmadığını, dil dışında kültürel, tarihsel ve coğrafi konularda da eşsiz malzeme sunmasından kaynaklanmaktadır.

Bu çalışmada adbilimin en çok araştırılan ve çalışılan dalı olan yer adbilimini, köken ve gramer olarak incelemenin yanında, bölgede yaşayan insanlardan alınan bilgiler doğrultusunda yer adının verilmiş gagesinde leksik-semantik açıdan bir inceleme yapılacaktır. Ankara ili yer adları üzerine daha önce hiçbir çalışmanın yapılmamış olması, Kurtuluş Savaşı'nın etki ve sonuçları, Cumhuriyet'in ilanından sonra geniş tarım arazilerinin işlenmesi amacıyla yoğun bir şekilde göç alması, Ankara ili içerisinde yeni yer adlarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu yer adlarının verilmiş nedenleri incelenerek sınıflandırılması adbilim açısından zaruri bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Çalışmanın ilk bölümünde ad bilim, yer adları bilimi, dünyada yapılmış olan yer adı çalışmalarına kısaca değinilmiştir. İkinci bölümde Ankara ili ve ilçelerinin tarihi, coğrafi yapısı, nüfusu gibi hususlarda bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde Ankara merkez ve ilçelerinde bulunan toplamda 1358 adet mahalle adı yapı ve köken açısından incelenmiştir. Dördüncü bölümde ise yapı ve köken açısından incelenen bütün mahalle adlarını leksik semantik açıdan sınıflandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ankara, yer adları, adbilim, etimoloji, leksik semantik

ABSTRACT
MASTER'S THESIS
A STUDY ON TOPONYMY: SAMPLE of NEIGHBORHOOD NAMES of
ANKARA

Şahbaz UZUN

Advisor: Assoc. Professor Fethullah ÇİFTÇİ

2025, Pages: 176

The science of place names aka toponymy, one of the most emphasized branches of onomastics, has become the focus of interest of researchers studying in different disciplines with the 21st century. This is, contrary to popular belief, due to the fact that place names are not just a vocabulary, but also provide unique materials on cultural, historical and geographical issues, besides language.

This study is about toponymy, one of the most researched and studied branches of onomastics. In this study, in which a total of 1358 neighborhood names from Ankara and its districts were subjected to a classification in terms of grammar and lexic-semantics; Ankara province has been selected due to the reasons such as the fact that no study had been done on the toponymy of the province before, that it was the center of the War of Independence, that it received intense immigration due to the cultivation of large agricultural lands after the declaration of the Republic, and that many new place names emerged due to these migrations.

In the first section of the study, onomastics, toponymy, and toponymy studies conducted in the world are briefly mentioned. In the second section, information is given on issues such as the history, topography and population of Ankara province and its districts. In the third section, a total of 1358 neighborhood names in the center and districts of Ankara were examined in terms of structure and origin. In the fourth section, all neighborhood names examined in terms of structure and origin were classified in terms of lexical semantics.

Key Words: Ankara, toponymy, onomastics, etymology, lexical semantics

ÖNSÖZ / TEŞEKKÜR

Ad bilim yer adlarını köken, anlam ve yapı bakımından inceler ve açıklamaya çalışır. Ad bilim ülkemizde yeni yeni çalışılmaya başlanan bir bilim dalıdır. Yer adlarının verilmesinde sosyal olaylardan, iklimsel olaylara kadar birçok etken vardır. Bu durum ad bilimi daha da önemli hale getirmektedir. Bu çalışmayla birlikte Ankara ili mahalle adlarının verilişindeki etkenler incelenerek, leksik-semantik açıdan gruplandırmaya tabi tutulup yapı bakımından incelenecektir.

Beni her konuda destekleyen sevgili eşim Elçin'e, lisansüstü eğitimim sürecinde bana büyük katkıları olan Dr. Öğr. Üyesi NurcihanGÜNEŞ'e ve yol göstericim, danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Fethullah ÇİFTÇİ'ye teşekkürü bir borç bilirim.

Muş-2024

Şahbaz UZUN

KISALTMALAR DİZİNİ

ALM	:	Almanca
AR	:	Arapça
C°	:	Santigrat
CHİ	:	Çince
D	:	Doğu
FAR	:	Farsça
FR	:	Fransızca
İBR	:	İbranice
İTAL	:	İtalyanca
İSP	:	İspanyolca
K	:	Kuzey
KM	:	Kilometre
KRT	:	Kürtçe
M	:	Metre
MM	:	Minimetre
M.Ö.	:	Milattan Önce
R	:	Rumca
RUS	:	Rusça
S	:	Sayfa
SOĞD	:	Sogdça
T	:	Türkçe
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TÜİK	:	Türkiye İstatistik Kurumu
VB	:	Ve benzeri

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2. 1. Ankara İli Merkez İlçeleri Yer Adları	51
Şekil 2. 2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adları	52
Şekil 2. 3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adları	54
Şekil 2. 4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adları	56
Şekil 2. 5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adları	58
Şekil 2. 6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adları.....	60
Şekil 2.7. Ankara İli Çubuk İlçesi Mahalle Adları	62
Şekil 2. 8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Mahalle Adları	63
Şekil 2. 9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adları.....	65
Şekil 2. 10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adları.....	67
Şekil 2. 11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adları	68
Şekil 2. 12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adları	70
Şekil 2. 13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adları.....	72
Şekil 2. 14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adları	73
Şekil 2. 15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adları	76
Şekil 2. 16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adları.....	78
Şekil 2. 17. Ankara İli Polatlı İlçesi Yer Adları.....	80
Şekil 2. 18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adları	82
Şekil 3. 1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları.....	94
Şekil 3. 2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	95
Şekil 3. 3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	97
Şekil 3. 4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	100
Şekil 3. 5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	102
Şekil 3. 6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	105
Şekil 3. 7. Ankara İli Çubuk İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	108
Şekil 3. 8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	110
Şekil 3. 9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	111
Şekil 3. 10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	113
Şekil 3. 11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	115
Şekil 3. 12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	118
Şekil 3. 13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	120

Şekil 3. 14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	122
Şekil 3. 15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	125
Şekil 3. 16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması.....	128
Şekil 3. 17. Ankara İli Polatlı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	131
Şekil 3. 18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması	133

GİRİŞ

AD BİLİM ve YER AD BİLİMİ

Ad ve Adbilim

“Ey Âdem, bunların isimlerini onlara söyle” dedi (Kur’an-ı Kerim, Bakara 2/33).

“Türükbod(u)n (a)tüküsi yok bolm(a)zuntiy(i)n...” Türk halkının adı sanı yok olmasın diye... (Tekin, 2010: 57).

İnsanların dünyada var olmasından itibaren, iletişim kurmak ve yaşamlarını kolaylaştırmak istemeleri amacıyla sürekli bir adlandırma çabası içerisinde olmuşlardır. Bundan dolayı adlar insanların yaradılışı kadar eskiye gitmektedir. Yapılan bu adlandırmalar genellikle insanların yaşadıkları yerin fiziki oluşum özellikleri, bitki örtüsü, canlı popülasyonu, gök olayları, inanç olguları, tarihi olayları ve önemli şahsiyetleri aracılığıyla gerçekleşmiştir. Ad Alm. substantiv, gegenstandswort, nonem; Fr. substantif, nom; İng. substantive, noun, Rus. imya, İsp. nombreterimleriyle karşılanan ad terimi, kısaca her türlü canlı ve cansız varlığı, düşünceyi, duyguyu, olayı ya da olguyu ifade eden dil ögesi olarak tanımlanmaktadır (Şahin, 2021: 11).

Yunanca “ad, isim” manasındaki onim ya da onoma terimleri ‘özel ad’ anlamını içermekte ve onomastik (ad bilimi), onomastiğin alt dalları olan antroponim, toponim, zoonim, fitonim, astronim, hrematonim terimlerinin oluşumunda da görev yapan bir birim olarak karşımıza çıkmaktadır (Kalkan, 2021: 15). Son derece önemli olan ad ve ad verme olgusu, beraberinde yeni bir bilim dalının ortaya çıkmasını zarurî kılmıştır. İşte Adbilim (onomastik), bu zarurî ihtiyacın bir tezahürü olarak ortaya çıkmış bir bilim dalıdır (Çiftçi, 2022: 707).

Ad bilim hakkında yapılan tanımlamaların bazıları şöyledir;

Ad bilim (onomastique, onomastics, namenkunde) canlıların, nesnelere ve kavramların, kısacası çevremizde gördüğümüz ve algıladığımız her şeyin adıyla ilgilenen bilim adıdır (Sakaoğlu, 2001: 9).

Ad bilim, gösterilenden ya da kavramdan kalkarak anlatımı, gösterilenin bağlandığı anlam bilimsel araştırmadır (Vardar, 2002: 12).

Özel adlar üzerinde duran ve özel adları, köken bilgisi (etymologie), tarihi gelişme, dil ve kültür sorunları açısından inceleyen bilim dalı. Bu bilim dalının yer adları (yer adı bilimi, toponymie veya toponomastique), kişi adları (onomastique) ve

çeşitli coğrafi adlar üzerinde duran alt dalarlı da vardır (Korkmaz, 2019: 64). Ad bilim insanının kültür tarihi boyunca ortaya koymuş olduğu adlandırmaya yönelik her türlü tercihini, eylemini, söylemini, düşüncesini çok yönlü biçimde inceleyip çözümleyen bir disiplindir (Keskin, 2021: 55).

Aksan'ın ad bilim hakkındaki düşüncesi şöyledir; *Sözcükbilimin anlam bilim ile sıkı sıkıya bir ilişki içerisinde olduğunu ve iki ana dalı tek bir alan olarak düşünülebileceğini, ayrıca yöntem ve nitelik olarak birbirinden ayrılan bu iki alanın ortak noktasının ad olduğunu ve iki ayrı alanın adbilim adı altında toplanabileceğini belirtmiştir. Aksan'a göre adbilim, dar anlamda Özel Adlar Alanı, geniş anlamda Tür Adları Alanı olmak üzere ikiye ayrıldığını belirtmiştir (2020: 93).*

Yer Adı (Toponimi)

Toponimi sözcüğü Yunanca bir kelime olup topos (yer) ve onoma (ad) sözcüklerinin birleşimiyle oluşmuş bir sözcüktür. Toponiminin etimolojiden farkı toponominin “yer adlarını yapı, anlam ve köken bakımlarından açıklamaya” çalışmasıdır. Bunu yaparken de sadece adın etimolojik kökenine değil tarihine de bakar. O yere konulmuş ismin geçmişle bağlantısını da kurar (Başalan, 2019:1). İnsanlar, yaşadıkları ve geçimlerini sağladıkları yere ad verirler. Bunlar nedensiz ve rastlantı sonucu verilmiş adlar değildir (Gündüz Önal, 2012:5). Bunlardan her biri bir sebebe bağlı ve bilinçli verilmiş adlardır. Savaşlar, doğal afetler, salgın hastalıklar, inançlar, tarihi kişilikler, ekonomik uğraşlar, göçler, gök olayları, gök cisimleri, etnik gruplar gibi sayacağımız birçok neden yer adı verilmesinde etkin rol oynamıştır. Yer adlarının verilmiş nedeninin tespiti ve incelemesi de o yeri tanımak ve tanıtmakta önemli bir etkidir.

Kendine göre kuralları olan ad bilimi, bütün adları incelemek üzere alt dallarını oluşturmuştur. Bunlar içerisinde en fazla işlek olanı kişi (antroponim) ve yer (toponim) adlarını inceleyen bilim dalıdır. Çünkü en fazla kullanılan ad kişi adıdır. Bu kişilerin yaşadıkları yer adları da ikinci sırada gelmektedir (Yavuz ve Şenel, 2013: 2241).

Aksan, özel adlar alanı kısmında, bu alana adbilimler isminin de verilmesinden hareketle, bu alan içindeki alt kolların her birisinin ayrı birer inceleme ve araştırma dalı olduğunu dile getirerek bu alanları şu şekilde sıralamıştır:

a-Yer adları bilimi ya da yeradibilim (topomie, topomy, Topomyie) ya da toponomastigue,

b-Coğrafya adları bilimi: Akarsu adları bilimi (hydronymie, Hydronymy, hydronymie), dağ adları bilimi (oronymie, oronymy, Oronymie),

c-Kişi adları bilimi: (anthroponymie, anthropoymy, Anthroponymie) (2020: 100).

Dünyada Yapılan Yer Ad Bilimi Çalışmaları

İnsanların adlandırma yapmasındaki amaç, bir bölgeyi sahiplenerek sınırlarını belirleme, kullanım özelliklerine göre varlıkları türlerine göre ayırıştırma, bir nesneyi başka bir nesneden ayırt etmektir. Ancak bu adlandırmaların ne zaman kimin tarafından nasıl yapıldığı hakkında bir bilgi yoktur. *Tarihte yazıtı MÖ 3200 yılında Sümerlerin bulunduğu bilgisinden yola çıkılarak yer adlarını tarihte yazılı olarak ilk kullananların Sümerler olduğu bilgisine ulaşılabilir. Tarihte yazılı kaynaklarda belirgin bir şekilde ifade edilen ilk yer adı bugünkü adıyla Suriye'nin Humus vilayetine bağlı "Telen-Nebi Mind" yani eski adıyla "Kadeş"tir. Tarihte M.Ö 1280 yılında Mısırlılar ile Hititler arasında yapılan ilk yazılı antlaşma olan "Kadeş Antlaşması" da ismini bu yer adından almıştır. Yer adlarının kullanımı, yazının da yaygınlaşmasıyla daha da önemli bir hale gelmiş; bir yeri belirtme, ayırt etme, hatırlatma maksadıyla tarihi kaynaklardaki yerini fazlasıyla almıştır (Koç, 2016:22). Ülkemizdeki yer adı çalışmaları çok eskiye dayanmamaktadır. Dünya ülkelerinin geneline göre ülkemizde bu alanda yapılan çalışmalar nicelik olarak tatmin edici seviyede olmakla beraber batı gibi bu alanda hem nitelik hem nicelik açısından belli bir noktaya erişmiş ülkelere göre geride kaldığı söylenebilir. Bu durum hazırlanan çalışmaların sayısının azlığından anlaşılmaktadır. Ad bilim batı ülkelerinde akademik çalışmalar arasında bağımsız olarak yerini alarak, uluslararası kongreler ve sempozyumlara konu olmuştur. Yapılan ad bilim çalışmaları diğer bilim dallarına yardımcı olmaya başlamış ve akademik olarak değeri artmıştır.*

Hasan EREN'in "Yer Adlarının Dili" isimli çalışmasında (1965:155.165), adbilimin dünyadaki yeri ve dünya ülkelerinde yapılan çalışmalara değinmiştir. Hasan EREN bu çalışmasında tarihsel olarak dünyadaki ad bilim çalışmalarının tespitini yaparak öncü bir çalışma yapıp literatürde yerini almıştır. Bu başlık altında yapacağımız sıralı tarihsel değerlendirme Hasan EREN'in bu çalışmasının kısa bir özeti olacaktır.

Dünyada ilk olarak toponimi çalışmaları akademik olarak 1920 yılında Fransa'da başlamıştır. 1938 yılında Paris'te Uluslararası I. Toponymie ve Anthroponymie Kongresi toplanmış ve yirmiye yakın ülkenin katılımı sağlanmıştır. Bu kongre sonunda Fransa'da bir Toponymie ve Arthroponymie Komisyonu da

kurulmuştur. 1947 yılında Paris'te, 1949 da Bruxelles'te, 1952 yılında Uppsala' da toponimi hakkında sırasıyla kongreler düzenlemiştir.

Fransa'da ad biliminin temelini atmada öncü bilim adamlarını belirtecek olursak Houze, Quicherat, Cocheris, d'Arbois de Jubainville olmuştur. Belçika'da 1926' da Toponymie ve Diyalektoloji Komisyonu kurulmuştur. Belçika'da yer adları hakkında çalışma yapan bilim adamlarını sıralayacak olursak Vincent, Carnoy, Vannerus Van de Wijer isimler Belçika'da yerini almıştır. Diğer bir ülke olan İsviçre'de ise çalışma yapan bilim adamları sıralandığında Jaccard ve Ernest Muret'tensonra Aebischer ve Hubschmied gibi isimler öncü olmuştur (Eren, 1965:155).

İtalya'da yer adları hakkında çalışma yapan bilim insanlarından bahsedecek olursak, Battisti, Bertoldi, Bertoni, Olivieri, Pieri, Serra, Alessio, Lambrogia, Pasquali gibi isimler önde gelir. İspanya ve Portekiz' de de yer adları üzerine yapılan çalışmalara ayrı bir önem verilmiştir. Yer adları hakkında çalışma yaparak İspanya'da *Griera ve Montoliu*, Portekiz'de ise *Leite de Vasconellos* kendilerinden çokça bahsettirmiştir. Almanya'da yer adları üzerine çalışma yapanlar ise P. Skok, Kaspers, G. Gröhler, Gamillscheg, Schnetz'dir. Bu çalışmacılar yer adları üzerine yazmış oldukları eserlerle Almanya'da ve diğer ülkelerde öncü olmuşlardır. Gamillscheg Fransa'da yaşayan Frankların kullanmış oldukları yer adları üzerine durarak Fransız etimolojosine ait bir sözlük çıkarmıştır. Schnetz'in Zeitschriftfür Ortsnamen Forschungen adlı dergisi 1925 yılında adlar üzerine yayın yapmaya başlamıştır. Derginin adı Zeitschriftfür Namen Forschungen olarak değiştirilmiş ve 1938 yılında bütün adları içine alacak şekilde yayın yapmaya devam etmiştir (Eren, 1965:156).

Slav ülkelerindeki yer adları üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde diğer çalışmalara göre daha eski oldukları tespit edilmiştir. İlk çalışma yapan kişi ise Büyük Slaviste Franz Miklosich'tir. Aynı zamanda Miklosich diğer bilim adamlarından ayıran yönü ise yer adları hakkında yaptığı bu çalışmalarda yer adlarını yapı ve anlam bakımından ele alan ilk araştırmacıdır. Yer adları üzerine Çekoslovakya, Polonya, Rusya, Yugoslavya ve Bulgaristan gibi ülkelerde birçok eser tanzim etmiştir. Çekoslovakya da yer adları ve yerleşim tarihi üzerine Smilauer birçok çalışma yaparak, Uvod do toponomastiky isimli bir çalışmasını yayınlamıştır. Rus dilinin etimoloji sözlüğünü çıkartan MaxVasmer, yer adları üzerinde de incelemeler yapmış, Balkanlar

ülkelri, Yunanistan, Fin ve Macar Slavistelerinde bulunan yer adlarını inceleyerek çeşitli çalışmalar yapmıştır (Eren, 1965, s.156.157).

J. Melich, J. Nemeth, I. Keniezsa ve L. Rasonyi isimleri Macaristanda bulunan yer adlarını inceleyen ilk bilim adamları olarak sayabiliriz. Z. Gombocz ve J. Melich Macar etimoloji sözlüğünü çıkartmışlardır. J. Melich, yer adlarının yanında kişi adlarına da yer vererek yer adlarının önemini farklı bir yere taşımıştır. Yer adları birçok disiplinler arasında bulunduğu gibi tarih ve kartografyaya da etkisi olmuştur. Bu duruma örnek verilecek olursa Macaristan ve Romanya arasında Transilvanya bölgesi hakkında yapılan sınır tartışmalarında yer adlarının kullanımına sıklıkla başvurulmuştur. 2. Dünya Savaşından sonra bölgesel tartışmalar devam etmiş ve toponimi çalışmalarına bu durum örnek gösterilerek dünyada büyük bir önem kazanmıştır (Eren, 1965, s.157.158).

Türk onomastiği üzerine ilk çalışan yabancı bilim adamları, GezaKuun (1904), H. Paasonen (1906), BernatMunköcsi (1912), S. Saleman (1912), GomboczZoltan (1915), Willy Bank (1916), LaszloRasonyi (1923), LigetiLajos (1925), GyulaNemeth (1927), L. Fekete (1929)'dir. OmeljanPritsak 1951'de "Stammesnaenund Titularen der alta ischenVölker (Altay kavimlerinin boy adları ve ünvanları)" adlı Almanca bir tez hazırlamıştır. Yabancı bilim adamları arasında Türk onomastiği üzerine en önemli çalışmalar LaszloRasonyi'ye aittir. Türk adbilimi ve tarihi üzerine dilimizde ve yabancı dillerde pek çok çalışması vardır (Keleş, 1996:14).

Türkiye'de Yapılan Yer Ad Bilimi Çalışmaları

İnsanların bir bölgede varoluşunun ilk tespiti adlandırmalar üzerinden yapılır. Çünkü var oldukları yeri adlandırdıktan sonra o yeri vatan edinmiş olurlar. Toponimi yani yer adı hakkında yapılan ilk çalışmalar hakkında bilgi vermek güçtür. Dünyada toponimi üzerine bir hayli yol alınmış olsa da ülke tarihimizde bu durum çok eskilere gitmemektedir. *Türkiye'deki yer adları konusunda XIX. yüzyıl sonlarında başlayarak yabancı tarihçi ve tarihsel coğrafya uzmanlarının araştırmaları, daha çok, tarih kaynaklarında geçen yer adlarının bugünkülerle eşleştirilmesini sağlama amacına yönelik olmuştur. M. Fuat KÖPRÜLÜ' nün 1925 yılında yayınlanan bir çalışmasında Oğuz boylarının Anadolu'daki yayılma alanlarında coğrafya adları ve köy adları üzerinde durulmuş, bundan 3 yıl sonra çıkan, Hüseyin Nihal ve Ahmet Naci'nin ortak yazılarında Türkçe kökenli yer adları incelenmiştir (Aksan 2020, s.112).* Hüseyin Nihal

ve Ahmet Naci'nin ortak yazısı incelendiğinde kendilerinin daha geniş bir çalışma yaptıklarını ve tespit ettikleri Türk boy adlarının Köprülü'den daha fazla olduğunu Köprülü'nün sadece Kastamonu ve çevresine baktığını belirtmişlerdir. Ayrıca tam anlamıyla yer adları hakkında yapılan ilk çalışmanın kendileri tarafından yapıldığını savunmaktadırlar (Hüseyin Nihal, Ahmet Naci, 1926:243.260).

Günümüzde yer adları yeni yeni araştırmacıların dikkatini çekmiş ve bu yönde araştırma yapılmaya ve eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmalar hız kazanmıştır. *İçişleri Bakanlığı'nın 1952 yılında kurduğu Ad Değiştirme İhtisas Kurulu, 1967 yılında 7267 sayılı kanunla yabancı kökten geldiği ve benzer isimlerin verilerek karışıklığa yol açtığı gerekçesi ile 12.200 köyün adını değiştirmiştir* (www.içişleri.gov.tr, 2023). Bu isim değişikliğinin asıl amacı kullanılan yer adlarının tekrür etmeden adres karışıklığının önüne geçmek olsa da birçok yer adının değiştirilip unutulmasına sebep olmuştur. Bu nedenle halk tarafından bilinen eski yer adlarının tamamıyla yok olmadan tespitinin sağlanması büyük önem arz etmektedir.

Türkiye'de de yer adı bilimi alanındaki çalışmalar 1925'te Fuad Köprülü'nün Türkiyat Mecmua'sında yayınlanan Oğuz Etnolojisine Dair Notlar isimli yazısı ile başlatılabilir. Devamında Hüseyin Nihal ile Ahmet Naci, Mehmet Şakir, Fehmi AKSU, Sırrı ÜÇER ile Mesud KOMAN, İshak Rafet İŞİTMAN, Abdülkadir İNAN da bu alanda çalışma yapmış isimlerdir. Yakın geçmişe baktığımızda ise Hasan EREN, Özcan BAŞKAN, Doğan AKSAN, Tuncer GÜLENSOY, İbrahim ŞAHİN gibi araştırmacılar toponimi konusunu çeşitli şekillerde çalışmışlardır (Telli, 2018: 511). Günümüzde ise yer adları çalışmacıların dikkatini çekmiş, yapılan çalışmaların hem niceliğinde hem de niteliğindedir bir gelişme yaşanmıştır. Günümüzde yer adları üzerine yapılan çalışmalardan bazıları şöyle sıralayabiliriz; İbrahim ŞAHİN'in Adbilim, Sevan NİŞANYAN'ın Yer Adları Sözlüğü, Hasan EREN'in Yer Adlarının Dili, Tuncer GÜLENSOY'un Türkçe Yer Adları Klavuzu, İshak Refet İŞİKMAN'ın Köy Adları Üzerine Bir İnceleme, Raif KAPLANOĞLU'nun Bursa Yer Adları Ansiklopedisi, İlyas KARAGÖZ'ün Maçka Yer Adları, Zeynelabidin MAKAS'ın Ermenistan, Kars ve Iğdır'da Addaş Toponimler, Saim SAKAOĞLU'nun Türk Ad Bilimi I. Giriş, Enver UZUN'un Akçaabat Yer Adları, Mermi UYGUR'un Yer Adları, Levent KURGUN'un Buldan Yöresi Yer Adları gibi eserleri sayabiliriz.

Yer Adı Bilimi (Toponimi) Kolları

Aksan, ad bilimin alt kollarının her birisinin ayrı birer inceleme ve araştırma dalı olduğunu dile getirerek bu alanları şu şekilde ana başlıklar altında tasnif ettiğine daha önce değinmiştik.

a-Yer adları bilimi ya da yeradibilim (topomie, topoymy, Topoymie) ya da toponomastigue,

b-Coğrafya adları bilimi: Akarsu adları bilimi (hydronymie, Hydronymy, hydronymie), dağ adları bilimi (oronymie, oronymy, Oronymie),

c-Kişi adları bilimi: (anthroponymie, anthropoymy, Antrhroponymie) (Aksan, 2020: 100).

İbrahim ŞAHİN ise *Adbilim* adlı çalışmasında canlı cansız bütün varlıkları ele alarak adbilimin sınırlandırılması ile ilgili bir tasnif yapmış ve ad bilim dallarını 17 grup altında şöyle göstermiştir (Şahin, 2021:29.86): Yapılan bu çalışmada İbrahim ŞAHİN'in tasnifinin dışında adbilim kavramları tespit edilerek bu sınıflandırmaya eklenmiştir.

1. Anemonim (rüzgaradı) ve Anemonimi (rüzgaradibilim)
2. Antroponim (kişiadı) ve Antroponimi (kişiadibilim)
3. Astronim (yıldızadı) ve Astronimi (yıldızadibilim)
4. Dökümantonim (belgeadı) ve Dökümantonimi (belgeadibilim)
5. Ergonim (kökadı) ve Ergonimi (örgütadibilim)
6. Etnonim (kökadibilim) ve Etnonimi (kökadibilimi)
7. Fitonim (bitkiadı) ve Fitonimi (bitkiadibilim)
8. Hrematonim (eseradı) ve Hrematonimi (eseradibilim)
9. Hrononim (zamanadı) ve Hrononimi (zamanadibilim)
10. Kozmonim (uzayadı) ve Kozmonimi (uzayadibilim)
11. Mitonim (mitadı) ve Mitonimi (mitadibilim)
12. Poreyonim (araçadı) ve Poreyonimi (araçadibilim)
13. Pragmatonim (ürünadı) ve Pragmatonimi (ürünadibilim)
14. Planetonim (gökadı) ve Planetonimi (gökadibilim)
15. Toponim (yeradı) ve Toponimi (yeradibilim)
16. Urbonim (kentlikadı) ve Urbonimi (kentlikadibilimi)
17. Zoonim (hayvanadı) ve Zoonimi (hayvanadibilim)

BİRİNCİ BÖLÜM

ANKARA İLİNİN TARİHİ VE COĞRAFI DURUMU

1.1. ANKARA İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1.1. Ankara'nın Tarihçesi

Ankara, Anadolu'da bir yerleşim yeri olarak var olmaya başlanmasından itibaren, ticaret yolları nedeniyle sürekli olarak başka medeniyetler tarafından hedef alınmıştır. Çok köklü bir tarihe sahip olan Ankara ilinin şehir merkezindeki tarihi veriler neticesinde ilk yerleşim izlerinin Frigler'e ait olduğu görülmüştür. Ankara adı Helenistik dönemden itibaren kayıtlara "Ankyra" köküyle geçmiştir. Ankara adının tepelik ve vadilik şeklinde bir coğrafi yapısından dolayı bu adın verildiği tespit edilmiştir. (Öztürk 2023:2). Ankara'nın kent merkezinde ve bölgesinde gerçekleştirilen arkeolojik kazı çalışmaları sonucunda ilk izlerin Friglere ait olduğu tespit edilmiştir. Bulunan kalıntılar üzerinde yapılan incelemelerde yerleşkelerin M.Ö.780-695 yıllarında yapıldığı anlaşılmıştır. Ankara'da Friglere ait yirmiden fazla tümülüs vardır bu da bize Ankara'nın Frigler tarafından yerleşim merkezi olarak kullanıldığını göstermektedir. (Akurgal, 1992:13).

Ankara bölgesi tarih boyunca Frigler, Hititler, Lidyalılar, Persler, Büyük İskender, Galatlar, Roma/Bizans hâkimiyetinde kaldığı tespit edilmiştir. Ankara, Bizans'a bağlı bir şehirken Türk boylarının göçleriyle karşılaşmış ve 1071 yılında Bizans ve Selçuklu Devleti arasında Malazgirt Meydan Muharebesi yaşanmıştır. Savaş Selçukluların galibiyetiyle sonuçlanmış, genel bir tabir ile Anadolu'nun kapıları böylelikle Türklere açılmıştır. Ankara ili ve çevresi 1073 yılında Bizanslıların elinden alınmıştır. Haçlı ordusu bu yenilgiyi kabul edemeyerek 1101 yılında Ankara üzerine akın düzenlemiştir. Bizanslıların kazanmasıyla Ankara ve çevresi Bizans İmparatorluğu sınırları içine geri girmiştir. Ankara ve çevresi Selçuklular tarafından ele geçirilerek bir ada parçası haline getirilmiştir. Ankara toprakları Bizans İmparatorluğundan gerekli askeri desteği alamayınca, tekrar Selçuklu Devleti sınırları içerisine girmiştir. Ankara Selçuklu Devleti yönetimindeyken en parlak yıllarını Alaaddin Keykubat döneminde yaşamış, bu dönemde birçok medrese, cami, han gibi yapılar inşa edilmiştir.

Moğollar 2. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Ankara'yı istila etmeye başlamıştır. İstila sonucunda yenilgiye uğrayan Gıyasettin Keyhüsrev Moğol

saldırılarından korunmak için Ankara Kalesi'ne sığınmıştır. Moğolların saldırıları karşısında dayanamayan Selçuklu devleti zayıflayarak dağılmaya başlamıştır. Ankara ilk önce İlhanlılar Devleti'nin daha sonra Eretna Oğulları'nın hâkimiyeti altına girmiştir (<http://ankara.gov.tr>, 16.05.2024). Ankara Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa tarafından 1354 yılında Osmanlı Devleti'ne bağlanmıştır. 1362 yılında I. Murad tarafından Ahiler'den savaş yapılmadan anlaşmayla Osmanlı Devleti sınırları içerisine dâhil edilmiştir (Günseli, 2018:44).

Yıldırım Beyazıt ile Timur 1402 yılında Ankara Savaşında karşı karşıya gelmiştir. Yıldırım Beyazıt'ın yenilmesi sonucunda siyasi boşluk yaşanmış ve Anadolu'da beylikler dönemi başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin kurmuş olduğu devlet düzeni Timur orduları tarafından yağmalanarak yok olmuştur. Siyasi yönetim boşluğu kargaşaya sebep olmuş Osmanlı şehzadeleri arasında taht kavgasının çıkmasına ve kardeş kanı dökülmesine yol açmıştır (<https://islamansiklopedisi.org.tr>, 01.04.2024).

Taht kavgalarının sonunda Mehmed Çelebi Osmanlı Devleti'nin başına geçmiştir. Anadolu'da 11 yıl boyunca süren siyasi boşluk Fetret Devri olarak adlandırmış ve sona ermiştir. Mehmed Çelebi beyliklere bölünen Osmanlı Devleti'ni tekrar birleştirmiş ve Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu olmuştur (Uzunçarşılı, 1995:348). Böylelikle Ankara tekrar Osmanlı Devleti sınırları içersine dâhil olmuştur. *XVII. yüzyılda Ankara Sancağı, 9 kadılık bölgesinden oluşmaktadır. Bunlar; Ankara, Çubukâbâd, Murtazaâbâd, Yabanâbâd, Çukurcak, Şorba, Ayaş, Bacı ve Yörükân-ı Ankara kadılıklarıdır. XVIII ve XIX. yüzyıllarda Ankara'nın doğusundaki Elmadağı ile Keskin'e uzanan yerler Kasaba-i Bâlâ ve Çukurcak nahiyesi, batısındaki Ayaş, Mürted ve Haymana'ya doğru uzanan yerler Kasabai Süflâ ve Bacı nahiyesi olarak adlandırılmıştır. Bu yüzyıllar içerisinde Ankara Sancağı Ankara merkez, Çubukâbâd, Murtazaâbâd, Yabanâbâd, Beypazarı, Nallıhan, Haymanateyn, Yörükân-ı Ankara, Ayaş ve Şorba olmak üzere on kazaya ayrılmıştır* (Taşkan, 2023:13.14). Osmanlı İmparatorluğu'ndaki kötü yönetim ve isyanlarla birlikte gerileme dönemi başlamış ve birçok toprak kaybı yaşanmıştır. Kaybedilen topraklarda yaşayan Türkler Anadolu içerisine göç ederek belirli bölgelere yerleşmiştir. 1919 yılında Anadolu'da Kurtuluş Savaşı başlamış, 1922'de savaş zafer ile sonuçlanmıştır. Ankara, 23 Nisan 1920 tarihinde kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nin merkezi ilan edilmiştir.

Ankara 13 Ekim 1923 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olmuştur. (Goloğlu, 1971:302).

1.1.2. Coğrafi Durumu

Ankara 26.897 km²'lik bir alan ile Anadolunun tam ortasında yer alan bir ildir. 39.57 K enlemi ile 32,53 D boylamları arasında bulunur. Ankara'nın deniz seviyesinden yüksekliği 890 m'dir (<http://www.ankara.gov.tr>, 16.05.2024). Ankara'nın doğu yönünde Kırşehir ve Kırıkkale illeri, batı yönünde Eskişehir, kuzey yönünde Çankırı ve Bolu illeri, güney yönünde Konya ve Aksaray illeri bulunmaktadır. Ankara sınırları içerisinde Kızılırmak ve Sakarya nehri bulunmakta ve yakın olan tarım arazilerine hayat vermektedir. Karasal iklime sahip olan Ankara, kışları soğuk ve yağışlı yazları serin ve kurak geçen bir yapıya sahiptir.

1.1.3. Nüfus Durumu

Ankara ilinin TÜİK tarafından 2023 yılında yapmış olduğu adrese dayalı nüfus sayımında 5.803.482 kişi olduğu tespit edilmiştir. Bu nüfusun 2.860.361 kişisi erkek ve 2.934.121'i kadından oluşmaktadır. Ankara iline bağlı toplamda 25 ilçe ve 1358 mahalle bulunmaktadır (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.1.4. Ekonomik Durumu

Ankara ekonomisi arazi yapısı ve yerel halkın yaşantısından dolayı tarım ve hayvancılık ticaretine dayalı bir sisteme sahiptir. 13 Ekim 1923 tarihinde Ankara'nın başkent olmasıyla birlikte yönetim ve kontrolün bir yerden yapılması amacıyla devlet daireleri inşa edilmeye başlanmıştır. Ankara'nın sistemli bir şekilde büyümesi köyde yaşayan halkı şehre çekmiştir. Şehre göçerek yerleşen halk tarım ve hayvancılıktan hizmet ve sanayiye dayalı bir ekonomi sistemine geçiş yapmıştır.

Ankara ülkemizde ağaç işleciliğinde önde olan iller arasındadır. Teknoloji alanında, savaş uçağı üretim parçaları, askeri mühimmat üretiminin merkezi durumundadır. Üretilen tarım ürünleri arasında buğdayın önde gelmesinden dolayı ülkemizdeki un ve makarna ihtiyacının büyük bir çoğunluğunu karşılamaktadır. Bitkisel yağ, süt ürünleri, şeker, şarap, boya malzemesi, çimento, tuğla, traktör, tarım aletleri ve makineleri, çeşitli araç motorları, madenî eşya üreten sanayi kuruluşlarını sınırları içerisinde barındırır (<http://www.ankara.gov.tr/ekonomik-durum>, 17.05.2024). *Ankara ekonomisinin sektörel bileşenleri incelendiğinde, hizmet ve sanayi sektörleri ağırlıklı*

bir ekonomik yapı oluştuğu ve kırsal kesimin ekonomik faaliyetlerini oluşturan tarımın payının oldukça sınırlı kaldığı görülmektedir. Ankara’da istihdamdaki toplam nüfusun yüzde 73’ü hizmetler, yüzde 24’ü sanayi, yüzde 3’ü ise tarım sektöründedir. İmalat sanayisinde teknoloji kullanım durumuna bakıldığında orta ve orta yüksek teknolojilerin payının diğer bölgelere nazaran yüksek olduğu görülmektedir. Tarımın genel ekonomik yapıda payı düşük olmakla birlikte, ürettiği katma değer bakımından ve işlenebilir tarım arazisi büyüklüğü bakımından Türkiye’nin öne çıkan illerindedir (İstatistikler ile Ankara, Ankara Kalkınma Ajansı, Ankara, 2018).

1.2. AKYURT İLÇESİ

1.2.1. Akyurt İlçesinin Tarihçesi

Akyurt ilçesinin tarihi M.Ö. 3 binli yıllara kadar dayanmaktadır. Akyurt’a bağlı Kızıleşik Mevkiinde yapılan arkeolojik kazılarda M.Ö. 3 bin yılından bu yana insanlığın var olduğuna dair eserler tespit edilmiştir. Türklerin Anadolu’ya göç etmeleriyle birlikte birçok Türk boyu Anadolunun iç kesimlerine kadar gelmiş ve yerleşim alanı oluşturmuşlardır. Kızık ve Büğdüz isimlerinin Oğuz boylarının arasında olması bölgenin Oğuz Türkleri tarafından yerleşime açıldığını göstermektedir (<https://ankara.ktb.gov.tr>, 16.05.2024). *Akyurt Anadolu Selçukluları döneminde I. Haçlı Seferi’ne maruz kalmıştır. 1101 yılında I. Haçlı Ordusu Ankara’ya girmiş ve şehri tahrip ettikten sonra Ravlı üzerinden Çankırı’ya geçmiştir. Bu çevrenin Osmanlı tarihindeki en önemli olayı 1402 yılında yapılan Ankara Savaşıdır. O zamanki adı ile Ravlı halkı Osmanlı devletinin yanında yer almanın yanı sıra, Osmanlı padişahı Yıldırım Beyazıt Han’a da otağını kurduğu yeri vererek ev sahipliği yapmıştır (<https://ankara.ktb.gov.tr>, 16.05.2024). Ravlı adıyla bilinen bu köy, Osmanlı yönetiminde “Çubuk Abad” kazasına bağlı bir yerleşme yeridir. 1928 yılında Ravlı Köyü, 21 köyün bağlı olduğu bucak merkezi olmuştur. Akyurt’ta 1971 yılında belediye teşkilatı kurulmuş ve Akyurt 09.05.1990 tarihinde ilçe statüsü kazanmıştır (<http://www.akyurt.gov.tr>, 16.05.2024).*

1.2.2. Coğrafi Durumu

Akyurt ilçesinin kuzeyinde Çubuk, güneyinde Elmadağ, Doğusunda Kalecik, batısının bir bölümünde Altındağ ve Keçiören İlçeleri bulunmaktadır. Çankırı, Kastamonu yolu üzerinde yer alan ilçenin merkeze uzaklığı yaklaşık 35 kilometredir. Akyurt'un yüzölçümü yaklaşık 258 km²'dir. Deniz seviyesinden yüksekliği 960 metredir. Akyurt ilçesine bağlı toplamda 26 mahalle bulunmaktadır. Bu mahallelerden 6'sı merkezde 20 tanesi merkeze bağlı dış mahallelerdir. Akyurt'un güney ve güneydoğu tarafları dağlık, batı ve kuzeybatı tarafları ovalıktır. Akyurt'un kuzey ve doğu kısımları ise platodur. (<http://www.akyurt.gov.tr>, 16.05.2024). Akyurt Ankara'nın genelinde olduğu gibi karasal iklim yapısında olup, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk geçmektedir. Yağışlar genellikle ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde gerçekleşir. *Ortalama yıllık yağış 418 mm olup güneşli gün sayısı ortalama 250 gün, en düşük sıcaklık ortalaması -25 C, en yüksek sıcaklık ortalaması ise 35 C. dir (İlçe Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü 2017 Birfingi).* Akyurt'un bitki örtüsü bozkırdır, belli kısımlarında fundalık ve ormanlık alanlar da mevcuttur. Akyurt'un coğrafi yapısının büyük bölümü düz olduğundan arazilerin büyük bir kısmında tarım yapılmaktadır. Akyurt ilçesi sınırlarından geçen Ravlı çayının çevresinde kavak, söğüt ve meyve ağaçları bulunmaktadır (<http://www.akyurt.gov.tr>, 16.05.2024).

1.2.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Akyurt ilçesi nüfusu 43.918 kişidir. Bu nüfusun 21.374'ü (%48,67) erkek, 22,544'ü (%51,33) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.76'dır (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.2.4. Ekonomik Durumu

Akyurt ilçesinin 1995 yılına kadar ekonomik gelirinin büyük bir kısmı tarım ve hayvancılıktan gelmiş, daha sonraları sanayiye kaymıştır. Halen tarımla uğraşılan bölgelerde büyük bir ölçüsünde makineleşerek üretimde artışı amaçlamışlardır. Elektronik, Gıda, Lojistik, Tekstil, Otomotiv, Elektrik, Mobilya sektörlerinde faaliyet gösteren birçok firma ilçede faaliyet göstererek üretime katkı sağlamaya devam etmektedirler. (<http://www.akyurt.gov.tr>, 16.05.2024).

1.3. AYAŞ İLÇESİ

1.3.1. Ayaş İlçesinin Tarihçesi

Ayaş Ankara'nın en eski ilçelerinden biridir ve konum olarak Ankara'nın kuzeybatısında yer alır. Ayaş Türklerin hâkimiyetine girdikten sonra hiçbir devlet tarafından istilaya uğramamış ve yapı olarak değişmemiş, günümüze kadar tahrip olmadan gelen en eski ilçesidir. Ayaş, Asurlar, Hititler, Frigler, Kimmerler, Lidyalılar, Persler ve Galatlar'ın hâkimiyeti altında kalmıştır (Erzen, 1946:9.10). Ayaş, İstanbul'dan başlayıp Tarsus ve Kudüs'e kadar uzanan Hac Yolu üzerinde bulunmaktadır. Hac yolu üzerinde olması sebebiyle Bizans'ı kuşatmak isteyen devletler Ayaş'tan geçmek zorunda kalmışlardır. Malazgirt Zaferi yaşandıktan sonra sonra, Ankara ve civarı 1073 yılından itibaren Selçukların devleti hâkimiyetine girmiştir. Bizanslılarla yapılan uzun savaşlar sonrasında 1101 yılında Haçlı ordusu yenilmiş, yenilginin ardından bölgeye Oğuz Türkmen boyları yerleşmiştir (www.ayasyeg.com, 24.10.2023) Türk boyları kurdukları yerleşim alanlarına kendi boy adlarını vermişlerdir. *Köylerden Kayı, Bayad, Yazır, Döger, Dodurga, Avşar, Kızık, Bayındır, Peçenek, Çavundur, Çepni, Eymür, Ala-Yuntlu, Yüreğir, İğdir, Yıva ve Kınık olmak üzere 18 Oğuz boyu bu çevrede tespit edilebilmektedir. 24 Oğuz boyu adının Ankara ve çevresinde olması çeşitli Oğuz boylarının bu bölgeye yerleşmiş olduğunu göstermektedir (Sümer, 1972:423).* Orhangazi tarafından 1354 yılında Osmanlı Devleti sınırları içerisinde katılmıştır. Birçok isyan ve savaş görmesine rağmen Ayaş bölgesi Osmanlı devletinin himayesinde kalmıştır. (Karaman, 2006:22)

1.3.2. Coğrafi Durumu

Ayaş; Ankara ilinin 58 km. kuzeybatısında yer alır ve 1158 km² lik bir alana sahiptir. Ayaş'ın doğusunda Sincan ve Kazan, batısında Beypazarı, kuzeyinde Güdül ve Kızılcahamam, güneyinde Polatlı ilçesi bulunmaktadır. Ayaş'ın engebeli bir coğrafi yapısı vardır. İlçe sınırları içerisinde Uyku, Güzel, Ahmaşlı ve Abdüsselam dağları bulunu, en yüksekği 1603 metreye Abdüsselam dağıdır. (www.ayas.gov.tr, 24.10.2023). Ayaş ilçesi de diğer ilçeler gibi karasal iklim özellikleri gözükmektedir. İlçede kışları soğuk, yaz ayları sıcak ve kurak geçer. Buna bağlı olarak tarım ve hayvancılık ön plana çıkmıştır. Ayaş'ın rakımı 910 metredir ve yıllık ortalama sıcaklık değeri 11.4 C'dir. Ayaş'ın yıllık ortalama yağış miktarı 439.7 mm.dir (www.ayas.gov.tr, 24.10.2023).

Suyuu bulunduğu alanlarda sebze ve meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır. En çok domates, kavun, karpuz, havuç, biber, fasulye, gibi őrınler yetişmektedir.

1.3.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Ayaş ilçesi nüfusu 15.581 kişidir. Bu nüfusun 8.151'i (%52,32) erkek, 7.430'u (%47,68) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.27'dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.3.4. Ekonomik Durumu

Ayaş'ın genel olarak ekonomik gelirinin büyük çoğunluğu tarım, hayvancılık ve termal turizme dayanmaktadır. Yerli turistler tarafından sıkça ziyaret edilen ilçe içerisinde birçok tarihi yapı barındırmaktadır. (www.ayas.gov.tr, 30.10.2023). Ayaş'ta onbeş içme, bir tarihi han, on beş tarihi camii, ikiyüz otuz yedi adet tarihi ev bulunmaktadır (www.ankara.tarimorman.gov.tr, 24.10.2023)

1.4. BALA İLÇESİ

1.4.1. Bala İlçesinin Tarihçesi

Bala Ankara ilinin güneyinde yer almaktadır. Balâ; Arapça bir kelime olup 'yüksek', 'yukarı' anlamlarına gelmektedir. İlçe, tarih boyunca sırasıyla Kasaba-i Balâ, Bozulus Sancağı, Kaza-i Yörükan veya Tabanlı Kazası olarak adlandırılmıştır (ınar, 2021:17) 1877.1878 Osmanlı-Rus savaşında Osmanlı Devletinin yenilmesi sonucunda Kafkaslar olarak tanımlandırılan bölge Rusya'nın hakimiyeti altına girmiştir. Rusya'nın eline geçen bölgede yaşayan Türkler göç etmek zorunda kalmıştir. (www.ankara.gov.tr, 25.10.2023) Kafkasya'dan göçen Türkler Anadoluya gelerek Balâ ilçesinin bulunduğu bölgeye yerleşim alanı kurarak Kartaltepe adını vermişlerdir. İlçe Abdülhamit Han'a ithaf edilerek adı Kartaltepe yerine Hamidiye olarak değiştirilmiştir. Sürekli göç olarak nüfusu çoğalan Hamidiye ilçesi daha sonra Balâ adını almıştir. (www.ankara.ktb.gov.tr, 25.10.2023) Kurtuluş savaşı döneminde savaşta büyük rol oynayan bölgelerden biridir. Atatürk ilçeyi hareket merkezi olarak belirlemiş ve Ankara merkezine gelmeden uğradığı son yerdir. Mustafa Kemal 23 Nisan 1920 Bala ilçesini temsilen milletvekili olarak meclise girmiştir (Coşkun, 2005:4.5).

1.4.2. Coğrafi Durumu

Bala ilçesi Ankara'nın güneydoğusunda yer almaktadır. İlçenin yüzölçümü 2.530 km²'dir ve rakımı 1.310 metredir. Bala sınırları içerisinde üç belde belediyesi ve 55 mahallesi vardır. Balâ ilçesi Kartal yaylası kısmında kurulmuştur. Balâ'nın geniş ovalarının olmasından dolayı tarıma elverişli geniş topraklara sahiptir. İlçe sınırları içerisinde Küre Dağı, Paşa Dağı, Dede Dağı, Kartal Dağı, Beynam Dağı gibi yüksek dağları vardır. İlçe sınırları içerisinde Kızılırmak ve Balaban Çayının geçmesi tarımda sulamada etkili olmuştur. Kızılırmak nehri üzerine kurulan Kesikköprü Barajı sulamanın yanında elektrik enerjisi de üretmektedir (Çınar, 2021:19.20).

Bala ilçesi bulunduğu konum itibariyle diğer ilçelere benzer şekilde karasal iklime sahiptir. Yazları sıcak ve kurak kışları ise soğuk ve yağışlı geçer. Rakımı itibariyle diğer ilçelerden daha soğuktur. *Haymana platasonun doğu kesiminde yer alan orta yükseklikteki dalgalı düzlüklerden oluşan ilçe topraklarını güneybatı kuzeydoğu istikametinde uzanan Küre dağı engebelendirir. Bu dağlık alanın güneybatı kenarında kurulmuş olması nedeniyle ilçe merkezine verilen Bala adı "yüksek" anlamına gelmektedir. Bu toprakların sularını ilçe sınırları dışında Kızılırmak'a katılan Balaban ve Sofular çayları toplar. Hirfanlı ve Kesikköprü baraj göllerinin kesimleri ilçe sınırları içinde kalmaktadır* (Kaya, 2004:2).

1.4.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Bala ilçesi nüfusu 28.704 kişidir. Bu nüfusun 15.540'ı (%54,2) erkek, 13.164'ü (%45,8) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.49'dur (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.4.4. Ekonomik Durumu

Diğer ilçeler gibi Bala ilçesinin de temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçe karasal iklime sahip olduğu için sert iklime dayanıklı tarım ürünleri yetişmektedir. Arpa, buğday, mercimek, nohut gibi karasal iklime dayanıklı ürünler ilçede yetiştirilen ürünlerin başında gelmektedir. İlçede büyük baş hayvandan çok küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır ve ilçedeki halkın gelir kaynağının büyük bölümünü hayvancılık karşılamaktadır (www.ankara.gov.tr, 25.12.2023)

1.5. BEYPAZARI İLÇESİ

1.5.1. Beypazarı İlçesinin Tarihçesi

Ankara ve çevresinde yapılan arkeolojik kazılar ve araştırmalar sonucunda Ankara ili çevresinde insanların eskiden beri bu coğrafyada yaşadığı görülmüştür. Yapılan kazılar sonucunda Ankara ve çevresinin Paleolitik Çağa (Eski Taş Devri) kadar uzanan bir tarihi olduğu tespit edilmiştir. (Uysal, 2016:6) Türklerin 1071 Malazgirt zaferiyle Anadolu'nun iç kesimlerine kadar girmeleri ardından yeni bir yer arayışıyla Marmara bölgesine göç etmeleri Beypazarı ilçesiyle tanışmalarına sebep olmuştur. Daha sonraları Beypazarı Selçuklu devleti yönetimine girmiş, yol güzergâhı olması sebebiyle göç eden Türkmen boylarına yurt olmuştur (www.beypazari.gov.tr, 06.10.2023). *Beypazarı'nın Osmanlı yönetimine geçmesi ise 1354 yılında Osmanlılar tarafından Ankara'nın fethedilmesine dayanır. O dönemde Bursa sancağına bağlı bir beylik merkezi olan Beypazarı, 1868 tarihinden itibaren siyasi yönetim bakımından Ankara'ya bağlı bir kaza olarak idare olunmuştur (Uysal, 2016:6). Cumhuriyetin ilanından sonra da Ankara'ya bağlı bir ilçe olarak kalmıştır.*

1.5.2. Coğrafi Durumu

Beypazarı Ankara ilinin 99 km. kuzeybatısında yer alan bir ilçedir. Ayaş ve Nallıhan ilçe sınırları arasında bulunur, Ankara'ya bağlı sekiz ilçeye komşu olup, yüzölçümü 1.868 km² 'dir. Denizden yüksekliği 675 metredir ve 78 mahallesi vardır. (www.beypazari.gov.tr, 06.10.2023). Ankara ilinin geneli gibi Beypazarı da karasal iklime sahiptir. Yazları sıcak ve kurak kışları ise soğuk ve yağışlı geçer.

1.5.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Beypazarı ilçesi nüfusu 48.558 kişidir. Bu nüfusun 24.146'sı (%49,7) erkek, 24.412'si (%50,3) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.90dır (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.5.4. Ekonomik Durumu

Düz bir alan üzerine kurulu olan Beypazarı ilçesinin ekonomisi tarım ve sanayiye dayanmaktadır. Karasal iklime sahip olan Beypazarı ilçesinin tarım alanlarının % 67'si kıraç % 13'ü sulu arazidir. Kıraç olan arazinin büyük çoğunluğu her yıl

ekilmektedir. Sulu olan arazilerde çoğunlukla yılda 2 kez bazı durumlarda özel ekilen ürünlerin çeşidine göre yılda 3 kez mahsul alınmaktadır (www.beypazari.bel.tr, 17.08.2023). *Büyük bir bölümü dağlık bölgelerde bulunan geniş meralara sahip köyler, Beypazari'ni önemli bir hayvancılık merkezi haline getirmiştir. Özellikle tavuk, arı, sığır, Ankara Keçisi ve koyun yetiştiriciliği yapılmaktadır* (Uysal, 2016:14). Ayrıca karasör sanayisinde ülkemizde önemli bir pay sahipliği yapmaktadır.

1.6. ÇAMLIDERE İLÇESİ

1.6.1. Çamlıdere İlçesinin Tarihçesi

Çamlıdere ilçesinin geçmişiyle ilgili herhangi bir arkeolojik kazı ya da araştırma yapılmadığından tarihi geçmişi Ankara ili ile incelenmektedir. Ankara ili ve Çamlıdere ilçesi Romalılar döneminde hem haç hem ticari yol güzergâhı üzerinde bulunmaktaydı. Çamlıdere ilçesi sınırlarında çok sayıda Roma dönemine ait yapı kalıntıları bulunmaktadır. İlçeye bağlı olan Akkaya köyü Roma yerleşiminden kalan izlerin incelenebileceği değerli bir köydür. Bu köy dışında Osmansin, Dökük, Dağkuzören-Ören, Dağkuzören-Yayla, Çukurören-Öreniçi köylerinde de Roma dönemine ait kalıntıları görmek mümkündür (Takcı, 2022:22). *1071 yılında gerçekleşen Malazgirt zaferinden sonra Anadolu'ya Türkler akın etmeye başlamış, Ankara ve çevresi ise 1073 yılında Türkler tarafından ele geçirilmiştir* (Çakmak, 2013:42). Ankara ve civarında 14. Yüzyılın başlarında 30 bin çadırlık Türkmen boylarına rastlandığı kayıtlarda geçmektedir. Anadolu'ya göç ederek yerleşen Türk boyları Çamlıdere ve çevresine de yerleşmişlerdir. Çamlıdereye bağlı bulunan Bayındır, Peçenek, Avşar, Kınık köyleri Oğuz boyu adını taşıyan mahallerdir. Çamlıdere çevresinde bu kadar çok boy adıyla yerleşim alanının bulunması köylerin Oğuzlar tarafından kurulduğunun göstergesidir (Takcı, 2022:22) *Oğuz boyları havzaya yerleştikten sonra Ankara sancağı'na bağlı "Muzrıp", "Mudrıp" idari birimi adı altında ve "divan"lar dan oluşan köyler kurarak yerleşik hayata geçmişlerdir. Bölgede Anadolu Selçuklu devletinden başlayarak Candaroğulları, Umuroğulları, Şahinoğulları'nın kısmi hükmü görülmektedir. Mudrıp idari biriminin kalkmasıyla bölge köyleri Kızılcahamam (Yabanabad) kazasına bağlandığı, daha sonrasında ise "Ali Dede Şeyhler" bucağına bağlanmıştır* (Erdoğan, 2011:197). Ankara ili ilk kez 1354 yılında Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetine girmiştir. Ankara Osmanlı devletine ise 1362 yılında kesin olarak bağlanmıştır (Yurt

Ansiklopedisi, 1982:534). *Çamlıdere ilçesi 1898 yılına kadar kayıtlarda, Beypazarı'na bağlı bir köy olarak geçmektedir (Güngör, 1997:138). 1898 yılında nahiye olan ilçe 1915 tarihinde Kızılcahamam ilçesine bağlanmıştır. İlçe sürekli olarak beldelere ya da kendisinden daha büyük olan ilçelere bağlanmış, 02.12.1953 gün ve 6191 sayılı kanunla Çamlıdere ilçe statüsüne geçmiştir (Yılmaz, 2006:179).*

1.6.2. Coğrafi Durumu

Çamlıdere Ankara ilinin kuzeybatısında yer almaktadır. İlçenin doğusunda ve güneyinde Kızılcahamam ve Güdül, güney batısında Beypazarı, kuzeyinde Bolu-Gerede, kuzeydoğusunda Kızılcahamam ilçeleri vardır. Yüzölçümü 632 km²'dir. İlçenin deniz seviyesinden yüksekliği 1175 metredir ve il merkezine 104 km mesafede bulunmaktadır. İlçenin arazi yapısının geneli engebeldir. İlçe yer yer bazı bölgelerinde 1800 ile 2040 metre rakımlı yükseltilere sahiptir. İlçe coğrafyasının büyük bölümünde "yaylalar" bulunur (Sarıcan, 2021:6). *Çamlıdere, Batı Karadeniz ve İç Anadolu Bölgelerinin arasında bulunduğundan her iki bölgenin de iklimi etkisi altında kalmaktadır. Bundan dolayı Ankara'nın en yüksek ve yağışlı bölgesidir. Çamlıdere coğrafyasında sıcaklıklar, ay aralarında büyük farklılık göstermektedir. Yılın en düşük sıcaklığı ocak ayında, en yüksek sıcaklık ise temmuz, ağustos aylarında görülmektedir (Erdoğan, 2011:100). Çamlıdere ilçesi bölgesinde yerleşmenin az olduğu engebelik yerlerde ve yüksek kesimlerde ormanlık alanlar bulunur. İlçe sınırları içerisinde yer alan ormanlarda meşe, köknar, sarıçam, karaçam gibi ağaçlar bulunur (Sarıcan, 2021:8).*

1.6.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Çamlıdere ilçesi nüfusu 13.971 kişidir. Bu nüfusun 7.450'si (%53,3) erkek, 6.521'i (%46,7) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.20'dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.6.4. Ekonomik Durumu

Çamlıdere ilçesinin geçim kaynağı tarım ve orman ürünlerine dayanmaktadır. İlçenin mevcut arazi yapısının engebeli olmasından ve ormanlarla kaplı olmasından dolayı ekilebilir alan miktarını kısıtlı hale getirmiştir. Kullanıma uygun toplam arazi miktarı Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün verdiği bilgiler doğrultusunda 42.560 dekadır. Bu arazilerin tarıma elverişli olup kullanılabilen bölümü 20.934 dekadır. 12.086 dekarlık bölümü çeşitli ürünlerin ekilebileceği alanken 9.540 dekarlık bölümü ise daha

iyi verim alabilmek için nadasa bırakılmaktadır. İlçe ve bölge sınırlarında yaşayan halk ormancılık ile de uğraştığı için kerestecilikte ustalaşmışlardır. İlçede büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ön plana çıkmış genellikle sığır, inek, keçi, kıl keçisi, koyun gibi hayvanlar yetiştirilmektedir. İlçede küçükbaş yetiştiriciliği günümüzde giderek azalmış bu durum yerini sığır yetiştiriciliğine bırakmıştır. (Taşkesti, 2021:70).

1.7. ÇUBUK İLÇESİ

1.7.1 Çubuk İlçesinin Tarihçesi

Ankara ve çevresinde insan izlerinin çok eskilere dayandığı hakkında bilgiler mevcuttur. Çubuk ilçesi Kral ve İpek yolu güzergâhında bulunmaktadır. İlçenin tarihi gelişimi ve ekonomik yapısı hareketli olduğundan ilçe günümüze kadar tahrip olmadan gelmiştir. Ankara ve çevresi ilk defa 1072 yılında Türklerin eline geçmesiyle Anadolu'ya göç eden eden Türk boyları tarafından ilçenin tam anlamıyla kurulduğu düşünülmektedir. Çubuk tarihi içinde Hattiler, Hititler, Frigyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlı devleti himayesi içinde bulunmuştur. (Sarıdemir, 2010:64). *Çubuk ilçesi sınırları içine Türklerin ne zaman gelip yerleşim alanı kurduğu hakkında net bir bilgi yoktur. Selçuklu Devletinin Ankara ve çevresini 1073 yılında fethettiği bilgisine dayanılarak Çubuk ilçesine gelen Türklerin de aynı tarihte geldikleri düşünülmektedir* (Çınar ve Gümüüşü, 2002:29). Ankara bölgesi ve çubuk bölgesi 1354 yılında Osmanlı devleti hâkimiyetine girmiştir. Timur ve Yıldırım Bayezid arasında geçen ve Çubuk Ovasında meydana gelen Ankara savaşı ile duyulmuştur. Çubuk 1902 yılında ilçe merkezi olup 1907 yılında Ankara'ya bağlı nahiyelerden birisi olmuştur (www.cubuk.gov.tr, 09.11.2023). *21 Ekim 1920'de TBMM başkanı Mustafa Kemal Paşa ve bakanlar kurulu imzasıyla tekrar kazaya dönüştürülen Çubuk'ta bulunan Ravlı (Akyurt) ve Sirkeli köyleri nahiye yapılmıştır. 1990 yılında Akyurt, Çubuk'tan ayrılarak ilçeye dönüştürülmüş, 2005 yılında alınan kararla da Ankara Büyükşehir sınırları içerisinde yer almaya başlamıştır. 1910 yılında yeniden Bucak olmuş ve 1921 yılından bugüne ilçe olarak gelmiştir* (www.cubuk.gov.tr, 09.11.2023).

1.7.2. Coğrafi Durumu

Çubuk ilçesi İç Anadolunun Yukarı Sakarya bölümünde yer almaktadır. Kuzeyinde Çankırı, batısında Ankara iline bağlı Kızılcahamam ve Kazan ilçeleri bulunmaktadır. Güneyinde Keçiören ve Yenimahalle ilçeleri vardır (www.cubuk.gov.tr,

09.11.2023). İlçe sınırları içinde Karyagdı, Mire, Işık, Aydos, Karbasan, İdris dağları bulunmaktadır. (Ulay, 2010:20). Çubuk ilçesinin rakımı 1100 metredir. Çubuk ilçesinin merkezinden Çubuk Çayı geçmektedir ve çayın üzerine iki adet baraj kurularak ilçenin sulma ihtiyacını karşılanmıştır. Çubuk ilçesinde iklim açısından diğer ilçeler gibi karasal iklim gözükmektedir. Yazları kurak ve sıcak, kışlar soğuk ve yağışlı geçer. Karadeniz iklimine yakın olduğundan yıllık yağış oranı Ankara bölgesine oranla daha yüksektir (Çınar ve Gümüşçü, 2002:9). Karadeniz iklim özelliklerinin etkisinin olduğu yerde bitki örtüsü değişime uğramıştır. İlçenin güney kesimlerinde belirgin bir şekilde step gözükürken; kuzey kesimleri ormana dönüşmektedir (www.cubuk.gov.tr, 09.11.2023).

1.7.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Çubuk ilçesi nüfusu 99.096 kişidir. Bu nüfusun 48.458'i (%48,9) erkek, 50.638'i (%51,1) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %1.71'dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.7.4. Ekonomik Durumu

Çubuk ilçesinin ekonomisi tarım ve hayvancılıktan elde edilen gelire dayanmaktadır. Çubuk ilçesinin sınırları içerisindeki arazilerin %54'ü tarıma elverişlidir. Tarım arazilerinin % 84'ü ekilip biçilen kısımlar, %6'sı meyvelik ve bağ %5'i nadasa bırakılan alandır. Toprak yapısından ve eğiminden dolayı % 6'sı tarımda kullanılmayan alandır (www.cubuk.bel.tr, 09.11.2023). İlçenin düz ova kısımlarında hububat, sulak alanlarında sebze ve meyve tarımı yapılmaktadır. Bölgede buğday, arpa, fiğ, yonca, nohut, gibi ağırlıklı olarak yetiştirilen ürünler görülür (Aydos, 2011:11).

1.8. ELMADAĞ İLÇESİ

1.8.1. Elmadağ İlçesinin Tarihçesi

Elmadağ ilçesinin tam olarak kuruluş tarihi net olarak bilinmemektedir. Yapılan araştırmalar sonucunda tarihteki ilk uygarlıklara ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Diğer ilçeler gibi Elmadağ ve çevresinde Friglerin, Lidyalıların, Perslerin ve Roma İmparatorluğunun izleri gözükmektedir (www.ankara.gov.tr, 16.10.2023). Selçuklu devletinin 1071 yılındaki Malazgirt zaferinden sonra Anadolu'ya göç etmeye başlayan Türkler, 1073 yılından sonra Anadolu'nun iç kesimlerine ilerleyerek bölgeye hâkim

olmuşlar düzenlenen Haçlı Seferlerine karşı koymuşlardır. Moğolların Anadolu'ya saldırıları sonucunda Elmadağ ilçesi ve çevresi yakılıp yıkılarak tahrip edilmiştir (www.ankara.ktb.gov.tr, 16.10.2023). Moğolların saldırıları bittikten sonra kurulan beyliklerin sonrasında Osmanlı Devleti'nin himayesine giren Elmadağ ilçesi başka bir uygarlık görmeden günümüze kadar gelmiştir. İlçe tarihi belgelerde ilk önce Yozgat Köyü adını almıştır. Tarihi kayıtlardan anlaşıldığı üzere Elmadağ'da kervanların konakladığı bir Derbent Köyü olduğu belirtilmektedir. Elmadağ ilçesindeki ilk yerleşme şuan ki sınırları içerisinde bulunan Yenipınar ve Yenidoğan mahallelerinde gerçekleşmiştir. (www.ankara.gov.tr, 16.10.2023). İlçe ilk olarak Yozgat Köyü adını almış sonra Asi Yozgat ve Küçük Yozgat adını almıştır. *1928 tarihinde Küçük Yozgat adı Bala kazasına bağlı bucak olmuş, 1936 tarihinde Bala kazasından ayrılıp nahiye merkezi olarak Çankaya ilçesine bağlanmıştır. 1941 yılında şehrin küçük Yozgat ismi Elmadağ olarak değiştirilmiştir. 1944 yılında Elmadağ Belediyesi kurulmuş, 01.04.1960 tarihinde de ilçe olmuştur* (www.ankara.gov.tr, 16.10.2023).

1.8.2. Coğrafi Durumu

Elmadağ ilçesi İç Anadolu'nun Yukarı Sakarya bölümünde yer bulunmaktadır. Ankara-Samsun karayolu üzerinde olan Elmadağ ilçesi Ankara İline 40 km uzaklıktadır. 39 derece kuzey ve 33 derece doğu boylamının kesiştiği konumda bulunmaktadır. Elmadağ ilçesinin doğusunda Kırıkkale, batısında Çankaya ve Mamak ilçeleri, kuzeyinde Akyurt, güneyinde ise Bala ilçesi vardır. Elmadağ ilçesine bağlı 30 mahalle bulunmaktadır. İlçenin rakımı 1150m'dir (İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifingi, 2017:1). Elmadağ Ankara bölgesindeki genel iklim özelliklerinden olan karasal iklime sahiptir. İlçeye ortalama yıllık 450-500 mm yağış gözkür ve sıcaklık ortalaması 11,8 °C'dır. Bitki örtüsü genel olarak bozkırdır (İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifingi, 2017:1).

1.8.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Elmadağ ilçesi nüfusu 45.034 kişidir. Bu nüfusun 22.552'si (%50,8) erkek, 22.482'si (%50,3) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.80'dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.8.4. Ekonomik Durumu

İlçenin geniş düzlüklere ve karasal iklime sahip olmasından dolayı tarım ve hayvancılık önemli gelir kaynağı olmuştur. Ankara il merkezine yakın olmasından dolayı üretimsel olarak çok tesis bulunmamaktadır. Soğuğa ve kuraklığa dayanıklı buğday, arpa, nohut gibi tarım ürünleri ekilmektedir (www.ankara.gov.tr, 16.10.2023) üretilmektedir.

1.9. EVREN İLÇESİ

1.9.1. Evren İlçesinin Tarihçesi

Evren ilçesi Şereflikoçhisar ilçesine bağlı o dönemdeki adı Çıkınağıl olan bir köydür. 1963 yılında yerleşim yerinin Hirfanlı Baraj Gölü suları altında kalmasından dolayı 1957 yılında şuan ki konumuna taşınmıştır. Evren ilçesinin adı 1982 yılında Çıkınağıl'dan Evren olarak değiştirilmiştir. 3644 Sayılı Kanun ile Evren beldesi ilçe statüsüne dönüştürülmüş, günümüzde de ilçe olarak varlığını sürdürmektedir. (www.evren.gov.tr, 16.10.2023).

1.9.2. Coğrafi Durumu

Evren ilçesi Ankara'nın en uzak ilçelerden birisidir. Ankaraya olan uzaklığı 178 km'dir. Hirfanlı baraj gölü kenarında kurulmuş olan ilçe 5000 kişil bir nüfusa sahiptir. (www.evren.gov.tr, 16.10.2023). Evren genel olarak karasal iklimin hüküm sürdüğü bir bölgedir. Hirfanlı barajının yapılmasıyla karasal iklimde kırılmalar olmuştur. Yazları sıcak ve kurak kışları soğuk ve yağışlıdır. İlçe bitki örtüsü bakımından tipik İç Anadolu Bölgesi özelliği taşıdığından, bozkır bitki örtüsüne sahip olup, %2,8'lik kısmı meşelik, %14'ü çayırlıktır. Toprak yapısı bakımından ise %85'i kumlu tınlı, %10'u kumlu ve %5'i taşlı yapıdadır(www.evren.gov.tr, 16.10.2023).

1.9.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Evren ilçesi nüfusu 3.581 kişidir. Bu nüfusun 1.810'u(%51) erkek, 1.771(%49) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.06'dır (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.9.4. Ekonomik Durumu

Evren ilçesi karasal ve kurak bir iklime dayalı olduğundan diğer ilçeler gibi tarım ve hayvancılık temel geçim kaynağı olmuştur. *Hirfanlı barajının 1959 yılında yapımının tamamlanmasıyla ilçede ilkel balıkçılık yapılmaya başlamıştır. Evren'in Ankara'nın en küçük ilçesi olmasından ve merkeze uzak olmasından dolayı sanayisi gelişmemiştir* (www.evren.gov.tr, 16.10.2023).

1.10. GÖLBAŞI İLÇESİ

1.10.1. Gölbaşı İlçesinin Tarihçesi

İlçe tarihinin ve geçmişinin araştırılması amacıyla Gölbaşı'nın birçok yerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünce tarafından kazı çalışmaları yapılmış, ilçenin M.Ö. 3., 2. ve 1. bin yıllarında Erken Bronz, Hitit, Frig, Tunç Çağı, Roma ve Bizans dönemlerinde ilçenin yerleşim alanı olduğu ortaya çıkmıştır (www.ankara.ktb.gov.tr, 28.10.2023). *Gölbaşı'nın ilçe olması ise çok eskilere dayanmaz. Gölbaşı daha önce Örencik Köyüne bağlı Gölhanı adı ile anılan bir mahalle iken 1923 yılında, buraya Oğulbey Köyündeki Bucak Müdürlüğü ile Jandarma Karakolunun taşınması ile Gölbaşı Nahiyesi adını aldı. 1936 yılında ise ilçe olan Çankaya'ya bağlandı. 1955 yılında E-5 Devlet Karayolunun bu bölgeden geçmesi ile Gölbaşı'nın nüfus artışı ve gelişmesi hızlandı. 1965 yılında da Gölbaşı Belediye teşkilatı kuruldu. 29.11.1983 gün ve 2963 sayılı Kanun ile de Gölbaşı ilçe oldu. 22.10.1990 tarih ve 90/1117 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 2872 sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesine dayanılarak "Gölbaşı İlçesi Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak ilan edildi. 1991 yılında da Gölbaşı Belediyesi Büyükşehir Belediyesi sınırları içine alındı* (www.ankaragolbasi.gov.tr, 28.10.2023)

1.10.2. Coğrafi Durum

Gölbaşı ilçesi İç Anadolu platosu üzerinde kurulmuş bir ilçedir. Ankara'nın merkeze en yakın ilçesidir ve yaklaşık 20 km. uzaklıktadır. İlçenin, doğusunda Bala, batısında Yenimahalle, güneyinde Haymana, kuzeyinde Çankaya ilçeleri bulunmaktadır. Gölbaşının toplam yüzölçümü 1.650 km²'dir ve rakımı 970 metredir. Gölbaşı ilçe sınırları içinde Mogan ve Eymir gölleri bulunmaktadır. (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü Brifingi, 2017:1). Gölbaşı deniz seviyesinden 1000 m. yüksekliktedir. Tipik İç Anadolu iklimine sahip olan ilçe yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk, az

yağışlı karasal iklime sahiptir. İlçenin yıllık yağış ortalaması 500 mm.dir. Sıcaklık ortalaması değerlendirildiğinde en düşük –5 C en fazla 25 C olarak görülür. Karasal bir iklim yapısı olduğundan bölge bozkır bitki örtüsüne hâkimdir (www.tvk.csb.gov.tr, 28.10.2023)

1.10.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Gölbaşı ilçesi nüfusu 157.605 kişidir. Bu nüfusun 78.781'i (%49.99) erkek, 78.824 (%50.01) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %2.72dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.10.4. Ekonomik Durumu

İlçenin temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Gölbaşının toplam alanı 1.650 km²'dir. İlçeye ait toplam toprağın % 50'si tarım alanı, % 14'ü çayır ve meradan oluşmaktadır. Kullanılmayan diğer arazilerin % 1' i orman, % 35'i ise diğer alanlardır. (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü Brifingi, 2017:1). İlçe il merkezine yakın olmasından dolayı birçok tesis ve üretim alanı ve işleme fabrikası bulunmaktadır.

1.11. GÜDÜL İLÇESİ

1.11.1. Güdül İlçesinin Tarihçesi

Güdül ve çevresinde yapılan araştırmalarda tarih öncesi beri beri insan yaşantısının olduğu tespit edilmiştir. İlçe içerisinde bulunan mağaralar incelendiğinde M.Ö. 2000'lerde var olmuş olan Etiler'e ait olduğu düşünülmektedir. Frigler'inde ilçe ve çevresinde hâkimiyet sürdüğü (www.gudul.gov.tr, 28.10.2023). Bölgede kurulan Roma, Bizans, Türk boyları ve Osmanlı Devletiyle bu bölgede insanların varlığı günümüze kadar gelmiştir. 1071 Malazgirt zaferinden sonra Türkler Güdül bölgesini yapmış oldukları akınlarla ele geçirmiştir. Selçuklu'ya bağlı Ankara Emiri Şehadüldevle Güdül Bey Güdül ilçesini tam olarak kurmuştur. Güdül'ün geçmişi araştırıldığında 850 yıllık bir geçmişi olduğu tespit edilmiştir. (Kılıç, 2022:43). *1 Eylül 1957 yılına kadar Ayaş ilçesine bağlı bir nahiye iken, aynı yıl 7033 sayılı Kanun ile ilçe olmuştur* (www.gudul.gov.tr, 28.10.2023).

1.11.2. Coğrafi Durum

Güdül Ankara il merkezine 90 km uzaklıktadır. Güdül'ün kuzeyinde Çamlıdere ve Kızılcahamam, batısında Beypazarı, güneyinde Ayaş ilçesi bulunmaktadır. Güdül'ün toplam arazi miktarı 419 km²'dir ve rakımı 720 metredir. Diğer ilçeler gibi Güdül de Karasal iklim tipi görülmektedir (www.gudul.gov.tr, 28.10.2023). Coğrafi durumu dağlık ve engebeli olduğu için ekilebilir olan arazi miktarı azdır. İlçede tarım yapılan bölümün geneli Kirmir Çayı, Süvari Çayı ve İlhan Çayının geçtiği bölümde yapılır. (www.gudul.gov.tr, 28.10.2023). İlçede görülen en yüksek sıcaklık 30-35 derece arasında ölçülmektedir, en düşük sıcaklık değeri ise -5,-15 dereceleri arasında ölçülmektedir. (İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifingi, 2017:1).

1.11.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Evren ilçesi nüfusu 10.014 kişidir. Bu nüfusun 5.127'u (%51,2) erkek, 4.887 (%48,8) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.18 dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.11.4. Ekonomik Durumu

Güdül ilçesinin temel ekonomik geliri bahçe ekim dikimi, hayvancılık ve tarımdan gelmektedir. Tiftik Keçisi yetiştiriciliği, sebze üretimi ve süt üretimi ilçe ekonomisine yön verir. İlçede pomza taşı, çimento hammaddeleri, kaolen, perlit madenleri işlenmektedir (ankara.ktb.gov.tr, 02.11.2023). İlçenin 25.741 hektar olan tarım arazisinin sadece 2.132 hektarlık alanında sulu tarım yapılmaktadır. (İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifingi 2017:1). Güdül ilçesinde üzüm bağcılığı önem kazanarak artış göstermiş, şaraplık üzümde ziyade sofralık üzümleri ile üretimde büyük derecede yerini almıştır. Bahçe ekim dikimiyle kiraz, domates, havuç gibi ürünler ilçede artış göstererek üretilmektedir (ankara.ktb.gov.tr, 02.11.2023).

1.12. HAYMANA İLÇESİ

1.12.1. Haymana İlçesinin Tarihçesi

Haymana Ankara'nın eski ilçelerinden olup geniş bir ova üzerine kurulmuştur. Geniş düzlüklere sahip olduğundan göçe olarak yaşayan ve geçimini hayvancılık ile sağlayan insanlar için tercih edilen bir ilçe olmuştur. Haymana ilçesinin geçmişi hakkında yapılan araştırmalarda Gavurkale Harabeleri keşfedilmiş, elde edilen bulgular

doğrultusunda ilk insan izlerinin M.Ö. 1600 lü yıllarda olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen en eski topluluğun Hititler olduğu sonrasında Frigler'in geldiği değerlendirilmiştir (Memis,1997:200). Haymana ilçe sınırları içerisinde Frigyalılar'dan sonra Galatlar Galatlardan sonra M.Ö. II. Yüzyılda Romalılar hüküm sürmüş böylelikle ilçe günümüze kadar gelmiştir (Uçar, 2010:1). İlçe en uzun Bizanslıların yönetiminde kalmıştır. 1071 Malazgirt zaferinden sonra Selçuklu Devleti Anadolu'ya hâkim olarak ilçeyi sınırları içerisinde dâhil etsede düzenlenen Haçlı seferleriyle Haymana tekrar Bizans devleti sınırları içerisinde girmiştir. Danişmentliler ile birlikte tekrar Haymana Türk beylikleri sınırları içerisinde dâhil edilmiştir. Köseadağ Savaşı gerçekleşikten sonra bölge bir süre İlhanlıların idaresinde olmuştur. Sonrasında Ankara ve çevresi Osmanlı Devleti'nin yönetimine geçmiş, 1402 yılında gerçekleşen Ankara Savaşı ile Osmanlı'nın Anadolu'da hükmü son bulmuştur. Bu durum çok uzun sürmemiş Osmanlı Devleti hızlı bir şekilde yapılarak Ankara ve çevresini geri sınırlarına dahil etmiş ve günümüze kadar Türk yurdu olarak kalmıştır (Uçak, 1986:17).

1.12.2. Coğrafi Durumu

Ankara'nın güneyinde yer alan Haymana merkeze 74 km uzaklıktadır. İlçe toprakları 2968 km² ve denizden yüksekliği 1259 metredir. Haymana'nın doğu kısmında Bala ve Gölbaşı, güney tarafında Konya iline bağlı Kulu ve Cihanbeyli ilçeleri batısında Polatlı bulunmaktadır (www.haymana.gov.tr, 07.09.2023). Haymana'nın topraklarının %65. %70'i platodur. Hayman platosunun uygunluğundan dolayı ilçede tarım ve hayvancılık gelişmiştir. Ankara genelinde olduğu gibi Haymana ilçesinde de karasal iklim görülmektedir. En soğuk sıcaklık -2°C, en yüksek sıcaklık ise +19°C' dir. Haymana topraklarına düşen yağış miktarı 414 mm³tür. İlçe sınırları içinde Karacadağ, Mangaldağ ve Çaldağı bulunmaktadır (www.haymana.gov.tr, 07.09.2023).

1.12.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Haymana ilçesi nüfusu 33.494 kişidir. Bu nüfusun 17.723'ü (%52,9) erkek, 15.771 (%47,1) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.06 dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.12.4. Ekonomik Durumu

İlçede yer alan platonun geniş olması bölgede yaşayan halkın tarıma yönelmesine sebep olmuş ve ekonomisi tarıma dayalı bir ilçe haline gelmiştir. Tarım dışında ilçede çıkan doğal sıcak sudan dolayı hamam ve otel işletmeciliği ilçenin diğer bir gelir kaynağıdır. Merkeze yakın olmasından dolayı üretime dayalı sanayi gelişmemiştir.

1.13. KALECİK İLÇESİ

1.13.1. Kalecik İlçesinin Tarihçesi

Kalecik'in, tarihi araştırıldığında MÖ 4000 e kadar geriye gitmektedir. Kalecik sınırları içerisinde Hititler'in yaşadığına dair izler bulunmuştur. Hititler, Bizans İmparatorluğu ardından Türk göçleriyle birlikte Malazgirt savaşı yaşanmış, Anadolu'da birçok beylik kurulduktan sonra Kalecik ve çevresi Selçuklu Türkleri tarafından ele geçirilmiştir. Selçuklu Devletinin dağılmasıyla Kalecik ilçesi Candaroğulları'nın beyliğinin himayesine girmiştir (kalecik.bel.tr, 12.12.2023). Sonrasında Osmanlı Devleti kurularak Yıldırım Beyazıt tarafından fethedilmiştir. 1402 Ankara Savaşından sonra Anadoludaki birlik dağılmış, Timur'un Anadolu'dan çekilmesiyle Kalecik Osmanlıların hâkimiyetine tekrar girmiştir (www.kalecik.gov.tr, 12.12.2023).

1.13.2. Coğrafi Durumu

Kalecik Ankara'nın kuzeydoğusunda ve İç Anadolu Bölgesinin kuzey kısmında yer almaktadır. İlçenin komşuları arasında kuzeyinde Çankırı, doğusunda, Kırıkkale'nin Sulakyurt ilçesi güneyinde ise Kırıkkale yer almaktadır. Ankara şehir merkezine uzaklığı 71km. olan Kalecik'in yüz ölçümü 1318 kilometre karedir (Erdoğan A. 2008:253). Kalecik'in 3 km. güneyinden Kızılırmak Nehri akmaktadır Kızılırmak kenarında kurulan ilçe verimli topraklara sahiptir. Nehirle aynı doğrultuda uzanan Ankara – Çankırı - Zonguldak Demiryolu geçmektedir istasyonun uzaklığı ilçeye 4km.dir. Batısında 1992 metre yükseklikte olan İdris Dağı yer almaktadır. Ayrıca Uludere- Keçideresi – Kaleçayı -Killik Deresi ve Tekkavak Deresi gibi çeşitli akarsuları da mevcut olan ilçenin kuzeyinde Bozkır Dağı ve güneyinde ise Karagüney Dağı vardır (Yeşil, 2019, s.5). İlçeyazları sıcak ve kurak, kışlar ise soğuk ve yağışlıdır. Yıllık yağış ortalaması 44,2 m2'dir. Toprağın % 42'si tarıma elverişli olup, kalan toprakların %

35'i mera, % 8'i çayır ve % 15'i de kayalık ve taşlıktır. Bağ-bahçe alanlarının % 28'i meyvelik, % 48,2'si sebzelik ve % 22,5'i bağdır (www.kalecik.gov.tr 12.12.2023).

1.13.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Kalecik ilçesi nüfusu 13.296 kişidir. Bu nüfusun 6.985'i (%52,53) erkek, 6.311 (%47,47) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.23 dür (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.13.4. Ekonomik Durumu

Kalecik ilçesinin ekonomisi tarımsal üretimden elde edilen gelire dayanmaktadır. İlçe karasal iklime sahip olduğu için kurak ve soğuk iklime dayanan buğday, arpa, yulaf, gibi ürünler üretilmektedir. Diğer ilçelerden farklı olarak meyvecilik ve sebzeçilik alanları oldukça gelişmiştir. Kalecik Karası adındaki üzümü ve ayvası ünlü meyvelerindendir. (Yeşil, 2019:5).

1.14. KAHRAMANKAZAN İLÇESİ

1.14.1. Kahramankazan İlçesinin Tarihçesi

Kahramankazan'ın tam olarak ne zaman kim tarafından kurulduğu hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda, Kahramankazan'ın birçok uygarlığa ev sahipliği yaptığı tespit edilmiştir (www.ankara.gov.tr). Kahramankazan ve çevresi Türk hâkimiyetine ilk kez Selçuklu döneminde girer. Selçuklu Devleti dağılarak Beylikler dönemine geçilmiş, hemen ardından Osmanlı devletinin hâkimiyetine girmiştir (www.ankara.gov.tr). Ankara Savaşı'ndan sonra Osmanlı topraklarına katılmıştır. Kahramankazan'ın Osmanlı arşivlerindeki adı Mürted Ovası olarak geçmektedir ve Kahramankazan'a o dönemde 67 köy bağlıdır. (www.kahramankazan.bel.tr 09.04.2023). 1961 yılında bucak merkezi Yazıbeyli (Halkavun) köyünden ilçeye taşınmıştır. 06.06.1971 tarihinde Belediye teşkilatı kurulmuş ve 4 Temmuz 1987 tarihinde yürürlüğe giren 3392 sayılı Kanun ile ilçe statüsü kazanmıştır (www.ankara.gov.tr 09.04.2023).

1.14.2. Coğrafi Durumu

İlçe Ankara'nın Yukarı Sakarya bölümünde yer almaktadır. Kahramankazan'ın Ankara merkeze uzaklığı 45 km'dir. İlçenin doğusunda Keçiören ve Çubuk, batısında Ayaş, kuzeyinde Kızılcahamam ilçeleri bulunmaktadır. Kahramankazan'a bağlı toplam

48 mahallesi vardır. Kahramankazan'ın toplam toprak boyutu 600 km²'dir. Kahramankazan düz bir yapıya sahiptir ve Akıncı ovasını sınırları içerisinde barındırır (İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2017, s.1). Kahramankazan yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlı geçmektedir. İlçenin ortalama yıllık yağış miktarı 350-450 mm.dir (İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifingi 2017:2).

1.14.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Kahramankazan ilçesi nüfusu 51.724 kişidir. Bu nüfusun 26.600'ü (%51,39) erkek, 25.164 (%48,61) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.89 dur (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.14.4. Ekonomik Durumu

İlçenin geniş düzlükleri olduğundan geçim kaynağı ilk olarak tarıma ikinci olarak hayvancılığa dayanmaktadır. Kahramankazan'ın karasal iklime sahip olması buğday, arpa, nohut, mercimek gibi kuraklığa dayanıklı ürünlerin ekilmesine sebep olmuştur (www.ankara.gov.tr, 11.10.2023).

1.15. KIZILCAHAMAM İLÇESİ

1.15.1. Kızılcahamam İlçesinin Tarihçesi

Kızılcahamam ilçesinin tarihi ilk çağlara kadar gitmektedir. İlçe var olmaya başladığından bu yana Yabanabat, Çorba ve Kızılcahamam isimlerini almıştır (www.ankara.gov.tr 11.10.2023). İlçeye "Kızılcahamam" adının verilmesi çok eskilere dayanmaz, Cumhuriyet'in ilanından sonra ilçenin adı Kızılcahamam olarak değiştirilmiştir (Ünbulduk, 2023:6). Hitit dönemine ait kalıntıların bulunması ilçenin tarihinin çok eskilere gittiğinin göstergesidir. Friglerin Kirmir Çayı kenarlarında Yabanabat adını verdikleri bu günkü ilçeyi kurdukları düşünülmektedir. Friglerin ardından sırasıyla Lidyalılar, Galatlar, Romalılar, Bizanslıların Kızılcahamam ve çevresinde hüküm sürdükleri anlaşılmıştır (www.ankara.gov.tr 11.10.2023).

Türkler Malazgirt zaferinden sonra Anadolu'ya akınlar yapmaya başlamışlar 1073 yılında Ankara ve çevresinde yerleşim alanları kurmuşlardır. Kızılcahamam çevresine yerleşen Türk boyları boy adlarıyla köylerini oluşturmuşlardır. Kızılcahamam'a bağlı Oğuz Türk boy köyleri halen varlığını korumaktadır.

(www.kizilcahamam.gov.tr 11.10.2023). Kızılcahamam ve bölgesi uzun yıllar boyunca Osmanlı Devleti sınırlarında kalmış ve halen ülkemiz sınırları içerisinde bulunmaktadır.

İlçenin bilinen ilk yerleşim merkezi Demirciören köyü olup Yabanabat adıyla anılmıştır. 1285 yılı Salnamesi'nde "Yabanabat" adıyla anılan yerleşim alanı bugünkü Kızılcahamam ilçesidir. İlçe 1296 yılında Ankara Valisi İzzet Paşa tarafından bugünkü Pazar beldesine yerleştirilmiştir. İlçenin Cumhuriyetin ilanına kadar geçen sürede "Çorba" adıyla anıldığı kayıtlardan ve diğer verilerden anlaşılmaktadır.1926 yılında Ankara Valisi Suphi Bey tarafından bugünkü yerine nakledilmiştir. (www.ankara.gov.tr 11.10.2023)

1.15.2. Coğrafi Durumu

Kızılcahamam ilçesi Ankara'nın kuzeybatısında yer almaktadır. Kızılcahamam'ın doğusunda Çubuk, batısında Çamlıdere, kuzeyinde Bolu iline bağlı Çerkeş ve Gerede, güneyinde Ayaş ve Kazan, ilçeleri bulunmaktadır. Kızılcahamam Ankara merkeze 80 km uzaklıktadır ve rakımı 975 metredir. Kızılcahamam ilçesinin toplam yüzölçümü 1.664,85 km²'dir (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kızılcahamam İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifingi, 2017, s.1). Diğer ilçeler gibi Kızılcahamam ilçesinde de karasal iklim hâkim olmasına rağmen Bolu iline doğru olan kesimlerinde Batı Karadeniz iklim özellikleri de görülmektedir. Kızılcahamam'ın yıllık ortalama sıcaklık değeri +11 C'dir. En yüksek sıcaklık 34 C, en düşük sıcaklık -20 C olarak ölçülmüştür (www.kizilcahamam.gov.tr 11.10.2023).

1.15.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Kızılcahamam ilçesi nüfusu 31.800 kişidir. Bu nüfusun 16.330'u (%51,3) erkek, 15.470 (%48,7) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.55 dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.15.4. Ekonomik Durumu

Kızılcahamam'ın ekonomik geliri tarıma dayalı olsa da termal turizmden elde edilen gelirin hatırı sayılır bir yeri vardır. İlçe sınırları içerisindeki toplam arazi miktarı Kızılcahamam'ın sınırları içerisinde toprak alanı 1.566.698 dönümdür. İlçenin arazi yapısı dağlık ve ormanlık alandan oluştuğu için 126.813 dönümlük alan ekilebilir alan olarak kullanılmaktadır. Ekilebilir alanda genellikle buğday, arpa, nohut, patates gibi tarım ürünleri ekilmektedir (www.kizilcahamam.gov.tr 11.10.2023).

1.16. NALLIHAN İLÇESİ

1.16.1 Nallıhan İlçesinin Tarihçesi

Nallıhan ilçesi var olmasından bu yana Hititler, Frigler, Persler, Roma ve Bizans İmparatorluklarının hakimiyetinde kalmıştır. Her uygarlık zamanında ilçe önemsenmiş ve devletler tarafından ele geçirilmek istenmiştir. Bundan dolayı savaşlarda birçok kez tahrip edilen ilçe yeniden onarılarak ilgi haline gelmiştir (Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Birifingi, 2017:2). Kızılcahamam 1071 Malazgirt savaşından sonra Türklerin egemenliğine giren ilçe sırasıyla Danişmentliler, Anadolu Selçukluları, Candaroğulları Beyliği ve Orhan Bey zamanında Osmanlı Devletine katılmıştır (www.nallihan.gov.tr 27.12.2023). Kızılcahamam Osmanlı'nın ticaret yolu üzerinde yer almış, Nasuh Paşa döneminde han ve hamam gibi yapılar yapılmış ve insanların buraya göç etmesine sebep olmuştur. Kızılcahamam geçmişten bu yana Ankara'nın önemli ilçeleri arasında yer almıştır.

1.16.2. Coğrafi Durumu

Nallıhan Batı Karadeniz bölgesinde yer almaktadır. İlçenin doğusunda Beypazarı, güney kesimlerinde Eskişehir, Sarıcakaya, Mihalicçık, kuzey kesimlerinde Mudurnu ve Seben ilçeleri yer almaktadır. İlçe sınırlarında Andız Dağı, Sarıçalı Dağı, Karakiriş Dağı, Sündiken Dağları yer almaktadır (Öztürk, 2010:3). İlçenin coğrafyası Karadeniz'e benzesede Çayırhan ve Beypazarı ilçelerine sınır olan kesimler düzlüktür (www.nallihan.gov.tr 27.12.2023). Nallıhan İç Anadolu ve dağlık olmasından dolayı Batı Karadeniz iklim özelliklerini gözükmemektedir. Yaz ayları kurak geçse de ilkbahar ve ve kış ayları genellikle yağışlı geçmektedir (www.ankara.ktb.gov.tr 27.12.2023). Nallıhan Ankara genelindeki karasal iklimin dışında kalarak fazla soğuk olmayıp bölge yağışlı geçmektedir. Nallıhan'a ait arazilerin % 48'i ormanlık alanlardan, % 25'i tarıma elverişli ekilebilir arazilerden, % 27'si çayır, mera ve çalılardan oluşmaktadır (www.nallihan.gov.tr 27.12.2023).

1.16.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Nallıhan ilçesi nüfusu 28.831 kişidir. Bu nüfusun 13.336'sı (%50,3) erkek, 13.495 (%49,7) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0.50 dir (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.16.4. Ekonomik Durumu

Kızılcahamam ilçesinin ekonomisinin büyük bölümü tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Kızılcahamam ilçesinin iklim yapısı diğer ilçelere göre ılıman geçtiğinden arpa, buğday gibi ürünlerden ziyade sebze türü tarım ürünleri yetiştirilip satılmaktadır. Kızılcahamam'da en çok yetiştirilen ürün domates ve çeltiktir (ankara.ktb.gov.tr 27.12.2023).

1.17. POLATLI İLÇESİ

1.17.1. Polatlı İlçesinin Tarihçesi

İlçe M.Ö. 3.000 yılı civarında kurulmuştur. Yerleşim merkezi bugünkü yerinde değil, tarihi Gordion kenti ve çevresinde idi. Toprakları Hitit ve Frig uygarlıklarının, Pers İmparatorluğu'nun, Büyük İskender'in, Roma ve Bizans imparatorluklarının yönetiminde kalmıştır (www.ankara.ktb.gov.tr, 10.08.2023).

Polatlı ilçesinin tarihi geçmişini araştırmak için yapılan araştırmalarda çok eskiye gidilebilecek kaynaklar bulunmamıştır. İlçeye ait kayıtlar incelendiğinde Polatlı'nın 1860'lı yıllarda 3 km güney kesiminde bulunan Sivritepe eteğinde olduğu, sonrasında bugün Polatlı sınırları içerisinde yer alan Zafer mahallesine taşınmış olduğu tespit edilmiştir (www.polatli.gov.tr, 19.08.2023). Polatlı ilçe sınırları içerisinde sırasıyla Hititlerin, Firikler'in, Lidyalıların, Persler'in, Romalıların yaşadığını görebilmekteyiz (Polatlı 1976 yıllığı, 1976:13). 1071 Malazgirt zaferiyle Anadolu Türk akımına uğramış, Polatlı ilçesinin de bulunduğu bölgeye Türk boylarının yerleşmesi görülmüştür. Ankara ve çevresi Yavuz Sultan Selim tarafından 1516 yılında Osmanlı sınırları içine katılmıştır (www.ankara.ktb.gov.tr, 19.08.2023). Polatlı ilk olarak Ankara'ya sonrasında Sivrihisar'a bağlanmış, Sivrihisar ilçesi Ankara'ya bağlı bir kaza sayılınca Polatlı kaza yerleşmeleri içerisinde bir köy olarak kalmıştır. (Özdemir, 2017:52). *Polatlı köy veya kaza olarak hep bir ilçe veya şehre bağlı kaldığından gelişme gösterememiştir. 1890 lı yıllarda ülkede demir yolarının yapımına başlanması ve hızlı bir şekilde ilerlemesi yerleşim yerlerinin büyüme hızlarını etkilemekle kalmamış, yoğun göç almalarına da sebep olmuştur. Tren yolunun Polatlı'dan geçmesi yoğun göç almasına ve ticari faaliyetlerinin artmasına sebebiyet vererek köyün önemli bir yer olmasına neden olmuş ve ilgi Sivrihisar'dan Polatlı'ya kaymıştır. 31 Aralık 1892'de*

demiryolunun faaliyete girmesi ile 1 Ağustos 1926 tarihinde Polatlı'nın ilçe olması arasında geçen süreçte şehrin günümüzdeki temelleri atılmıştır (Özdemir, 2017:54). Polatlı 1927 yılında ilçe olduktan sonra Zafer ve İstiklal adında iki mahallesi bulunmaktayken (Erdoğan, 2013:251) günümüzde 82 köy ve 14 merkez mahallesiyle toplamda 96 mahallesi bulunmaktadır.

1.17.2. Coğrafi Durumu

Polatlı Ankara'nın güney batısında yer almaktadır. Şehrin kuzey kesiminde il merkezine bağlı ilçeler ve Beypazarı, batısında Eskişehir, güney kesiminde Konya, doğusunda Haymana ilçesi bulunmaktadır. Ankara il merkezine 76 km mesafede bulunmaktadır. (Yasak ve Özdemir, 2017:289). *Polatlı coğrafyası incelediğimizde İncesu, Hatip ve Ova çaylarının sularını toplayan "Nehri Kebir" adıyla da anılan "Ankara Çayı" ile büyük bir vadiyi meydana getiren Sakarya Nehrinin de içinden geçtiği bir bölgede yer almaktadır. Bu yapı bakımından baktığımızda Polatlı geçmişten günümüze insanoğlunun en önemli yerleşme unsuru olan su ve çevresel korunmaya uygun doğal yapısına sahiptir diyebiliriz* (Tepe, 2019:7). Polatlı'nın topraklarının büyük çoğunluğu düzlük olsada dalgalı bir yapıya sahiptir. Çile Dağı rakımı en yüksek dağdır (Koçak, 2020:7). Polatlı ve çevresinde step iklimi görülmektedir. İlçenin yıllık yağış miktarı 350-500 mm civarındadır. En yağış ilkbahar en az yaz mevsiminde gözükmektedir (Özdemir, 2017:16). Bitki örtüsüne bakıldığında *Çile Dağı'nın kuzey yamaçlarında meşe, funda ve benzeri çalı türleri görülmektedir. Akarsu kenarlarında bulunan koruluk alanlarda karakavak, söğüt, iğde ağacı yetişmektedir* (Koçak, 2020:54).

1.17.3. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Polatlı ilçesi nüfusu 128.895 kişidir. Bu nüfusun 64.218'i (%49,8) erkek, 64.667 (%50,2) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %2.23 dür (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

1.17.4. Ekonomik Durumu

Polatlı ilçesinin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. İlçenin toplam yüz ölçümü 3.789 km²'dir. Polatlı sınırları çerisinde arazisinin 383.675 dekarı sulu, 1.789.500 dekarında susuz tarım yapılmaktadır. Karasal iklim hâkim olduğundan en fazla ekim dikimi yapılan ürünler buğday, arpa, şeker pancarı, kavun ve soğandır. İlçede

büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın yanında kümes hayvancılığı da yapılmaktadır. Polatlıdan demiryolunun geçmesi ilçeye yapılan yatırımları arttırmış ve sanayi alanında Ankara'nın en gelişmiş ve halen gelişmekte olan ilçesi durumuna getirmiştir (www.polatlı.bel.tr, 11.10.2023). *Günümüzde ilçede sanayi hızlı bir şekilde gelişmeye ve büyümeye devam etmiş mevcut fabrikaların bazıları şunlardır: 1 dişli fabrikası, 1 rulman fabrikası, enerji nakil sistemleri alanında faaliyet gösteren 1 işletme, 7 un fabrikası, 2 yem fabrikası, 5 tuğla fabrikası, 12 tarım makineleri fabrikası, 3 izolasyon ve yalıtım fabrikası, 1 zirai ilaç fabrikası, 1 beton travers fabrikası, 2 biodizel fabrikası, 5 karasör atölyesi, 1 döküm fabrikası, 2 matbaa fabrikası, 1 halı fabrikası, 1 cam fabrikası, 1 enerji depolama ve solar enerji sistemleri fabrikası, 3 soğan paketleme fabrikası, 2 damızlık tavuk kuluçkahanesi, 1 şarap fabrikası, 3 maden işletmesi 1, lisanslı depoculuk kuruluşu, 1 entegre tohum tesisidir* (www.polatlı.bel.tr, 11.10.2023).

1.18. ŞEREFLİKOÇHISAR İLÇESİ

1.18.1. Şereflikoçhisar İlçesinin Tarihçesi

Ankara'nın güney kısmında bulunan Şereflikoçhisar Tuz Gölü'nün hemen kenarına kurulmuş Ankara'nın en eski ilçelerindendir. Yapılan araştırmalarda ilçenin geçmişinin 5000 yıllık tarihe dayandığı belirtilmektedir. Şereflikoçhisar tarihi boyunca sırasıyla Hititler, Frigler, Metler, Persler, Romalılar, Selçuklular, Karamanoğulları, İlhanlılar, Osmanlı Devleti ve en son Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırlarına dâhil olmuştur (Tunçbilek, 2017:4). Şereflikoçhisar ismi ilk olarak Selçuklu'nun sonu Osmanlı Devleti'nin ilk zamanlarında kullanılmaya başlanmıştı. İlçede iki kalenin bulunması ilçeye Şereflikoçhisar adının verilmesine sebep olmuştur (www.ankara.gov.tr 10.01.2024). *Konya akabinde Karaman' a bağlı olan ilçe 23 Mayıs 1933 tarihinde çıkartılan 2441 sayılı yasa ile Ankara iline bağlanmıştır* (Tunçbilek, 2017:4).

1.18.2. Coğrafi Durumu

Şereflikoçhisar ilçesi, Balâ ve Evren ilçeleri, Kırşehir'in Kaman ilçesi, Aksaray'ın Ağaçören ve Sariyahşi ilçeleri, Konya ilinin Kulu ilçesine sınırı bulunmaktadır. Van gölünden sonra en büyük göl olan Tuz Gölü'nü ilçe sınırları içerisinde barındırmaktadır (www.ankara.gov.tr, 10.01.2024). İlçenin yüz ölçümü 1591 km²' dir ve rakımı ortalama 975 metredir.

Ankara'ya 150 km uzaklıkta olan Şereflikoçhisar merkeze en uzak ilçelerinden birisidir. Şereflikoçhisar'ın batı kısmını Tuz Gölü, doğu kısmını Hirfanlı Barajı ile çevrilmiştir. (Tunçbilek, 2017:4). İç Anadolu'nun en belirgin iklimi olan karasal iklim özelliği ilçede de görülmektedir. Karasal iklim özelliği olan ilçede yazlar sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlı geçer. Yağış şartlarının yetersizliği sebebiyle ilçede hâkim bitki örtüsü step, yani bozkırdır. İlçede ağaçlandırma çalışmaları yapıldığından doğu kesimlerde ve tepelik alanlarda sonradan ekilme ve insan eliyle oluşturulan çam ormanları oluşturulmuştur (www.sereflikochisar.gov.tr, 10.01.2024)

1.18.3. Ekonomik Durumu

Şereflikoçhisar'ın temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktan oluşmaktadır. Bölgeye karasal iklim hakim olduğundan soğuğa ve susuzluğa karşı dayanan buğday, arpa, nohut, mercimek gibi tarım ürünleridir ekilmektedir (www.ankara.gov.tr, 10.01.2024). Tarım ve hayvancılığın yanında ilçede bulunan Tuz Gölü'nü görmeye gelen yerli ve yabancı turistler ilçenin ekonomisine önemli bir katkı sağlamaktadır.

1.18.4. Nüfus Durumu

2023 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Şereflikoçhisar ilçesi nüfusu 34.122 kişidir. Bu nüfusun 17.053'i (%50,01) erkek, 17.069 (%49,99) ise kadındır. İlçe nüfusunun Ankara nüfusuna oranı %0,54 dür (www.tuik.gov.tr, 11.10.2023).

İKİNCİ BÖLÜM

KÖKEN VE DİL BİLGİSİ YÖNÜNDE ANKARA YER ADLARININ İNCELEMESİ

2.1. KÖKEN AÇISINDAN İNCELEME

2.1.1. Tek Sözcükten Oluşan Yer Adları

Arapça

Adalet, Ahi, Aziziye, Burç, Camili, Cebirli, Cumhuriyet, Dalyasan, Devlet, Ehlibeyt, Elvan, Elvanlar, Emniyet, Emir, Fasıl, Fatih, Galaba, Garipce, Gayret, Gazi, Hacılar, Hamidiye, Hamzalı, Harbiye, Haydar, Haydarlar, Haydarlı, Hilal, Hisar, Hıdırlar, Huzur, Hürriyet, İstiklal, Kalaba, Kale, Kalemler, Kamil, Kanuni, Kasımlar, Katrancı, Macun, Mahmutlar, Medrese, Merkez, Meşrutiyet, Mevlana, Mikail, Mustafacık, Mülk, Müsellim, Osmaniye, Osmanlı, Osmansin, Ömercik, Ömerler, Öşürler, Pelitcik, Sadıklı, Salihli, Samut, Sanayi, Saraç, Sele, Seyran, Sofular, Süleymanlı, Şafak, Şefkat, Şehitlik, Şemsettin, Şeyhli, Şeyhler, Tabaklı, Tacettin, Tahir, Ücret, Zafer

Çince

Çayraz

Farsça

Abadan, Badem, Bademlik, Bahçecik, Bostancık, Cendere, Çeltikçi,, Çulhalar, Danişment, Derbent, Dostlar, Harman, Harmancık, İncirli, İncirlik, Körler, Kösel, Köseli, Mehtap, Meşeler, Meşeli, Pamuklar, Pazar, Piyade, Polatlar, Saray, Saraycık, Seğmenler, Semeler, Serhat, Süvari, Şahinler, Şehriban, Şeker, Tahtalar, Tekke, Tohumlar, Ümit

Fransızca

Baraj, Çimşit, Dutluk, Fakülte, İstasyon, Kültür, Misket, Modern, Turkuaz, Üniversiteler

İbranice

Yahyalar

Rumca

Fidanlık, Mandıra, Poyraz, Semer, Tuğla

Türkçe

Afşar, Ağılıcık, Akarca, Akarlar, Akın, Akıncı, Akıncı, Alan, Alcı, Alpagut, Altay, Anadolu, Araplar, Aşağı, Ata, Atatürk, Avcılar, Avşar, Avşarlar, Aydın, Aydıncık, Aydınlar, Ayrancı, Ayvacık, Ayvalı, Bacı, Bağcılar, Bağlıca, Balcılar, Ballı, Baltalı, Baltalin, Bardakçılar, Barış, Başak, Bayat, Bayındır, Bayır, Bayraktar, Bayram, Bektaşlı, Beyazıt, Beyceğiz, Beycik, Beyler, Birlik, Bitik, Boyalı, Boyalık, Bökeler, Buğra, Buğrular, Bulak, Büğdüz, Cebeci, Cıngıl, Culuk, Cücük, Çağa, Çaldıran, Çalış, Çam, Çamlıca, Çanakçı, Çandır, Çatak, Çavuşlar, Çavuşlu, Çayırılı, Çekirdeksiz, Çeltek, Çınar, Çırpan, Çiçekli, Çiğdemli, Çiller, Çimenceğiz, Çukurca, Davdanlı, Dedeler, Deliller, Demirci, Dereli, Deveci, Dibecik, Dikmen, Dilekler, Diriliş, Dodurga, Doğancı, Doğanlar, Doymuş, Döğmeci, Eğri, Ekici, Elecik, Elmalı, Emek, Ergenekon, Ergin, Ericek, Erzurum, Esen, Esenler, Eti, Etiler, Etlik, Evcı, Evciler, Fethiye, Geçitli, Gedik, Gökçek, Gökler, Göktürk, Göl, Gölbek, Gümele, Güney, Güneyce, Güreş, Güvenç, Güzel, Halaçlı, Hancılı, Ilıca, Işınlar, İğdir, İkizce, İleri, İmrendi, İnceğiz, İncek, İne, İner, İşçi, İyceler, İymiş, Kabaca, Kabak, Kabalar, Kacarlı, Kadıncık, Kafkas, Kamanlar, Kapaklı, Kaplan, Kapullu, Karacalar, Karaman, Kardelen, Kargalı, Kargı, Karkın, Kavacı, Kavaklı, Kayalar, Kayı, Keklice, Kerpiç, Kılıçlar, Kınık, Kırıklı, Kışla, Kışlacık, Kışlak, Kızık, Kızılca, Kocalar, Kömürcü, Köşk, Kulu, Kurtuluş, Kuruca, Kurumcu, Kuşcağız, Kuşçu, Kuşçular, Kutlu, Kuyucak, Kuyular, Kuyumcu, Kuzucular, Mahmatlı, Malazgirt, Mutlu, Oğlakçı, Oğuzlar, Okçular, Oltan, Olucak, Oran, Orhaniye, Orhun, Otacı, Ovacık, Oyaca, Ozan, Önder, Örencik, Örnek, Öveçler, Özlüce, Özmüş, Peçenek, Sağlık, Sakarya, Samanlık, Sancak, Sancar, Sapanlar, Saracalar, Sarılar, Satılar, Sazak, Sazılar, Selçuklu, Sinanlı, Sincan, Sincik, Sivri, Soğucak, Soğulca, Soğulcak, Sokullu, Sorgun, Susuz, Şenlik, Taburlar, Taşlıca, Tatlar, Tatlıca, Tavşancık, Teberik, Tekirler, Temelli, Tepe, Tepecik, Tilki, Topaklı, Topçu, Topraklık, Tunahan, Turnalı, Tuzla, Uçarı, Uğurlu, Umut, Uyanış,

Uyurca, Uzunlar, Üreğil, Üzengilik, Varlık, Yakacık, Yaralı, Yavrucak, Yayalar, Yayla, Yaylak, Yazı, Yazır, Yazlıca, Yelli, Yeni, Yenice, Yılanlı, Yıldırım, Yıldız, Yıldızlı, Yiğitli, Yörelî, Yukarı

Tasnif Dışında Kalanlar

Abazlı, Ahatlar, Ahiboz, Arkbürk, Arkutça, Atça, Avdan, Avdanlı, Balgat, Barbaros, Basri, Batça, Binkoz, Bumsuz, Ciğir, Ciğirler, Cingirli, Çalta, Çantırlı, Çatokçular, Dereneci, Dudaş, Durutlar, Ediğë, Eldelek, Eley, Emrah, Epçeler, Eymir, Fadıllı, Feruz, Fevziye, Gebele, Girmenç, Güvem, İlyakut, Kayaş, Kerbanlar, Kerişli, Kırkırca, Köşrelik, Köstence, Musular, Nusratlar, Parlasan (Eski Adı Panassos), Pelevne, Salın, Seymenli, Süleler, Sünlü, Üyücek, Yaptacık, Yiğirler

2.1.2. İki Sözcükten Oluşan Yer Adları

Arapça + Arapça

Ahmet + Adil, Evliya + Fakı, Hacı + Recep, Hacı + Veli, Meyil + Hacılar, Şeyh + Muhittin

Arapça + Farsça

Bezir + Hane, Cuma + Saray, Hacı + Köy, Has + Köy, Kadı + Köy, Mahmatlı + Bahçe

Arapça + Türkçe

Ali + Uşağı, Cami + Atik, Has + Ayaz, Havuz + Başı, Hırka + Tepe, Hisarlı + Kaya, Hür + El, İslam + Alan, Kadı + Obası, Meyil + Dere, Nallı + Dere, Nallı + Gölcük, Şaban + Özü, Şafak + Tepe, Şanlı + Kışla, Şeyh + Kuyusu, Ufuk + Tepe, Yusuf + Kuyusu, Yusuf + Uşağı

Çince + Türkçe

Çay + Yolu

Türkçe + Çince

Ak + Çay, Kuru + Çay

Farsça + Arapça

Gül + Darpı, Saray + Cumhuriyet

Farsça + Farsça

Cihan + Şah, Şeker + Köy

Farsça + Türkçe

Ahırlı + Kuyu, Bahçeler + İçi, Bahçeler + Üstü, Bahçeli + Evler, Berçin + Çatak, Berçin + Yayalar, Bostan + Hüyük, Çardak + Bağı, Çeltikçi + Kınık, Dut + Özü, Gül + Bağı, Gül + Hüyük, Gül + Pınar, Gül + Tepe, Gül + Veren, Koz + Ağaç, Koz + Alan, Koz + Ayağı, Lale + Bel, Meyva + Bükü, Pazar + Kınık, Seyran + Bağları, Şahin + Tepe, Tahtacı + Örencik, Tahta + Yazı, Tüfekçi + Oğlu

Rumca + Farsça

Demet + Gül, Demet + Lale, Kara + Hoca

Rumca + Türkçe

Demet + Evler, Kiraz + Oğlu, Kutu + Ören

Soğdça + Arapça

Zirve + Kent

Soğdça + Fransızca

Kent + Koop

Soğdça + Türkçe

Töre + Kent

Türkçe + Farsça

Akça + Ali, Akça + Kese, Ala + Hacı, Aşağı + Emirler, Ata + Köy, Balçık + Hisar, Balık + Hisar, Baş + Bereket, Bey + Nam, Büyük + Camili, Çam + Köy, Çatal + Çeşme, Çavuş + Köy, Çiftlik + Köy, Çit + Köy, Dağ + Şeyhler, Demir + Köy, Demirli

+ Bahçe, Dere + Köy, Eski + Köşeler, Eski + Köy, Genç + Ali, Göl + Köy, Güney + Saray, Güzel + Hisar, Güzelce + Kale, İlhan + Köy, İnce + Pelit, Kara + Hamzalı, Kara + Hisar, Kara + Köy, Kara + Süleymanlı, Kara + Şar, Karaca + Hasan, Kavak + Köy, Kıbrıs + Köy, Kır + Köy, Kır + Şeyhler, Kıran + Harmanı, Kızılca + Köy, Kızılca + Şar, Koca + Hacılı, Kuşçu + Ali, Kuyumcu + Tekke, Küçük + Ali, Küçük + Camili, Orta + Bereket, Orta + Köy, Ören + Köy, Öz + Köy, Sarı + Koz, Sığırlı + Hacı, Sırça + Saray, Sinanlı + Cuma, Sinanlı + Mahkeme, Tepe + Köy, Tol + Köy, Türk + Şerefli, Türk + Taciri, Ulu + Köy, Yalım + Köy, Yeni + Çimşit, Yeni + Hisar, Yeni + Köşeler, Yeni + Köy , Yeni + Mahalle, Yeşil + Köy , Yıldırım + Hacılar, Yılmaz + Köy, Yoğun + Pelit, Yukarı + Emirler, Yukarı + İmrohor, Yukarı + Kese, Yukarı + Sebil, Yuva + Köy

Türkçe + Fransızca

Ata + Park, Ayva + Şık, Batı + Sitesi

Türkçe + İbranice

Aşağı + Yahyalar, Yukarı + Yahyalar

Türkçe + İtalyanca

Gümüş + Pala

Türkçe + Moğolca

Saz + Ağası

Türkçe + Rumca

Balk + İraz, Dağ + Kalafat

Türkçe + Soğdça

Yeni + Kent, Yeşil + Kent

Türkçe + Türkçe

Acı + Kuyu, Acı + Öz, Acı + Su, Ada + Ören, Adalı + Kuzu, Ahiler + Yenice, Ak + Baş, Ak + Bayır, Ak + Çalı, Ak + Dere, Ak + Doğan, Ak + Kaya, Ak + Kaynak, Ak + Koyunlu, Ak + Kuzulu, Ak + Seki, Ak + Su, Ak + Taş, Ak + Tepe, Akca + Taş, Akça +

Kavak, Akça + Ören, Al + Açık, Ala + Göz, Ala + Koç, Altı + Ağaç, Altı + Pınar, Altın + Başak, Altın + Evler, Altın + Ova, Altın + Taş, Altın + Çanak, Ana + Yurt, And + İçen, Aşağı + Ada, Aşağı + Bağlıca, Aşağı + Çanlı, Aşağı + Çavundur, Aşağı + Eğlence, Aşağı + Güney, Aşağı + Hüyük, Aşağı + Kamışlı, Aşağı + Kavacık, Aşağı + Obruk, Avcı + Ova, Ay + Doğan, Ay + Doğmuş, Ay + Yıldız, Bağ + İçi, Bağ + Obası, Bağ + Ören, Bağ + Özü, Bağlar + Baş, Ballık + Pınar, Barış + Tepe, Basın + Evler, Baş + Ağaç , Baş + Ayaş, Baş + Ören, Bel + Çarşak, Bel + Pınar, Belen + Alan, Belen + Ören, Beş + Beyler, Beş + Konak, Beş + Köprü, Beş + Tepe, Bey + Alan, Bey + Dili, Bey + Kavağı, Bey + Obası, Bey + Tepe, Beylik + Köprü, Boğaz + İçi , Boğaz + Kaya, Boz + Yaka, Büyük + Bayat, Büyük + Boyalık, Büyük + Damlacık, Büyük + Kışla, Büyük + Konak, Büyük + Yağcı, Çakıl + Oba, Çal + Ören, Çal + Seki, Çalıcı + Alan, Çam + Alan, Çan + Kaya, Çanıllı + Çiğdemci, Çanşa + Kale, Çatal + Ören, Çatal + Pınar, Çayır + Han, Çayır + Önü, Çiçek + Tepe, Çiğdem + Tepe, Çiğil + Tepe, Çok + Ören, Çukur + Ören, Dağ + Demir, Dağ + Yaka, Değirmen + Kaya, Değirmen + Önü, Demir + Ayak, Demir + Özü, Demir + Taş, Demirci + Ören, Dere + Kışla, Deve + Kovan, Deveci + Pınarı, Dibek + Ören, Dikili + Taş, Doğan + Çalı, Doğan + Dere, Doğan + Kaya, Doğan + Özü, Doğan + Yurt, Doymuş + Ören, Dört + Konak, Dumlu + Pınar, Duru + Pınar, Eğerli + Dere, Eğri + Basan, Eğri + Eken, El + Ören, Elma + Pınar, Erkek + Su, Esen + Boğa, Esen + Tepe , Eser + Tepe, Eski + Çöte, Eski + Karsaklı, Eski + Kışla, Eski + Polatlı, Eşme + Dere, Geyik + Pınarı, Gök + Bel, Gök + Dere, Gök + Kuşağı, Gökçe + Bağ, Gökçe + Dere, Gökçe + Hüyük, Gökçe + Ören, Gökçe + Öz, Gökçe + Yurt, Göz + Tepe, Güçlü + Kaya, Gümüş + Dere, Gümüş + Pınar, Gümüş + Yaka, Gümüş + Yayla, Gün + Alan, Gün + Baş, Gün +Doğan, Gür + söğüt, Güven + Tepe, Güzel + Öz, Güzel + Yaka, Güzel + Yurt, Han + Burun, İç + Ören, İki + Pınar, İlk + Yerleşim, İn + Önü, İnce + Öz, Kara + Ağaç , Kara + Benli, Kara + Bük, Kara + Çam, Kara + Dana, Kara + Höyük, Kara + Kaya, Kara + Kuyu, Kara + Oğlan, Kara + Ören, Kara + Pınar, Kara + Taş, Kara + Tepe, Kara + Yatak, Kara + Yavşan, Karaca + Kaya, Karaca + Ören, Karaca + Su, Karşı + Yaka , Kartal + Tepe, Kavak + Özü, Kaya + Baş , Kaya + Bükü, Kaya + Dibi, Keklik + Pınarı, Kesik + Kavak, Kesik + Köprü, Kesik + Taş, Kır + Baş, Kırık + Kavak, Kızıl + Kaya, Kızıl + Koyunlu, Kızıl + Ören, Kızıl + Öz, Kızılca + Ören, Kızılca + Söğüt, Kızılca + Kışla, Koç + Yayla, Koyun + Baba, Kum + Pınar, Kurt + Kovan, Kuşçu + Ören, Kutlu + Düğün, Kutlu + Han, Kuyu + Baş,

Kuzey + Yıldızı, Küçük + Bayat, Küçük + Bıyık, Küçük + Boyalık, Küçük + Damlacık, Küçük + Kayaş, Küçük + Konak, Küçük + Yağcı, Odun + Boğazı, Oluk + Pınar, Oyma + Ağaç, Oyum + İğde, Ördek + Gölü, Öz + Çaltı, Öz + Evler, Öz + Yurt, Palaz + Obası, Pınar + Başı, Pınar + Yaka, Sancak + Tepe, Sarı + Ağıl, Sarı + Ayak, Sarı + Beyler, Sarı + Değirmen, Sarı + Göl, Sarı + Hüyük, Sarı + Kavak, Sarı + Kaya, Sarı + Oba, Sarı + Pınar, Sarı + Su, Serin + Yayla, Soğuk + Kuyu, Solak + Uşağı, Söğüt + Özü, Söğüt + Tepe, Su + Başı, Şen + Tepe, Tan + Doğan, Taş + Ören, Taş + Pınar , Tatar + Hüyük, Tatlı + Kuyu, Tepe + Altı, Tepe + Başı, Tepe + Yurt, Timur + Han, Toy + Çayırı, Toy + Demir, Tulum + Taş, Tuzlu + Çayır, Türk + Hüyük, Türk + Karsak, Türk + Obası, Türk + Özü, Uğur + Çayırı, Ulu + Ağaç, Ulu + Han, Ulu + Pınar, Uşak + Göl, Uzun + Bey, Uzun + Öz, Üç + Baş, Üç + Em, Üç + Evler, Üç + Pınar, Yağcı + Oğlu, Yağlı + Pınar, Yahşi + Han, Yaka + Kaya, Yaka + Pınar, Yalnız + Çam, Yalnız + Pınar, Yanık + Özbekler, Yaprak + Bayırı, Yassı + Höyük, Yassı + Ören, Yayla + Bağ, Yayla + Beyi, Yazı + Beyli, Yazı + Söğüt, Yedi + Ören, Yeni + Batı, Yeni + Bayındır, Yeni + Çağ, Yeni + Çöte, Yeni + Doğan, Yeni + Kayı, Yeni + Peçenek, Yeni + Pınar, Yer + Gömü, Yeşil + Ağaç, Yeşil + Bayır, Yeşil + Dere, Yeşil + Evler, Yeşil + Ova, Yeşil + Öz , Yeşil + Tepe, Yeşil + Yurt, Yıldırım + Çatak, Yıldırım + Demirciler, Yıldırım + Evcı, Yıldırım + Ören, Yıldırım + Yağlıca, Yonca + Tepe, Yukarı + Ada, Yukarı + Bağlıca, Yukarı + Çanlı, Yukarı + Çavundur, Yukarı + Güney, Yukarı + Hüyük, Yukarı + Kamışlı, Yukarı + Kavacık, Yukarı + Obruk, Yukarı + Ulucak, Yurt + Beyi, Yurt + Beyli, Yurt + Yenice, Yüksel + Tepe, Yüzük + Başı, Yüzüncü + Yıl

Tasnif Dışı

Çeş + Tepe, Hacı + Memi, İvedik + Köy, Kara + (A)N + Dere, Köşrelik + Kızığı, Malı + Köy, Mahkeme + Ağc + İn, Sopça + Alan

2.1.3. Üç Sözcükten Oluşan Yer Adları

Almanca + Arapça + Türkçe

General + Zeki + Doğan

Arapça + Arapça + Arapça

Kanuni + Sultan + Süleyman

Arapça + Arapça + Türkçe

Gazi + Osman + Paşa, Hacı + Osman + Oğlu, Selametli + Şehit + Emrah, Şehit + Osman + Avcı

Arapça + Farsça + Türkçe

Bezcik + Kuz + Ören, Halit + Cevri + Aslangil, Karar + Gah + Tepe

Arapça + Moğolca + Türkçe

Şehit + Cengiz + Karaca

Arapça + Türkçe + Türkçe

Fahri + Kuru + Türk, Muhsin + Yazıcı + Oğlu, Remzi + Oğuz + Arık, Şerefli + Gök + Göz

Farsça + Arapça + Arapça

Saray + Osman + Gazi

Farsça + Türkçe + Türkçe

Bahçe + Kara + Dalak, Çeltikçi + Akça + Ören, Çeltikçi + Baş + Ören, Saray + Gümüş + Oluk

Türkçe + Arapça + Arapça

Aşağı + Hacı + Bekir, Kara + Ali + Merkez, Yavuz + Sultan + Selim, Yukarı + Hacı + Bekir

Türkçe + Arapça + Farsça

Kara + Hisar + Kozlu

Türkçe + Arapça + Türkçe

Kara + Ali + Yazlık, Kara + Hisar + Gölcük, Kara + Molla + Uşağı

Türkçe + Farsça + Türkçe

Dağ + Kuz + Ören, Eğerli + Koz + Ören, Yukarı + Bahçeli + Evler

Türkçe + Türkçe + Arapça

Yeni + Yapan + Şeyhli

Türkçe + Türkçe + Farsça

Eğerli + Baş + Köy, Yeni + Kara + Köy

Türkçe + Türkçe + Türkçe

Ada + Toprak + Pınar, Ak + Ören + Çarşak, Aşağı + Bağ + Dere, Aşağı + Kara + Ören, Bağlum + Güzel + Yurt, Eğerli + Al + Ören, Eski + Torun + Obası, Kara + Gedik + Aydın, Kara + Gedik + Ercan, Kavacık + Subay + Evleri, Kesik + Köprü + Erdemli, Sirkeli + Yeşil + Ova, Sirkeli + Yeşil + Yurt, Yeni + Yapan + Çarşak, Yıldırım + Ay + Doğan, Yıldırım + El + Ören, Yirmi + Beş + Mart, Yirmi + Dokuz + Ekim, Yukarı + Bağ + Dere, Yukarı + Kara + Ören

2.1.4. Dört Sözcükten Oluşan Yer Adları

Arapça + Arapça + Arapça + Türkçe

Gazi + Mustafa + Kemal + Paşa

Arapça + Arapça + Türkçe + Türkçe

Mehmet + Akif + Er + Soy, Şehit + Cevdet + Öz + Demir

Arapça + Moğolca + Türkçe + Türkçe

Şehit + Cengiz + Top + El

Arapça + Türkçe + Farsça + Türkçe

Hasan + Oğlan + Bahçeli + Evler

Türkçe + Arapça + Türkçe + Türkçe

Ahi + Kemal + Şen + Yurt

Türkçe + Türkçe + Türkçe + Türkçe

Kesik + Köprü + Kızıl + Irmak, Yeni + Doğan + Yeşil + Yurt

2.1.5. Beş Sözcükten Oluşan Yer Adları

Fransızca + Fransızca + Arapça + Türkçe + Türkçe

Profesör Doktor Ahmet Taner Kışlalı

2.2. DİL BİLGİSİ AÇISINDAN İNCELEME

2.2.1. Ankara İli Merkez İlçeleri Yer Adları

Türk yeradlarının yapı tipleri arasında sıfat tamlamasındaki yeradlarının oldukça fazla olduğu gözlenmektedir. Bu tipteki yeradlarının oran bakımından diğer tüm yapı tiplerinden daha fazla olduğunu söylemek mümkündür (Başkan, 2021:126). Ankara merkez ve merkez ilçelerine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %48.99 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %14.82 türemiş yapıda, %13.06 birleşik isim grubu şeklinde, %9.29 basit ad şeklinde, %5.02 ad tamlaması şeklinde, %4.27 unvan grubu şeklinde, %3.01 isim ve isimden oluşmuş yer adları, %0.75 sıfat fiil şeklinde oluşan yer adlarının tespiti yapılmıştır. Köken ve yapı olarak tasnifi yapılamayan yer adlarının oranı ise %0.75'tir. Leksik semantik açıdan yeradları incelendiğinde genel olarak kişi adları, yapı adları, rütbe mevkii adları, coğrafi terim adları, renk adları, millet boy adları, su adlarıyla en fazla kullanılan yeradları çeşitleri olduğunu görüyoruz.

2.2.1.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer adları

Altay (T. altay), Ata (T. ata), Aziziye (Ar. aziziye), Balgat (T. balgat), Baraj (Fr. baraj), Barbaros (Ar. barbaros), Cumhuriyet (Ar. cumhuriyet), Çiğdem (T. çiğdem), Devlet (Ar. devlet), Dodurga (T. dodurga), Ehlibeyt (Ar. ehlibeyt), Elvan (Ar. elvan), Erzurum (T. erzurum), Eti (T. eti), Fevziye (Ar. fevziye), Harbiye (Ar. harbiye), Hilal (Ar. hilal), Huzur (Ar. huzur), İleri (T. ileri), İlker (T. ilker), İnönü (T. inönü), İstasyon (Fr. istasyon), Kale (Ar. kale), Kültür (fr. kültür), Malazgirt (T. malazgirt), Meşrutiyet (Ar. meşrutiyet), Oran (T. oran), Orhun(T. Orhun, Örnek (T. örnek), Peçenek(T. peçenek), Piyade (Far. piyade), Sancak (T. sancak), Süvari (Far. süvari), Şeker (Far. şeker), Turkuaz (Fr. Turkuaz), Ümit (Far. ümit), Yayla (T. yayla)

2.2.1.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Alcı (T. al+cı), Akarlar (T. ak+ar+lar), Aydınçık (T. aydın+cık), Aydınlar (T. aydın+lar), Ayrancı (T. ayran+cı), Ayvalı (T. ayva+lı), Bademlik (Far. badem+lik), Bağcılar (T. bağ+cı+lar), Bağlıca (T. bağ+lı+ca), Ballı (T. bal+lı), Bayraktar (T. bayrak+tar), Birlik (T. bir+lik), Bostancık (Far. bostan+cık), Cebeci (T. cebe+ci), Çağlayan (T. çağla + yan), Çamlıca (T. çam+lı+ca), Çavuşlu (T. çavuş+lu), Çiçekli (T. çiçek+li), Dilekler (T. dilek+ler), Diriliş (T.diri+l+iş), Doğuş (T. doğuş), Dutluk (Far. dut+luk), Ekin (T. ek+in), Emek (T. em(g)e + (U)ek), Etlik (T. et+lik), Erler (T. er+ler), Esenler (T. es+en+ler), Etiler (T. eti+ler), Evciler (T. ev+ci+ler), Fakülteler (Fr. fakülte+ler), Fidanlık (R. fidan+lık), Işınlr (T. ış+n+lar), İncirli (Far. incir+li), İncirlik (Far. incir+lik), İşçi (T. iş+çi), Kavaklı (T. kavak+lı), Kızılca (T. kızıl+ca) Kömürcü (T. kömür+cü), Köşrelik (T. köşre+lik), Kutlu (T. kut+lu), Oğuzlar (T. oğuz+lar), Ovacık (T. ova+cık), Önder (T. ön+der), Öveçler (T. öveç+ler), Sağlık (T. sağ+lık), Saraycık (Far. saray+cık), Sokullu (T. sokul+lu), Şenlik (T. şen+lik), Tatlar (T. tat+lar), Tepecik (T. tepe+cık), Tohumlar (Far. tohum+lar), Topçu (T.top+çu), Topraklık (T. toprak+lık), Umut (T. um+ut), Uyanış (T. uyan-ış), Üniversiteler (Fr. üniversite+ler), Varlık (T. varlık), Yakacık (T. yaka+cık), Yapracık (T.yapra(k)+cık)

2.2.1.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.1.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.1.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Birleşik ad yapısındaki beylik, unvan, soyadı, millet, boy, yer, şehir, mahalle, köy, dağ, deniz, ırmak vb. adların büyük bir bölümü de belirtisiz ad tamlaması kalıbındadır (Korkmaz 2009: 139).

Bağlarbaşı (T. bağlar + T. başı), Bahçeleriçi (Far. bahçeler + T. içi), Bahçelerüstü (Far. bahçeler + T. üstü), Basınevleri (T. basın + T. evleri), Batı Sitesi (T. batı + Fr. sitesi), Beyobası (T. bey + T. obası), Boğaziçi (T. boğaz + T. içi), Çayyolu (Çin. çay + T. yolu), Gökkuşluğu (T. gök + T. kuşluğu), Kavacık Subayevleri(T. Kava(k)+cık + T. subay + T. evleri), Keklik Pınarı (T. keklik +T. pınarı), Kuzey Yıldızı (T. kuzey + T. yıldızı), Köşrelikkızılgı (T. köşrelik + T. kızılığı), Pınarbaşı (T. pınar + T. başı), Seyranbağları

(Ar. seyran+ T. bağları), Söğütözü (T. söğüt + T. özü), Tepealtı (T. tepe + T. altı), Tepebaşı (T. tepe + T. başı), Türkobası (T. türk + T. obası), Türközü (T. türk + T. özü)

2.2.1.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ahlatlıbel (Ar. ahlatlı + T. bel), Akdere (T. ak + T. dere), Akçaören (T. akça + T. ören), Akpınar (T. ak + T. pınar), Aktepe (T. ak + T. tepe), Alacaatlı (T. alaca + T. atlı), Alagöz (T. ala + T. göz), Alsancak (T. al + T. sancak), Altıağaç (T. altı + T. ağaç), Altınevler (T. altın + T. evler), Altınova (T. altın + T. ova), Anıttepe (T. anıt + T. tepe), Arka Topraklık (T. arka + T. topraklık), Aşağı Eğlence (T. aşağı + T. eğlence), Aşağı İmrahor (T. aşağı + (Ar. emir + Far. ahur) imrahor), Aşağı Öveçler (T. aşağı + T. öveçler), Aşağı Yahyalar (T. aşağı + İbr. yahyalar), Aşağıyurtçu (T. aşağı + T. yurtçu), Aydınlikevler (T. aydınlık + T. evler), Bademlidere (Far. bademli + T. dere), Bağlum Güzelyurt (bağlum + T. güzel + T. yurt), Bahçelievler (Far. bahçeli + T. evler), Barıştepe (T. barış + T. tepe), Başpınar (T. baş + T. pınar), Beşikaya (T. beşik + T. kaya), Beştepe (T. beş + T. tepe), Beytepe (T. bey + T. tepe), Boztepe (T. boz + T. tepe), Büyükesat (T. büyük + Ar. esat), Cevizlidere (Ar. cevizli + T. dere), Çamlıtepe (T. çamlı + T. tepe), Çalseki (T. çal + T. seki), Çiğiltepe (T. çiğil + T. tepe), Çiğdemtepe (T. çiğdem + T. tepe), Çiçektepe (T. çiçek + T. tepe), Çokören (T. çok + T. ören), Çukurambar (T. çukur + Far. ambar), Demetevler (R. demet + T. evler), Demetgül (R. demet + Far. gül), Demetlale (R. demet + Far. lale), Demirlibahçe (T. demirli + Far. bahçe), Doğanentepe (T.doğan + T. tepe), Dumlupınar (T. dumlu + T. pınar), Ellinci yıl (T. ellinci + T. yıl), Esentepe (T. esen + T. tepe), Esertepe (Ar. eser + T. tepe), Güçlükaya (T. güçlü + T. kaya), Gülentepe (Far. gül + T. tepe), Gümüşdere (T. gümüş + T. dere), Güneşevler (T. güneş + T. evler), Güvenevler (T. güven + T. evler), Güzelkent (T. güzel + Soğd. kent), Güzeltepe (T. güzel + T. tepe), Güzelyaka (T. güzel + T. yaka), Güzelyurt (T. güzel + T. yurt), Gökçeyurt (T. gök+çe + T. yurt), Göksu (T. gök + T. su), Güventepe (T. güven + T. tepe), Hasköy (Ar. has + T. köy), Hürel (Ar. hür + T. el), Hisarlıkaya (Ar. hisarlı + T. kaya), İlkadım (T. ilk + T. adım), İlkbahar (T. ilk + Far. bahar), İncesu (T. ince + T. su), İlkyerleşim (T. ilk + T. yerleşim), İvedikköy (T. ivedik + T. köy), Karaağaç (T. kara + T. ağaç), Karacakaya (T. karaca + T. kaya), Karacaören (T. karaca + T. ören), Karaköy (T. kara + T. köy), Karapınar (T. kara + T. pınar), Karapürçek (T. kara + T. pürçek), Karargahtepe (Far. karargah + T. tepe), Karataş (T. kara + T. taş), Karşıyaka (T. karşı + T. yaka), Kavaklıdere (T. kavaklı + T.

dere), Kesiktaş (T. kesik + T. taş), Kentkoop (Soğd. Kent +Fr. koop), Kıbrisköy (T. Kıbrıs + T. köy), Kırkkonaklar (T. kırk + t. konaklar), Kızılay (T. kızıl + T. ay), Kızılırmak (T. kızıl + T. ırmak), Kocatepe (T. koca + T. tepe), Konutkent (T. konut + Soğd. kent), Koru (T. koru), Kutludüğün (T. kutlu + T. düğün), Küçükkesat (T. küçük + Ar. esat), Küçük Kayaş (T. küçük + T. kayaş), Malıköy (T. malı + Far. köy), Maltepe (Ar. mal + T. tepe), Mebusevler (Ar. mebus + T. evler), Mutlukent (T. mutlu + Soğd. kent), Ondokuz Mayıs (T. on + T. dokuz + T. mayıs), Ortaköy (T. orta + T. köy), Otuz Ağustos (T. otuz + T. ağustos), Orta İmrahor (T. orta + T. imrahor), Ön Cebeci (T. ön + T. cebeci), Özevler (T. öz + T. evler), Sancaktepe (T. sancak + T. tepe), Sarıbeyler (T. sarı + T. beyler), Saray Cumhuriyet (Far. saray + Ar. cumhuriyet) Saray Gümüşoluk (Far. saray + T.gümüş + T. oluk) Sirkeli Yeşilova (T. sirkeli +T. yeşil + T. ova), Sirkeli Yeşilyurt (T. sirkeli + T. yeşil + T. yurt), Susuz Şenyuva (T. susuz +T. şen + T. yuva), Şafaktepe (Ar. şafak + T. tepe), Şahintepe (Far. şahin + T. tepe), Şirintepe (Far. şirin + T. tepe), Törekent (T. töre + Soğd. kent), Tunahan (T. Tuna + T. han), Tuzluçayır (T. tuzlu + T. çayır), Ufuktepe (Ar. ufuk + T. tepe), Yaşamkent (T. yaşam + Soğd. kent), Yeni Bağlıca (T. yeni + Far. bağlıca), Yeni Batı (T. yeni + T. batı), Yeni Bayındır (T. yeni + T. bayındır), Yeniçimşit (T. yeni + Far. çimşit), Yeniçağ (T.yeni + T. çağ), Yeni Karaköy (T. yeni + T. kara + T. köy), Yenikayı (T. yeni + T. kayı), Yenikent (T. yeni + Soğd. kent), Yenihisar (T. yeni + Ar. hisar), Yenipeçenek (T. yeni + T. peçenek), Yeşilbayır (T. yeşil + T. bayır), Yeşilkent (T. yeşil + Soğd. kent), Yeşilevler (T. yeşil + T. evler), Yeşilöz (T. yeşil + T. öz), Yeşilova (T. yeşil + T. ova), Yeşiltepe (T. yeşil + T. tepe), Yıldızevler (T. yıldız + T. evler), Yıldıztepe (T. yıldız + T. tepe), Yirmibeş Mart (T. yirmi + T. beş + T. mart), Yirmidokuz Ekim (T. yirmi + T. dokuz + T. ekim), Yirmi Üç Nisan (T. yirmi + T üç + T. nisan), Yukarı Bahçelievler (T. yukarı + Far. bahçeli + T. evler), Yukarı Dikmen (T. yukarı + T. dikmen), Yukarı İmrohor (T. yukarı + (Ar. emir + Far. ahur) imrahor), Yukarı Öveçler (T. yukarı + T. öveçler), Yukarı Yahyalar (T. yukarı + İbr. Yahyalar), Yukarı Yurtçu (T. yukarı + T.yurtçu), Yuvaköy (T. yuva + T. köy), Yükseltepe (T. yeksel + T. tepe), Yüçetepe (T. yüce + T. tepe), Yüzüncüyıl (T. yüz+üncü + T.yıl), Zafertepe (Ar. zafer + T. tepe), Zirvekent (Ar. zirve + Soğd. kent)

2.2.1.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları

Bazı yer adlarıyla birtakım kurum, kuruluş, firma vb. adlarda belirtisiz ad tamlaması kalıbının tamlanan ögesi sonundaki +I / U ve +sI / +sU iyelik eklerinin düştüğü görülür. Bu düşüş kısmen birleşik adı kısa söyleme eğiliminden kısmen de Batı dillerindeki ad tamlaması kalıbının dilimizi etkilemiş olmasından ileri gelmiştir: Bahçekapı, Beyşehir vb. (Korkmaz 2009:140)

Atakent (T. ata + Soğd. kent), Atapark (T. ata + Fr. Park), Atayurt (T. ata + T. yurt), Anayurt (T. ana + T. yurt), Ayyıldız (T. ay + T. yıldız), Balkiraz (T. bal + Rum. kiraz), Çankaya (T. çan + T. kaya), Erkeksu (T. erkek + T. su), Eryaman (T. er + T. yaman), Göktürk (T. gök + T. türk), Hacettepe (Ar. hacet + T. tepe), Kartaltepe (T.kartal + T. tepe)

2.2.1.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Gülveren (Far. gül + T. veren), Andiçen (T. and + T. içen), Tandoğan (T. tan + T. doğan)

2.2.1.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Abidinpaşa (Ar. abidin + T. paşa), Aşıkpaşa (T. aşık + T. paşa), Atıfbey (Ar. atıf + T. bey), Battal Gazi (Ar. battal + Ar. gazi), Cengizhan (T. cengiz + T. han), Ergazi (T. er + Ar. gazi), Ertuğrulgazi (T. Ertuğrul + Ar. gazi), Esatoğlu (Ar. esat + T. oğul-u), Fatih Sultan (Ar. fatih + Ar. sultan), Hüseyingazi (Ar. hüseyin + Ar. gazi),), Gazi Osmanpaşa (Ar. gazi + Ar. osman + T. paşa), Korkutreis (T. korkut + Ar. reis), Lalahan (Far. lala + T. han), Osmangazi (Ar. osman + Ar. gazi), Saimekadın (Ar. saime + T. kadın), Saray Osmangazi (Far. saray + Ar. osman + Ar.gazi) Ulubey (T. ulu + T. bey), Yakupabdal (İbr. Yakup + Ar. abdal), Zübeyde Hanım (Ar. Zübeyde T. hanım)

2.2.1.3.5. Birleşik Ad Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

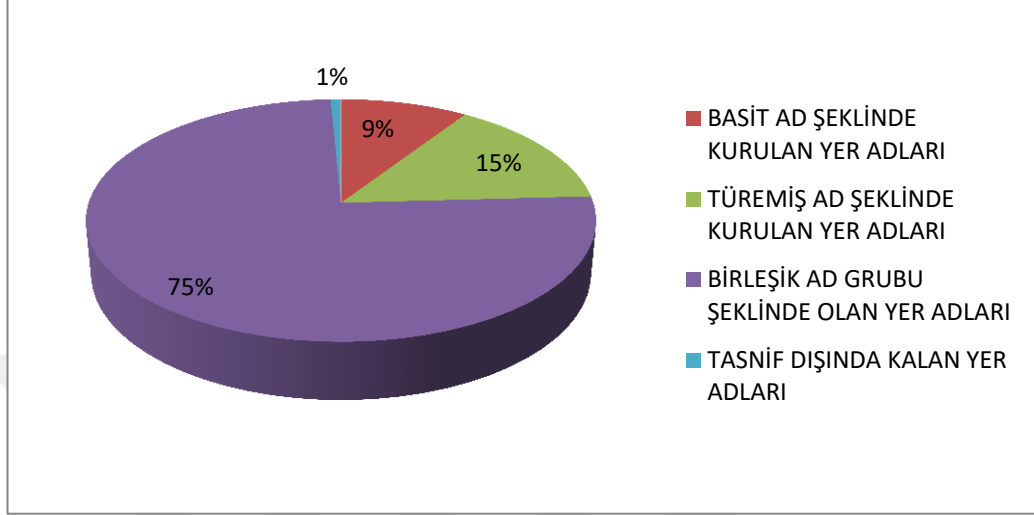
Adnan MENDERES (Ar. Adnan + Yun. menderes), Ahi Evran (T. ahi + T. evran), Ahimesut (T. ahi + Ar. mesut), Akşemsettin (T. ak + Far. şemsettin), Aşık Veysel (Ar. aşık + Ar. Veysel), Atatürk (T. Atatürk), Durali Alıç (T. dur + Ar. ali +Far. alıç), Ertuğrulgazi (T. ertuğrul + Ar. gazi), Fahri KORUTÜRK (Ar. fahri T. koru T. türk), Feridun ÇELİK (Far. Feridun + T. çelik), Fevzi ÇAKMAK (Ar. Fevzi + T. çakmak,

General Zeki DOĞAN (Alm. General + T. zeki + T. doğ+an), Hacı Bayram (Ar. hacı + T. bayram), Gaziosmanpaşa (Ar. gazi + Ar. osman + T. paşa), Karahasanlı (T. kara + Ar. hasan+lı), Kazım KARABEKİR (Far. kazım + T. kara + Ar. bekir), Kazım ORBAY (Far. kazım + T. Orbay) Kazım ÖZALP (Far. kazım + T. özalp), Mareşal ÇAKMAK (Fr. mareşal + T. çakmak), Mehmet Akif ERSOY (T. mehmet + Ar. akif + T. Er + T. Soy), Metin AKKUŞ (Ar. metin + T. ak + T. kuş), Metin OKTAY (Ar. metun + T. oktay), Mimar Sinan (Ar. mimar + T. sinan), Muhsin ERTUĞRUL (Ar. muhsin+ T. ertuğrul), Mustafa Kemal (Ar. mustafa + Ar. kemal), Mürsel ULUÇ (Ar. mürsel + T. uluç), Naci ÇAKIR (Ar. naci + T. çakır), Nasuh AKAR (Ar. nasuh + T. akar), Osman TEMİZ (Ar. osman + T. temiz), Peyami SAFA (Far. peyami + Ar. safa), Profesör Doktor Ahmet Taner KİŞLALI (Fr. Profesör + Fr. Doktor + Ar. Ahmet + T. kışla+lı), Ragıp TÜZÜN (Ar. Ragıp + T. Tüzün), Remzi Oğuz ARIK (Ar. remzi + T. oğuz + T. arık), Saray Fatih (Far. Saray + Ar. Fatih), Solfasol (T. sol + İtal. fa + T. sol), Şahap GÜRLER (Ar. şahap + T. gürler) Şehitali (Ar. şehit + Ar. ali), Şehit Cengiz KARACA (Ar. şehit + T. cengiz + T. Karaca), Şehit Cevdet ÖZDEMİR (Ar. şehit + Ar. Cevdet + T. özdemir), Şehit Cengiz TOPEL (Ar. şehit + T. cengiz + T. top+T.el) Şehit Kubilay (Ar. şehit +T. Kubilay), Şehit Osman AVCI (Ar. şehit + Ar. osman + T. av+cı), Şeyh Şamil (Ar. şeyh + Ar. şamil), Tevfik İLERİ (Ar. Tevfik + T. ileri), Tınaztepe (T. tınaz + T. tepe), Turgut ÖZAL (T. turgut + T. özal), Uğur MUMCU (T. uğur + Far. mum+cu), Ulubatlı Hasan (T. ulubat+lı + Ar. hasan), Yavuz Selim (T. yavuz + Ar. selim), Yıldırım Beyazıt (T. yıldırım + Ar. beyazıt), Yunus Emre (T. yunus + T. emre)

2.2.1.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Kusunlar, Memlik, Coğlu

Şekil 2. 1. Ankara İli Merkez İlçeleri Yer Adları

2.2.2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adları

Akyurt ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %36 ile basit ad şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %24 türemiş yapıda, %16 sıfat tamlaması şeklinde, %8 ad tamlaması şeklinde, %8 isim ve isimden oluşmuş yer adları, %4 unvan grubu şeklinde, %4 birleşik isim şeklinde oluşan yer adlarının tespiti yapılmıştır.

2.2.2.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Beyazıt (T. beyazıt), Galaba (Ar. galaba), Yıldırım (T. yıldırım), Çam (T. çam), Çınar (T. çınar), Haydar (Ar. haydar), Kızık (T. kızık) Samut (Ar. samut), Teberik (Ar. teberik)

2.2.2.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Cücük (T. cüce+ (ü)k), Elecik (T. ele(k)+cik), Karacalar (T. karaca+lar), Saracalar (T. sar(ı)a+ca+lar), Şeyhler (Ar. şeyh+ler), Uzunlar (T. uzun+lar)

2.2.2.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.2.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.2.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Çardakbağı (Far. çardak + T. bağı), Kozayağı (Far. koz +T. ayağı)

2.2.2.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Yeşiltepe (T. yeşil + T. tepe), Güzelhisar (T. güzel + Ar. hisar), karacakaya (T. karaca + T. kaya), Karayatak (T. kara + T. yatak)

2.2.2.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları

Atatürk (T. atatürk), Balıkhisar (T. balık + Ar. hisar),

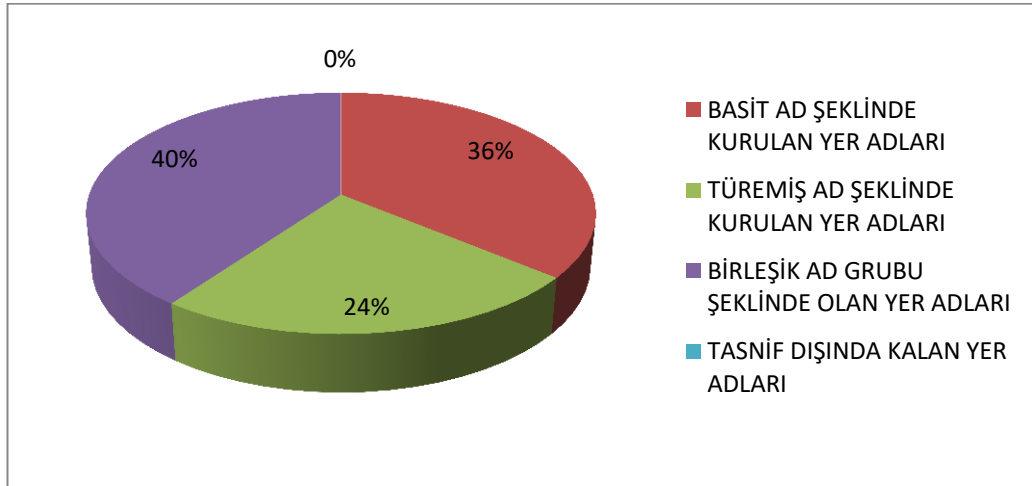
2.2.2.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Timurhan (T. timur + T. han)

2.2.2.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ahmet Adil (Ar. ahmet + Ar. adil)

Şekil 2. 2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adları

2.2.3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adları

Ayaş ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %37.5 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %25 birleşik isim şeklinde oluşan yer adları, %15.62 basit ad şeklinde oluşan

yeradları, %12.5 unvan grubu şeklinde oluşan yeradları, %9.37 türemiş yapıda olan yer adları, %3.12 ad tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının tespiti yapılmıştır.

2.2.3.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

ayat (T. bayat), Bayram (T. bayram), Feruz (T. feruz), Oltan (T. oltan), Tekke (Ar. tekke)

2.2.3.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Evcı (T. ev+ci), Gökler (T. gök+ler), Ilıca (T. ılı+ca)

2.2.3.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.3.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.3.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Uğurçayırı (T. uğur + T. çayırı)

2.2.3.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akkaya (T. ak + T. kaya), Başayaş (T. baş + T. ayaş), Başbereket (T. baş + T. bereket), Camiatik (Ar. cami + T. atik), Çanılı Çiğdemci (T. çanıl+lı + T. çiğdem+ci), Çanılı Uluyol (T. çanıl+lı + T. ulu + T. yol) Gençali (T. genç + Ar. ali), Gökçebağ (T. gök+çe + T. bağ), Ortabereket (T. orta + Ar. bereket), Pınaryaka (T. pınar + T. yaka), Ulupınar (T. ulu + T. pınar), İlhan köy (Far. ilhan + Far. köy)

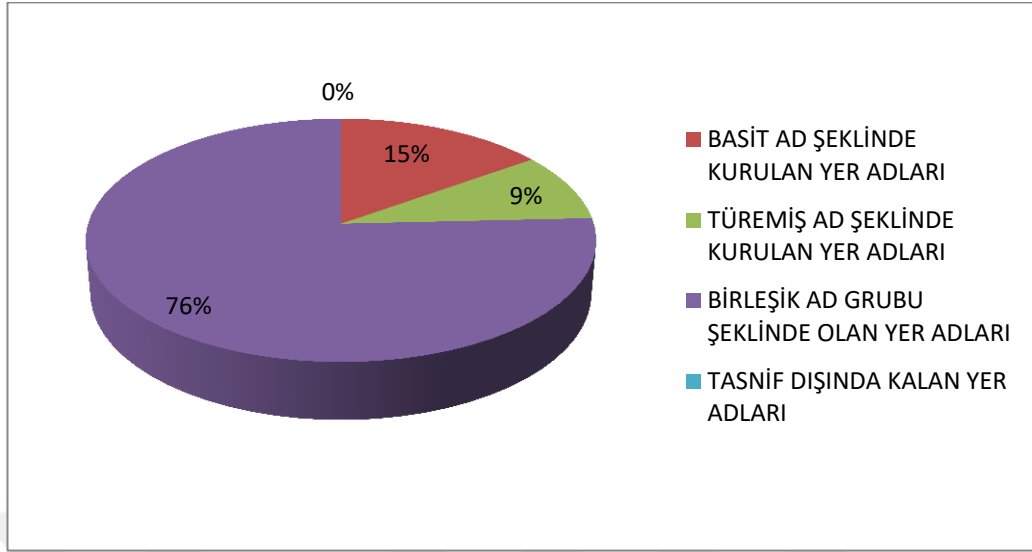
2.2.3.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ferahfaki (Ar. ferah + Ar. faki), Ömeroğlu (Ar. ömer + T. oğlu), Yağmurdede (T. yağmur + T. dede), Dervişimam (Far. derviş + Ar. imam)

2.2.3.3.3. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Emine Tefrika AYAŞLI (Ar. emine + Ar. tefrika + T. ayaş+lı), Hacımemi (Ar. hacı + T. memi), Hacırecep (Ar. hacı + Ar. recep), Hacıveli (Ar. hacı + Ar. veli), Sinanlı Hocasınan (T. sinan+ lı + Far. hoca + T. Sinan), Sinanlı Cuma (T. sinan +lı + Ar. cuma), Sinanlı Mahkeme (T. sinan+lı + Ar. mahkeme), Şeyhmuhittin (Ar. şeyh + Ar. muhittin)

Şekil 2. 3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adları

2.2.4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adları

Bala ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %47.27 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %16.36 türemiş yapıda, %16.36 isim ve isimden oluşmuş yapısında, %7.27 basit ad şeklinde, %3.63 ad tamlaması şeklinde, %3.63 unvan grubu şeklinde, %1.81 isnat grubu şeklinde oluşan yer adlarının tespiti yapılmıştır.

2.2.4.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Afşar (T. afşar), Ergin (T. ergin), Hamidiye (Ar. hamidiye), Şhriiban (Far. şhriiban)

2.2.4.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Abazlı (T. abaz+lı), Bektaşlı (T. bektaş+lı), Çiğdemli (T. çiğdem+li), Davdanlı (Krt. davdan+lı), Kerişli (T. keriş+li), Köseli (T. köse+li), Kuyular (T. kuyu+lar), Sofular (Ar. sof+lar), Yörelî (T. yöre+li)

2.2.4.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.4.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.4.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ahmetçayırı (Ar. ahmet + T. çayır+ı), Yaylalıözü (T. yayla+lı + T. öz+ü)

2.2.4.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akkoyunlu (T. ak + T. koyun+lu), Aşağıhacıbekir (T. aşağı + Ar. hacı + Ar. bekir), Bahçekaradalak (Far. bahçe + T. kara + T. dalak), Büyükbayat (T. büyük + T. bayat), Büyükboyalık (T. büyük + T. boya+lık), Büyükcamili (T. büyük + Ar. Cami+li), Çatalçeşme (T. çatal + Far. çeşme), Çatalören (T. çatal + T. ören), Karahamzalı (T. kara + Ar. Hamza+lı), Kesikköprü (T. kesik + T. köprü), Kesikköprü erdemli(T. kesik + T. köprü) + (T. erdem+li), Kesikköprü Kızılırmak(T. kesik + T. köprü) + (T. kızıl + T. ırmak), Küçükbayat (T. küçük + T. bayat), Küçükbiyık (T. küçük + T. biyık), Küçükboyalık (T. küçük + T. boya+lık), Küçükcamili (T. küçük + Ar. cami+li), Sarıhüyük (T. sarı + T. hüyük), Sarıpınar (T. sarı + T. pınar), Şentepe (T. şen + T. tepe), Tatarhüyük (T. tatar + T. hüyük), Tepeköy (T. tepe + T. köy), Üçem (T. üç + T. em), Yeniköy (T. yeni + T. köy), Yenyapançarşak (T. yeni + T. yapan + T. çarşak), Yenyapanşeyhli (T. yeni + T. yapan + Ar. şeyh+li), Yukarıhacıbekir (T. yukarı + Ar. hacı + Ar. bekir)

2.2.4.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları

Belçarşak (T. bel + T. çarşak), Beynam (T. bey + Far. nam), Derekışla (T. dere + T. kışla), Göztepe (T. göz + T. tepe), Gülbağı (Far. gül + T. bağı), Hanburun (T. han + T. burun), Kartaltepe (T. kartal + T. tepe), Koçayla (T. koç + T. yayla), Tolköy (T. tol + T. köy)

2.2.4.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Aydoğan (T. ay + T. doğ-an), Eğribasan (T. eğri + T. bas+an)

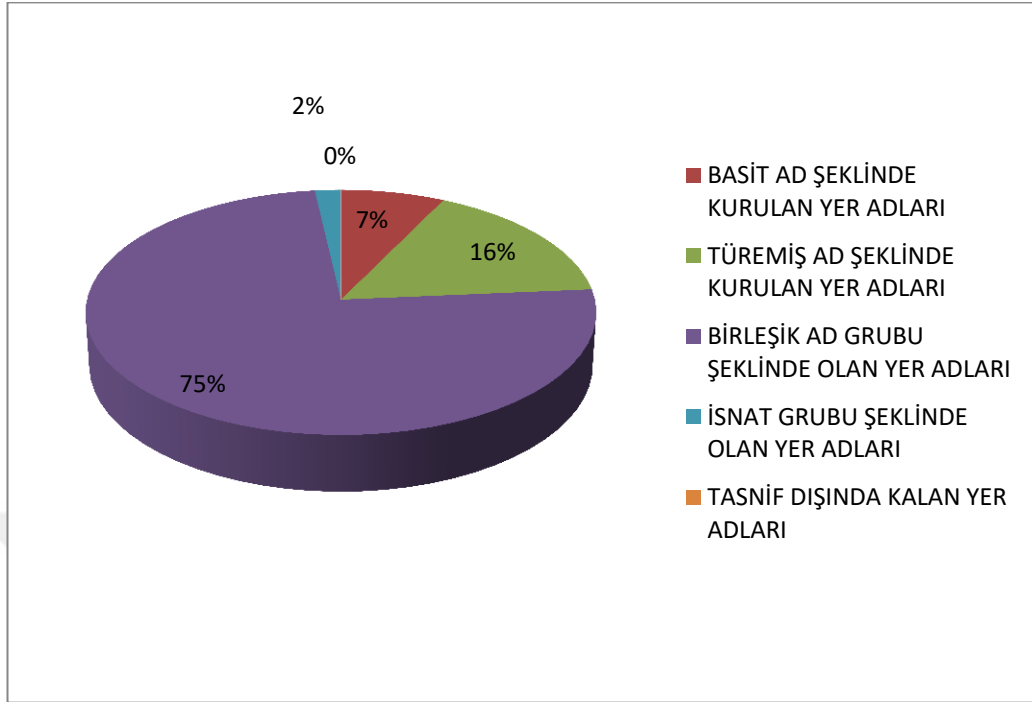
2.2.4.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Aşıkoğlu (Ar. aşık + T. oğul+u), İsmetpaşa (Ar. ismet + T. paşa)

2.2.4.3.5. İsnat Grubu Kalıbı Şeklindeki Yer Adları

Suyugüzel (T. su+(y)+u + T. güzel)

Şekil 2. 4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adları

2.2.5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adları

Beypazarı ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %32.05 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %28.20 türemiş yapıda, %10.25 isim ve isimden oluşmuş yapıda, %6.41 ad tamlaması şeklinde, %5.12 unvan grubu şeklinde oluşmuş yer adları, %1.28 sıfatfiil grubu şeklindedir. Köken ve yapı olarak tasnifi yapılamayan yer adlarının oranı ise %1.28'dir.

2.2.5.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Cumhuriyet (Ar. cumhuriyet), Fasıl (Ar. fasıl), İstiklal (Ar. istiklal), Kaplan (T. kaplan), Macun (T. macun), Mikail (Ar. mikail), Saray (Far. saray), Tacettin (Ar. tacettin), Tahir (Ar. tahir), Üreğil (T. üreğil), Yıldız (T. yıldız), Zafer (Ar. zafer)

2.2.5.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Ayvaşık (T. ayva+şık), Batça (Ar. badya+ça), Boyalı (T. boya+lı), Çantırlı (T. çantır+lı), Dereli (T.dere+li), Dibecik (T.dibek+cık), Dikmen (T. dik+men), Harmancık (T. harman+cık), Haydarlar (Ar. haydar+lar), Kabaca (T. kaba+ca), Kabalar (T. kaba+lar), Kapullu (T.kapu(l)+lu), Kargı (T. kar(a)+gı), Kerbanlar (Far. karban+lar), Köseler (T. köse+ler), Kurtuluş (T. kurtul+uş), Kuyucak (T. kuyu+cak), Mahmutlar (Ar.

Mahmut-lar), Mençeler (T. Mençe+ler), Sekli (T. sek+li), Uruş (T. (v)uruş), Yiğەرler (T. yiğەرler)

2.2.5.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.5.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.5.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Bağözü (T. bağ + T. öz+ü), Doğançalı (T. doğan+çalı), Geyikpınarı (T. geyik + T. pınarı), Kayabükü (T. kaya + T. bük+ü), Kırbaşı (T. kır + T. baş+ı)

2.2.5.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Acısu (T. acı + T. su), Akçakavak (T. ak+ça + T. kavak), Akçalı (T. ak + T. çalı), Aşağıgüney (T. aşağı + T. güney), Başağaç (T. baş + T. ağaç), Başören (T. baş + T. ören), Çakıloba (T. çakıl + T. oba), Dağşeyhler (T.dağ + Ar. Şeyh+ler), Dibekören (T. dibek + T. ören), Dudaş (Far. du + T. daş), Gürsöğüt (T. gür + T. söğüt), İncepelit (T. ince + Ar. pelit), Karacaören (T. kara+ca + T. ören), Karaören (T.kara + T. ören), Karaşar (T. kara+ Far. şar), Kırşeyhler (T. kır + Ar. şeyh+ler), Kızılcasöğüt (T. kızıl+ca + T. söğüt), Oymaağaç (T. oyma + T. ağaç), Sarıağıl (T. sarı + T. ağıl), Sopçaalan (T. sopça + T. alan), Yalnızçam (T. yalnız + T. çam), Yeşilağaç (T. yeşil + T. ağaç), Yoğunpelit (T. yoğun + Ar. pelit), Yukarıgüney (T. yukarı + T. güney), Yukarılucak (T. yukarı + T. ulu+cak)

2.2.5.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları

Adaören (T. ada + T. ören), Beytepe (T. bey + T. tepe), Doğanıyurt (T. doğ+an + T. yurt), Hırkatepe (Ar. hırka + T. tepe), Koz ağaç (Far. koz + T. ağaç), Kozalan (Far. koz + T. alan), Kuyumcutekke (T. kuyumcu + Ar. tekke), Uşakgöl (T. uşak + T. göl)

2.2.5.3.3. Sıfat- fiil kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Kurtkovan (T. kurt + T. kovan)

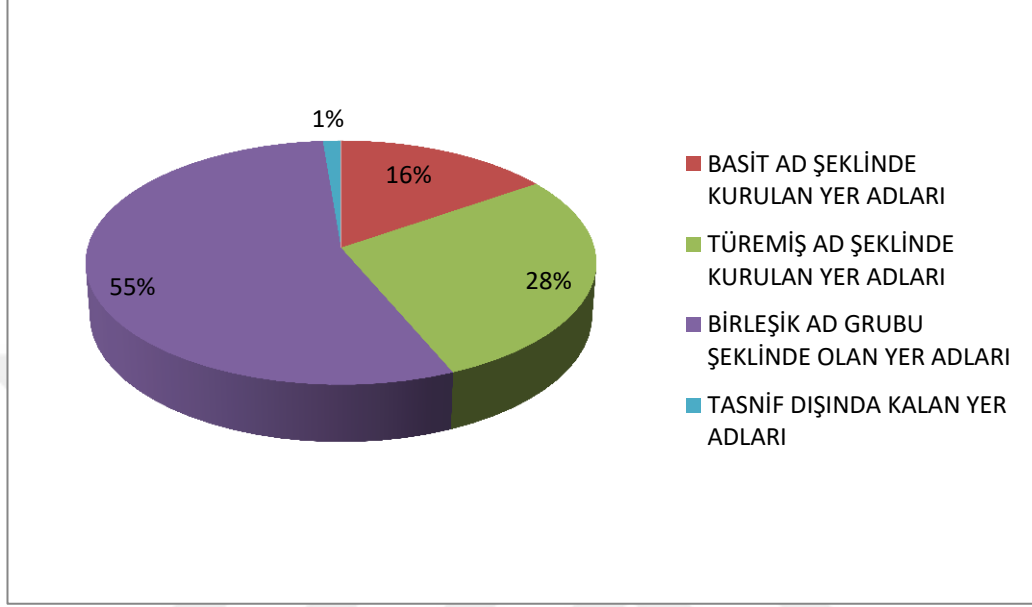
2.2.5.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Gazipaşa (Ar. gazi + T. paşa), Hacıkara (Ar. hacı + Ar. kara), Nuhhoca (Ar. nuh + Far. hoca), Rüstempaşa (Far. rüstem + T. paşa)

2.2.5.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Köst

Şekil 2. 5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adları

2.2.6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adları

Çamlıdere ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %43.75 ile türemiş şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %22.91 sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adları, %16.66 basit ad şeklinde oluşan yeradları, %6.25 isim ve isimden oluşmuş yapıdaki yeradları, %4.16 ad tamlaması şeklinde olan yer adları, %2.08 sıfatfiil şeklinde oluşan yer adları %2.08 unvan şeklinde oluşan yer adlarının tespiti yapılmıştır.

2.2.6.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Bayındır (T. bayındır), Eldelek (T. eldelek), Güney (T. güney), Müsellim (Ar. müsellim), Orta (T. orta), Özmüş (T. özmüş), Peçenek (T. peçenek), Tokar (T. tokar)

2.2.6.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Ahatlar (Ar. ahad+lar), Atça (T. at+ ça), Avdanlı (T. avdan+lı), Avşarlar (T. afşar+lar), Bardakçılar (T. bardak+çı+lar), Beyler (T. bey+ler), Bökeler (T. böke+ler), Buğrular (T. buğra+lar), Doğancı (T. doğ+an+cı), Doğanlar (T. doğanlar), Doymuş (T. doy+muş), Elmalı (T. elma+lı), Elvanlar (Ar. elvan+lar), Gümele (T. güme+le), Körler (Far.

kör+ler), Kuşçular (T. kuş+çu+lar), Meşeler (Far. meşe+ler), Pelitçik (T. pelit+çik), Tatlak (T. tat+lak), Yahyalar (İbr. yahya+lar), Yılanlı (T. yılan+lı)

2.2.6.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.6.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.6.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Kayabaşı (T. kaya + T. baş+ı), Kuyubaşı (T. kuyu + T. baş+ı)

2.2.6.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akkaya (T. ak + T. kaya), Alakoç (T. ala + T. koç), Beşbeyler (T. beş + T. bey+ler), Çukurören (T. çukur + T. ören), Dağkuzören (T. dağ + T. kuz + T. ören), Dörtkonak (T. dört + T. kon-ak), İnceöz (T. ince + T. öz), Örenköy (T. ören + T. köy), Sarıkavak (T. sarı + T. kavak), Yahşihan (T. yahşi + T. han), Yediören (T. yedi + T. ören)

2.2.6.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları

Çamköy (T. çam + T. köy), Osmansin (Ar. osman+ Ar. sin), Yoncatepe (T. yonca + T. tepe)

2.2.6.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Elören (T. el + T. ören)

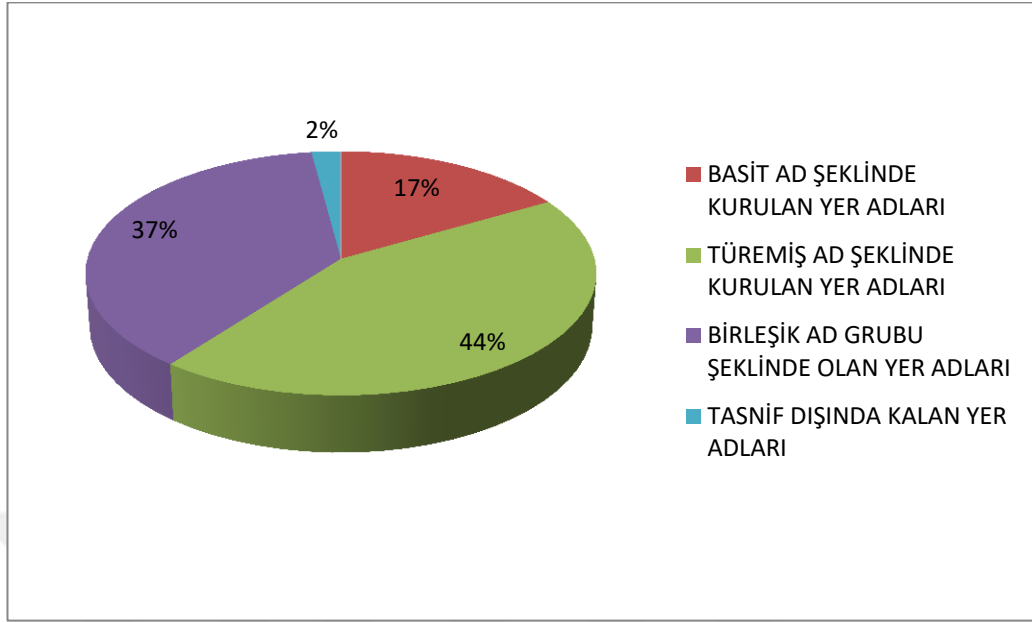
2.2.6.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ömerağa (Ar. ömer + Moğ. ağa)

2.2.6.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Muzrupağacın

Şekil 2. 6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adları

2.2.7. Ankara İli Çubuk İlçesi Mahalle Adları

Çubuk ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %42.16 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %31.32 türemiş isim şeklinde oluşan yer adları, %8.43 basit ad şeklinde oluşan yeradları, %7.22 birleşik isim grubu şeklinde oluşan yeradları, %6.02 isim ve isimden oluşmuş yapıdaki yer adları, %2.40 unvan grubu şeklinde oluşan yer adları, %1.20 sıfatfiil grubu şeklinde oluşan yer adları, %1.20 ad tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının tespiti yapılmıştır.

2.2.7.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Barbaros (T. barbaros), Cumhuriyet (Ar. cumhuriyet), Dalyasan (T. dalyasan), Fatih (Ar. fatih), Karaman (T. karaman), Sele (Ar. sele), Tuğla (R. tuğla), Yazır (T. yazır)

2.2.7.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Ağılıcık (T. ağıl + cık), Camili (Ar. cami+li), Dedeler (T. dede+ler), Demirci (T. demir+ci), Hacılar (Ar. hacı+lar), Kapaklı (T. kapak+lı), Kargın (T. kar+gın), Kavaklı (T. kavak+lı), Kışlacık (T. kışla+cık), Kızılcıca (T. kızıl+ca), Köşrelik (T. körse+lik), Kuyumcu (T. kuyum+cu), Meşeli (Far. meşe+li), Mutlu (T. mut+lu), Nusratlar (Ar. nusrat+lar), Okçular (T. ok+çu+lar), Ovacık (T. ova+cık), Ömercik (Ar. ömer+cık),

Özlüce (T. öz+lü+ce), Saraycık (Far. saray+cık), Susuz (T. su+suz), Sünlü (T. sün+lü), Yaylak (T. yayla+k), Yazlıca (T. yaz+l+ca), Yenice (T. yeni+ce), Yiğitli (T. yiğit+li)

2.2.7.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.7.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.7.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Güldarpı (Far. gül + Ar. darp+ı)

2.2.7.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akbayır (T. ak + T. bayır), Akkuzulu (T. ak + T. kuzu+lu), Aşağıçavundur (T. aşağı + T. çavundur), Aşağıemirler (T. aşağı + Ar. emir+ler), Aşağıobruk (T. aşağı + T. obruk), Çatokcular (T. çat + T. ok+çu+lar), Dumlupınar (T. dumlu + T. pınar), Eğriekin (T. eğri + T. ekin), Esenboğa (T. es+en + T. boğa), Eskiçöte (T. eski + T. çöte), Gökçedere (T. gök+çe + T. dere), Gümüşyayla (T. gümüş + T. yayla), İkipınar (T. iki + T. pınar), Karaağaç (T. kara + T. ağaç), Karaçam (T. kara + T. çam), Karadana (T. kara + T. dana), Karataş (T. kara+ T. taş), Kızılören (T. kızıl + T. ören), Kızılöz (T. kızıl + T. öz), Kuruçay (T. kuru + Ar. çay), Kutuören (R. kutu + T. ören), Küçükali (T. küçük + Ar. ali), Oyumiğde (T. oyum+ T. iğde), Sarıkoz (T. sarı + T. koz), Sarısu (T. sarı + T. su), Sığırlıhacı (T. sığır+l+ı + Ar. hacı), Tahtayazı (Far. tahta + T. yaz+ı), Ulu ağaç (T. ulu + T. ağaç), Yeşilkent (T. yeşil + Soğd. kent), Yıldırımölören (T. yıldırım + T. el + T. ören), Yıldırımeci (T. yıldırım + T. ev+ci), Yılmazköy (T. yılmaz + T. köy), Yukarı Çavundur (T. yukarı + T. çavundur), Yukarıemirler (T. yukarı + T. emir+ler), Yukarıobruk (T. yukarı + T. obruk)

2.2.7.3.2. İsim + İsim Şeklinde Oluşan Birleşik Adlarla Kurulan Yer Adları

Atatürk (T. atatürk), Avcıova (T. avcı + T. ova), Çitköy (T. çit + T. köy), Dağkalafat (T. dağ + R. kalafat), Taşpınar (T. taş + T. pınar),

2.2.7.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Yıldırımaydoğan (T. yıldırım + T. ay + T. doğ+an)

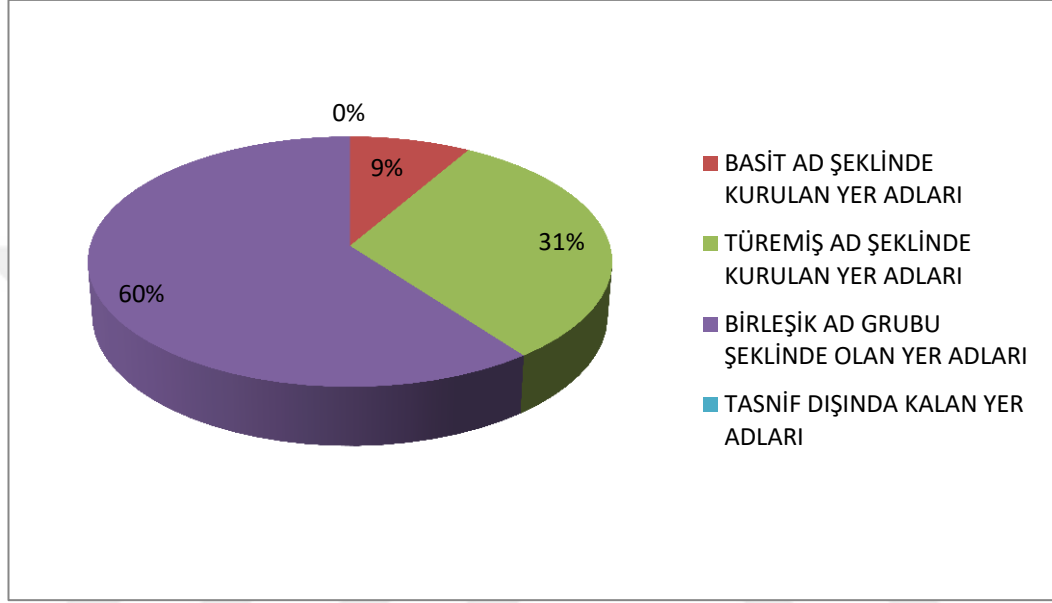
2.2.7.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Mahmutoğlan (Ar. mahmut + T. oğlan), Melikşah (Ar. melik+ Far. şah)

2.2.7.3.5. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Durhasan (T. dur + T. hasan), Muhsin YAZICIOĞLU (Ar. muhsin + T. yazı+cı + T. oğul+u), İmamahüseyin (Ar. imam + Ar. hüseyin), Yakuphasan (Ar. yakup + Ar. hasan), Yavuzselim (T. yavuz + Ar. selim), Yıldırım Beyazıt (T. yıldırım + Ar. beyazıt)

Şekil 2.7. Ankara İli Çubuk İlçesi Mahalle Adları

2.2.8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Mahalle Adları

Elmadağ ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %40 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %23.33 türemiş yapıda, %13.33 basit yapıda, %6.66 ad tamlaması şeklinde, %6.66 unvan grubu şeklinde oluşmuş yer adları, %6.66 birleşik isim grubu şeklindedir.

2.2.8.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Ediğe (T. edige), Fatih (Ar. fatih), İstasyon (Fr. istasyon), Tekke (Ar. tekke),

2.2.8.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Deliler (T. deli+ler), Kurtuluş (T. kurtul+uş), Süleymanlı (İbr. süleyman+lı), Şehitlik (Ar. şehit+lik), Taburlar (T. tabur+lar), Tatlıca (T. tatlı+ca), Yenice (T. yeni+ce)

2.2.8.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.8.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

2.2.8.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Havuzbaşı (Ar. havuz + T. başı), Kayadibi (T. kaya + T. dibi)

2.2.8.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akçaali (T. akça + Ar. ali), Aşağıkamışlı (T. aşağı + T. kamışlı), Gümüşpala (T. gümüş + İtal. pala), Hasanoğlan Bahçelievler (Ar. hasan + T. oğlan) + (Ar. bahçeli + T. evler), Karacahasan (T. kara+ca + Ar. hasan), Kuşçuali (T. kuşçu + Ar. ali), Lalebel (T. lale + T. bel), Üçevler (T. üç + T. ev+ler), Yenimahalle (T. yeni + Ar. mahalle), Yenipınar (T. yeni + T. pınar), Yeşildere (T. yeşil + T. dere), Yukarıkamışlı (T. yukarı + T. kamışlı)

2.2.8.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Yenidoğan (T. yeni + T. doğan)

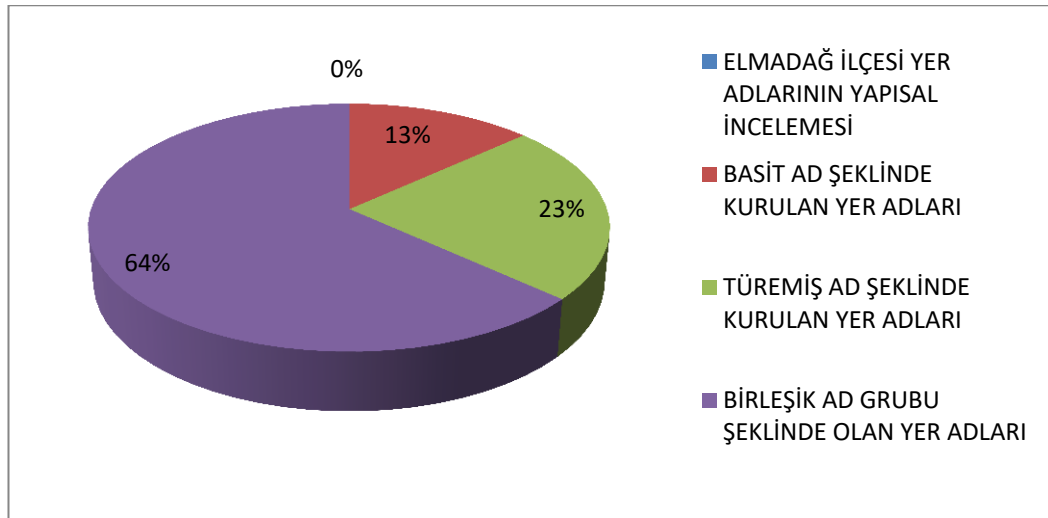
2.2.8.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

İsmetpaşa (Ar. ismet + T. paşa), Kemalpaşa (Ar. kemal + T. paşa)

2.2.8.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Muzaffer EKŞİ (Ar. muzaffer T. ekşi), Seyit Cemali (Ar. seyit Ar. cemal).

Şekil 2. 8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Mahalle Adları

2.2.9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adları

Evren ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %25 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adları ve %25 oranla basit yapıda olan yer adlarının tespiti yapılmıştır. Akabinde %18.75 ad tamlaması şeklinde, %12.5 türemiş yapıda, %12.5 birleşik isim grubu şeklinde, %12.5 unvan grubu şeklindedir.

2.2.9.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Modern (Fr. modern), Yeni (T. yeni)

2.2.9.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Cebirli (Ar. cebir+li)

2.2.9.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.9.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.9.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Eskitorunobası (T. eski + T. torun + T. obası), Solakuşağı (T. solak + T. uşağı), Yusufuşağı (Ar. yusuf + T. uşağı)

2.2.9.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Altınbaşak (T. altın + T. başak), Çatalpınar (T. çatal + T. pınar), Demirayak (T. demir + T. ayak), Esentepe (T. esen + T. tepe)

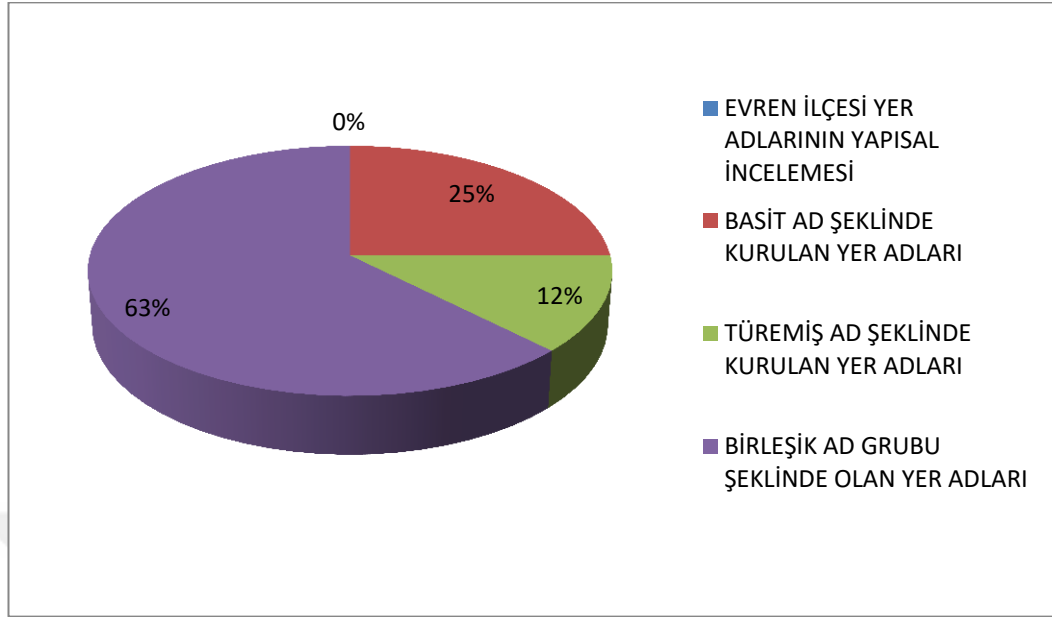
2.2.9.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

İbrahimbeyli (İbr. ibrahim + T. beyli), İnebeyli (T. ine + T. beyli)

2.2.9.3.3. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Şerafettin Yılmaz (Ar. şerafettin + T. yılmaz)

Şekil 2. 9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adları

2.2.10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adları

Gölbaşı ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %39.62 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %28.30 türemiş yapıda, %9.43 basit yapıda, %7.54 birleşik isim grubu şeklinde, %5.66 ad tamlaması şeklinde oluşmuş yer adları, %3.77 unvan grubu şeklindedir. Köken ve yapı olarak tasnifi yapılamayan yer adlarının oranı ise %1.88'dir.

2.2.10.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Ahiboz (T. ahiboz), Çeltek (T. çeltek), Çimşit (Far. çimşit), Eymir (T. eymir), Şafak (Ar. şafak)

2.2.10.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Boyalık (T. boya+lık), Çayırılı (T. çayır+lı), Emirler (T. emir+ler), Hacılar (Ar. hacı+lar), Halaçlı (T. Halaç+lı), İkizce (T. iki + z +ce), İncek (T. in+ce(k)), Kırıklı (T. kırık+lı), Mahmatlı (T. mahmat+lı), Oyaca (T. oy+(a)ca), Örencik (T. ören+cik), Seğmenler (Far. seğmen+ler), Soğulcak (T. soğu(l)+cak), Topaklı (T. topak+lı), Yavrucuk (T. yavru+cuk)

2.2.10.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.10.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

2.2.10.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Bağıcı (T. bağ + T. içi), Subaşı (T. su + T. başı), Yurtbeyi (T. yurt + T. beyi)

2.2.10.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akörençarşak (T. ak + T. ören + T. çarşak), Altunçanak (T. altun + T. çanak), Bahçelievler (T. bahçeli + T. evler), Ballıkpınar (T. ballık + T. pınar), Bezirhane (Ar. bezir + Far. hane), Dikilitaş (T. dikili + T. taş), Gökçehüyük (T. gökçe + T. hüyük), Karaali Merkez (T. kara + Ar. ali + Ar. merkez), Karaali Yazlık (T. kara + Ar. ali + T. yaz+lık), Karacaören (T. kara+ca+ T. ören), Karagedik Aydın (T. kara + T. gedik + T. aydın), Karagedik Ercan (T. kara + T. gedik + T. ercan), Karaoğlan (T. kara + T.oğlan), Karşıyaka (T. karşı + T. yaka), Kızılcaşar (T. kızıl+ca + Far. şar), Mahmatlıbahçe (T. mahmatlı + T. bahçe), Taşpınar (T. taş + T. pınar), Tepeyurt (T. tepe + T. yurt), Tulumtaş (T. tulum + T. taş), Yağlıpınar (T. yağlı + T. pınar), Yaylabağ (T. yayla + T. bağ)

2.2.10.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Günalan (T. gün + T. al+an), Koparan (T. kopar+an)

2.2.10.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Gaziosmanpaşa (Ar. gazi + Ar. osman + T. paşa), Oğulbey (T. oğul + T. bey)

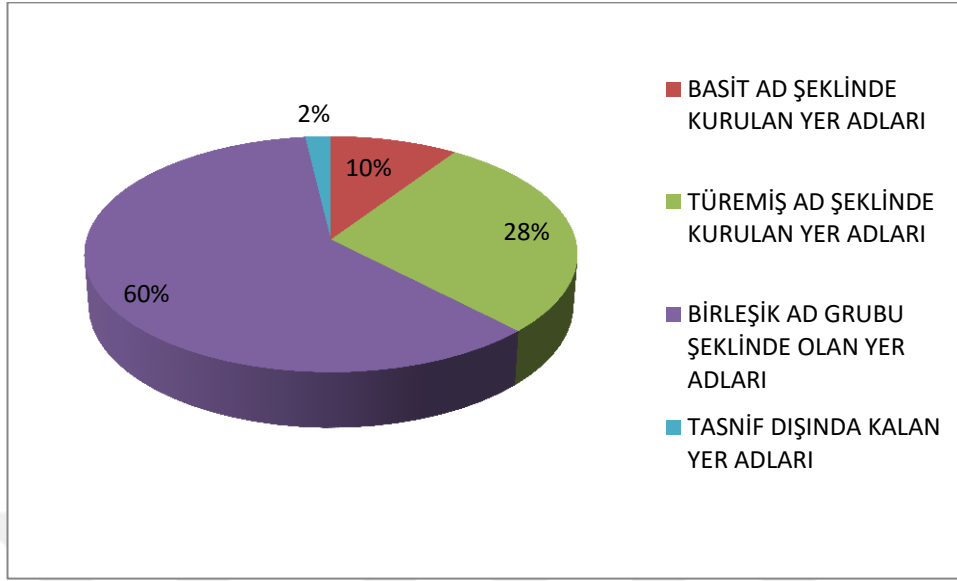
2.2.10.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Hacıhasan (Ar. hacı + Ar. hasan), Hacımuratlı (Ar. hacı + Ar. muratlı), Selametli Şehit Emrah (Ar. selametli + Ar. şehit + T. emrah), Velihimmetli (Ar. veli + Ar. himmetli),

2.2.10.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Gölbek (T. gölbek)

Şekil 2. 10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adları

2.2.11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adları

Güdül ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %40.74 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %33.33 türemiş yapıda, %25.92 basit yapıda, %11.11 ad tamlaması şeklindedir.

2.2.11.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Afşar (T. afşar), Aşağı (T. aşağı), Çağa (T. çağa), Güzel (T. güzel), Kayı (T. kayı), Sorgun (T. sorgun), Yeni (T. yeni), Yukarı (T. yukarı)

2.2.11.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Boyalı (T. boya+lı), Emirler (T. emir+ler), Garipçe (Ar. garip+çe), Güneyce (T. güney+ce), Hacılar (Ar. hacı+lar), Kamanlar (T. kaman+lar), Salihler (Ar. salih+ler), Sapanlar (T. sapan+lar), Yelli (T. yel+li)

2.2.11.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.11.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

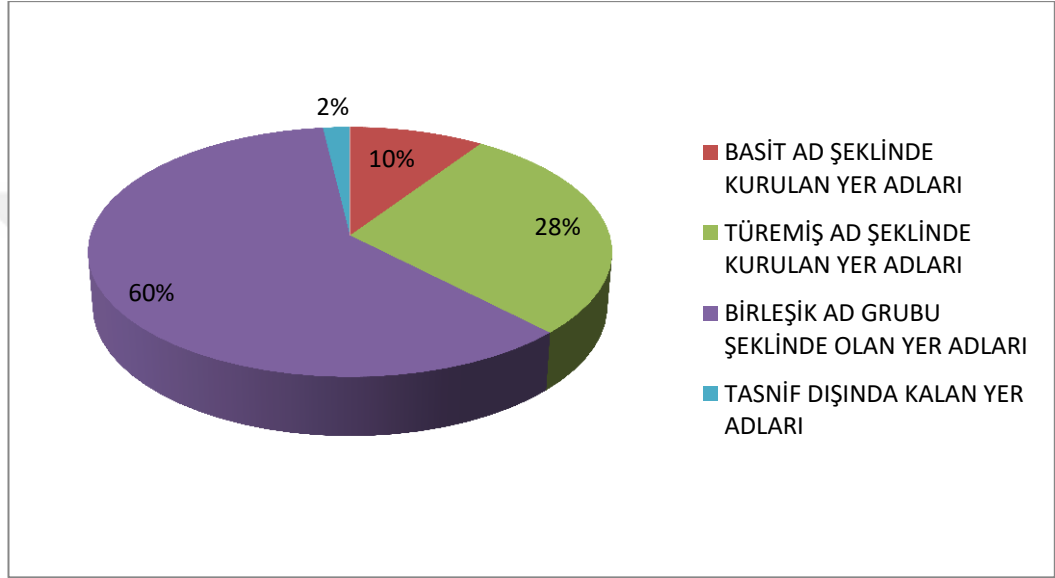
2.2.11.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Kadıobası (T. kadı + T. obası), Kavaközü (T. kavak + T. özü), Meyvabükü (T. meyva + T. bükü)

2.2.11.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Adalıkuzu (T. ada+lı + T. kuzu), Akbaş (T. ak + T. baş), Akçakese (T. ak+ça + T. kese), Çukurören (T. çukur + T. ören), Karacaören (T. karaca + T. ören), Kırkkavak (T. kırk + T. kavak), Özçaltı (T. öz + T. çaltı), Özköy (T. öz + T. köy), Tahtacıörencik (T. tahta+cı + T. ören+cik), Taşören (T. taş + T. ören), Yeşilöz (T. yeşil + T. öz)

Şekil 2. 11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adları

2.2.12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adları

Haymana ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %40.74 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %33.33 türemiş yapıda, %25.92 basit yapıda, %11.11 ad tamlaması şeklindedir.

2.2.12.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Baltalin (T. baltalin), Culuk (T. culuk), Çatak (T. çatak), Çayraz (Ar. çayraz), Kerpiç (T. kerpiç), Mandıra (Rum. mandıra), Medrese (Ar. medrese), Seyran (Ar. seyran), Yeni (T. yeni)

2.2.12.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Bahçecik (Fr. bahçe+cik), Bumsuz (T. bum+suz), Cingirli (T. cingir+li), Çalış (T. çalış), Deveci (T. deve+ci), Durutlar (T. durut+lar), Emirler (Ar. emir+ler), Esen (T.

es+en), Evcı (T. ev+ci), Gedik (T. kert+ük), İncirli (Fr. incir+li), Katrancı (Ar. katran+ci), Sinanlı (Ar. sinan+lı), Soğulca (T. soğuk+ça), Tabaklı (Ar. tabak+lı),

2.2.12.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.12.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.12.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Demirözü (T. demir + T. özü), Devecıpınarı (T. deve+ci +T. pınarı), Kayabaşı (T. kaya + T. başı), Kirazoğlu (T. kiraz + T. oğlu), Sazağası (T. saz + Moğ. ağa+sı), Toyçayırı (T. toy + T. çayırı), Yaprakbayırı (T. yaprak + T. bayırı), Yaylabeyi (T. yayla + T. beyi)

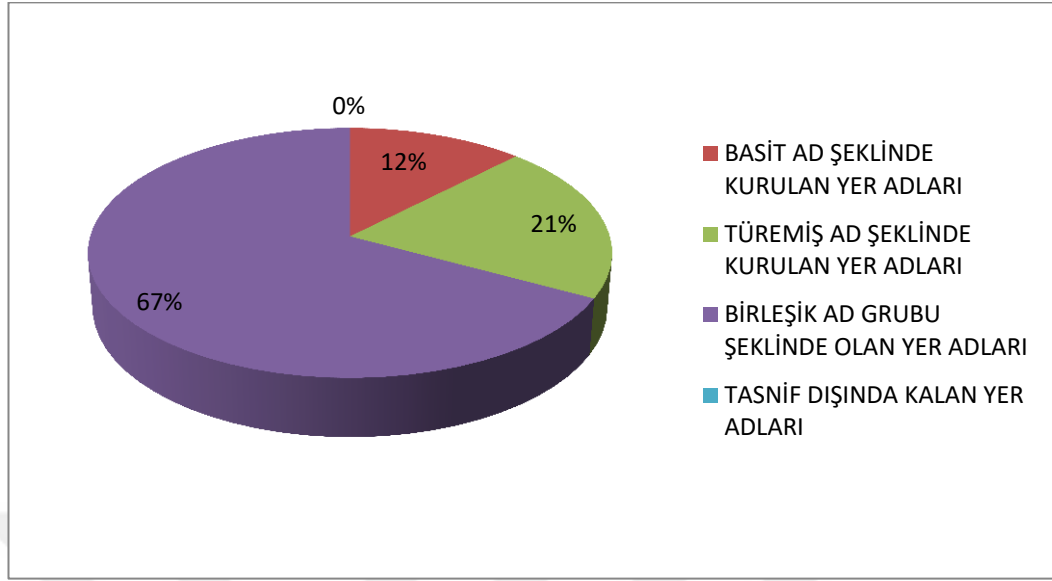
2.2.12.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ahırlıkuyu (T. ahırlı +T. kuyu), Alaçık (T. al + T. açık), Alahacılı (T. ala+ Ar. hacılı), Altıpınar (T. altı + T. pınar), Ataköy (T. ata + T. köy), Balçıkhisar (T. balçık + Ar. hisar), Boğazkaya (T. boğaz + T. kaya), Bostanhüyük (T. bostan + T. hüyük), Büyükkonak (T. büyük + T. konak), Büyükyaçcı (T. büyük + T. yağıcı), Dereköy (T. dere + T. köy), Durupınar (T. duru + T. pınar), Eskikışla (T. eski + T. kışla), Evliyafakı (Ar. evliya + Ar. fakı), Gültepe (Fr. gül + T. tepe), Güzelcecale (T. güzelce +Ar. kale), Kadıköy (Ar. kadı + T. köy), Karahoca (Ar. kara + Fr. hoca), Karapınar (Ar. kara + T. pınar), Karasüleymanlı (Ar. kara + Ar. süleymanlı), Kavakköy (T. kavak + T. köy), Kesikkavak (T. kesik + T. kavak), Kızılkoynulu (T. kızıl + T. koyunlu), Kutluhan (T. kutlu+ Fr. han), Küçükkonak (T. küçük + T. konak), Küçükyaçcı (T. küçük + T. yağıcı), Sarıdeğirmen (T. sarı + T. değirmen), Sarıgöl (T. sarı + T. göl), Serinyayla (T. serin + T. yayla), Sırçasaray (T. sırça + Fr. saray), Söğüttepe (T. söğüt + T. tepe), Şerefliökköz (Ar. şerefli + T. gök + T. göz), Tepeköy (T. tepe + T. köy), Türkhüyük (T. türk + T. hüyük), Türkşerefli (T. türk + Ar. şerefli), Yeniköy (T. yeni + T. köy), Yergözü (T. yer + T. gözü), Yeşilköy (T. yeşil + T. köy), Yukarısebil (T. yukarı + Ar. sebil), Yurtbeyli (T. yurt + T. beyli)

2.2.12.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Cihanşah (Fr. cihan + Fr. şah)

Şekil 2. 12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adları

2.2.13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adları

Kalecik ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %45.61 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %17.54 türemiş yapıda, %15.78 basit yapıda, %7.01 isim ve isimden oluşmuş yapıdaki yeradları %5.26 birleşik isim grubu, %5.26 unvan grubu şeklindedir.

2.2.13.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Afşar (T. afşar), Arkbürk (Ar. arkbürk), Buğra (T. buğra), Çandır (T. çandır), Karkın (T. karkın), Kılçak (Krg. kılçak), Kınık (T. kınık), Şemsettin (Ar. şemsettin), Tilki (T. tilki)

2.2.13.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Hancılı (T. han+cı+lı), Karalar (T. kara+lar), Keklicecek (T. kekli(k) + cek), Kuyucak (T. kuyu+cak), Mahmutlar (Ar. Mahmut+lar), Samanlık (T. saman+lık), Satılar (T. satı+lar), Tavşancık (T. tavşan+cık), Uyrca (T. uyu-r+ca), Yılanlı (T. yılan+lı)

2.2.13.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.13.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

2.2.13.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Beykavağı (T. bey + T. kavağı)

2.2.13.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ahiler Yenice (T. ahiler + T. yenice), Akcataş (T. akca + T. taş), Akkaynak (T. ak + T. kaynak), Akkuzulu (T. ak. + T. kuzulu), Aktepe (T. ak + T. tepe), Altıntaş (T. altın + T. taş), Cuma Saray (Ar. cuma + Far. saray), Çanşa Kale (T.çanşa + Ar. kale), Çaykaya (Çhc. çay + T. kaya), Çiftlikköy (T. çiftlik + K. köy), Değirmenkaya (T. değirmen + T. kaya), Demirtaş (T. demir + T. taş), Elmapınar (T. elma + T. pınar), Eskiköy (T. eski + T. köy), Eşmedere (T. eşme + T. dere), Gökçeören(T.gökçe + T. ören), Gökdere (T. gök + T. dere), Gümüşpınar (T. gümüş + T. pınar), Hasayaz (Ar. has + T. ayaz), Karahöyük (T. kara + T. höyük), Karatepe (T. kar + T. tepe), Kızılkaya (T. kızıl + T. kaya), Yalınköy (T. yalın + T. köy), Yeniçöte (T. yeni + T. çöte), Yeşilöz (T. yeşil + T. öz), Yurtyenice (T. yurt + T. yenice)

2.2.13.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Yenidoğan Yeşilyurt(T. yeni + T. doğan + T. yeşil + T. yurt)

2.2.13.4. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler

Dağdemir (T. dağ + T. demir), Gölköy (T. göl + T. köy), Hacıköy (Ar. hacı + T. köy), Koyunbaba (T. koyun + T. baba)

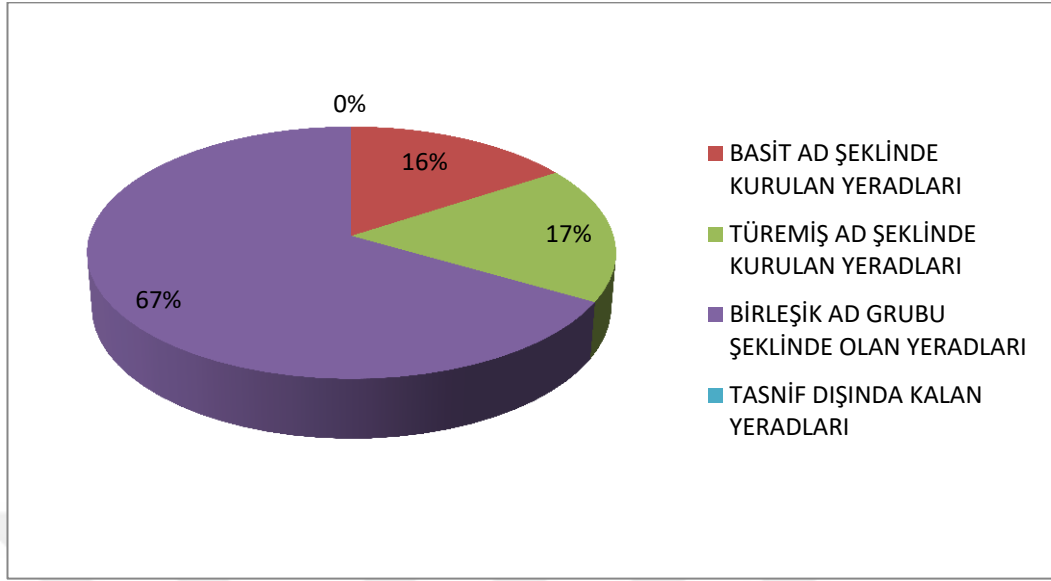
2.2.13.5. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Alibeyli (Ar. ali + T. bey+li), Halılağa (Ar. halil + Moğ. ağa), Yüzbey (T. yüz + T. bey)

2.2.13.6. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Ahikemal ŞENYURT (Ar. ahi Ar. kemal T.şen+ T. yurt), Halit Cevri ASLANGİL (Ar. halit Ar. cevri T. Aslangil), Şeyhmahmut (Ar. şeyh + Ar. mahmut)

Şekil 2. 13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adları

2.2.14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adları

Kahramankazan ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %45.83 ile basit isim şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %20.83 türemiş yapıda, %14.58 sıfat tamlaması şeklinde, %8.33 birleşik isim grubu şeklinde, %4.16 unvan grubu şeklinde, %2.08 isim ve isimden oluşmuş yeradları şeklindedir.

2.2.14.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Ahi (T. ahi), Alpagut (T. alpagut), Atatürk (T. atatürk), Aydın (T. aydın), Bitik (T. bitik), Ciğir (T. ciğir), Çalta (T. çatla), Çimşit (Far. çimşit), Fatih (Ar. fatih), Fethiye (Ar. fethiye), İmrendi (T. imrendi), İne (T. ine), İymir (T. iymir), Kayı (T. kayı), Kınık (T. kınık), Orhaniye (T. orhaniye), Peçenek (T. peçenek), Sancar (T. sancar), Saraç (Ar. saraç), Saray (Far. saray), Tekke (Ar. tekke), Uçarı (T. uçarı)

2.2.14.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Akıncı (T. akın+cı), Güvenç (T. güven-ç), İnceğiz (T. in+ceğiz), Karalar (T. kara+lar), Kılıçlar (T. kılıç+lar), Kışla (T. kış+la-(g)), Örencik (T.ören+cik), Sarılar (T. sarı+lar), Soğucak (T. soğu(k)+cak), Yayalar (T. yaya+lar)

2.2.14.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.14.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

2.2.14.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Dutözü (T. dut + T. özü), Günbaşı (T. gün + T. başı),

2.2.14.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akçaören (T. akça + T. ören), Aşağıkaraören (T. aşağı + T. kara + T. ören), Dağyaka (T. dağ + T. yaka), İçören (T. iç + T. ören), Kumpınar (T. kum+ T. pınar), Sarıayak (T. sarı + T. ayak), Yassıören (T. yassı + T. ören)

2.2.14.3.2. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler

Yazıbeyli (T. yazı + T. beyli)

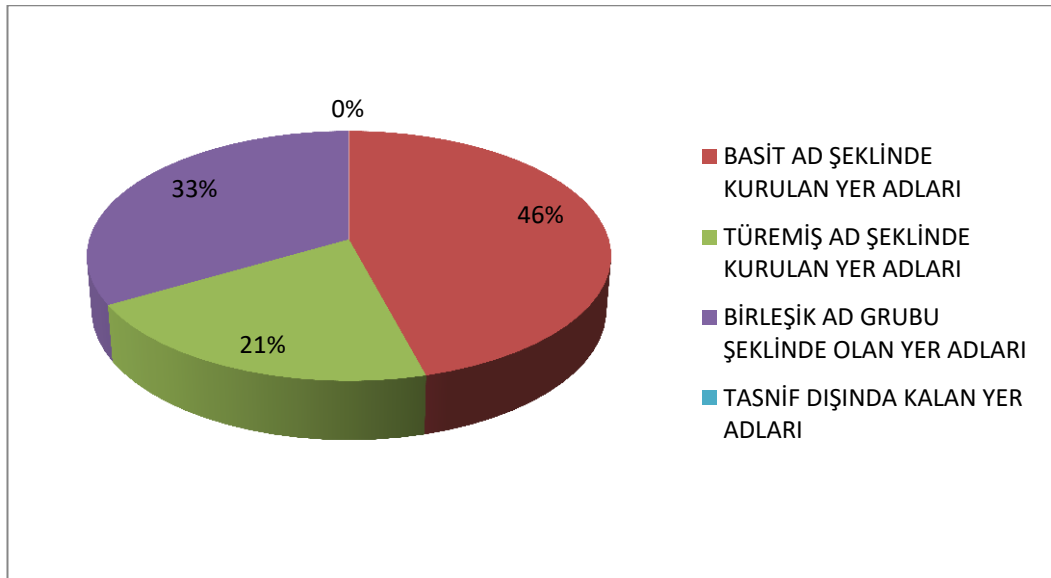
2.2.14.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Emirgazi (Ar. emir + Ar. gazi), Yakupderviş (Ar. yakup + Far. derviş)

2.2.14.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Kanuni Sultan Süleyman (Ar. kanuni + Ar. sultan + İbr. süleyman), Satıkadın (T. satıkadın), Yavuz Sultan Selim (T. yavuz + Ar. sultan + Ar. selim), Yıldırım beyazıt (T. yıldırım + Ar. beyazıt)

Şekil 2. 14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adları

2.2.15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adları

Kızılcahamam ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %48.14 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %32.40 türemiş yapıda, %12.03 basit yapıda, %3.70 ad tamlaması şeklinde, %2.77 unvan grubu şeklinde, %0.92 sıfatfiil şeklindedir.

2.2.15.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Aksak (T. aksak), Alpagut (T. alpagut), Bayır (T. bayır), Çırpan (T. çırpan), Göl (T. göl), Güvem (T. güvem), İğdir (T. iğdir), Kızık (T. kızık), Pazar (T. pazar), Salın (T. salın), Saray (Far. saray), Sazak (T. sazak), Semer (Rum. semer)

2.2.15.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Ayvacic (T. ayva+cık), Bademli (Far. badem+li), Bağlıca (T.bağ+lı+ca), Balcılar (T. bal + cı +lar), Bulak (T. bulga+uk), Ciğirler (Kzk. ciğir+ler), Çavuşlar (T.çavuş+lar), Çeltikçi (Far. çeltik+çi), Çukurca (T. çukur+ca), Esenler (T. esen+ler), Gebeler (T. gebe+ler), Gümele (T. güme+le), Hıdırlar (Ar. Hıdır+lar), İnceğiz (T. in+ceğiz), İyceler (T. iyce+ler), Kalemler (Ar. kalem+ler), Kasımlar (Ar. kasım+lar), Kırkırca (T. kırkır+ca), Kışlak (T. kış+lak), Kocalar (T. koca+lar), Kurumcu (T.kurum+cu), Oğlakcı (T. oğlak+çı), Olucak (T. ol -(u)+cak), Otacı (T. ot-(a)+cı), Örencik (T. ören+cik), Saraycık (Far. saray+cık), Semeler (Far. seme+ler), Süleler (T. süle+ler), Şahinler (Far. şahin+ler), Tahtalar (Far. tahta+lar), Taşlıca (T. taş+lı+ca), Turnalı (T. turna+lı), Uğurlu (T. uğur+lu), Üyücek (T. üy-(ü)+cek), Yenice (T. yeni+ce)

2.2.15.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.15.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Yer Adları

2.2.15.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Dereneci (T. dere + ne(i)+ci), Doğanözü (T. doğan + T. öz+ü), Kavaközü (T. kavak + T. öz+ü), Mahkemeağcin (Ar. mahkeme + T. ağci(n))

2.2.15.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akçakese (T. akça + Far. kese), Akçay (T. ak + Ar. çay), Akdoğan (T. ak + T. doğan), Aşağıada (T. aşağı + T. ada), Aşağıçanlı (T. aşağı + T. çanlı), Aşağıhüyük (T. aşağı + T.

hüyük), Bağören (T. bağ + T. ören), Başağaç (T. baş + T. ağaç), Belpınar (T. bel + T. pınar), Berçinçatak (T. berçin + T. çatak), Berçinyayalar (T. berçin + T. yayalar), Beşkonak (T. beş + T. konak), Bezcikkuzören (T. bezcik + T. kuz + T. ören), Binkoz (T. bin + Far. koz), Çeltikçi Akçaören (Far. çeltikçi + T. akça + T. ören), Çeltikçi Başören (Far. çeltikçi + T. baş + T. ören), Çeltikçi Kınık (Far. çeltikçi + T. kınık), Çeştepe (Far. çeş + T. tepe), Çukurören (T. çukur + T. ören), Değirmenönü (T. değirmen + T. özü), Demirciören (T. demirci + T. ören), Doymuşören (T. doymuş + T. ören), Eğerlialören (T. eğerli + T. al + T. ören), Eğerlibaşköy (T. eğerli + T. baş + T. köy), Eğerlidere(T. eğerli + T. dere), Eğerlikozören (T. eğerli + Far. koz + T. ören), Gökbel (T. gök + T. bel), Güneysaray (T. güney + Far. saray), Karaağaç (T. karaca + T. ağaç), Karacaören (T. karaca + T. ören), Karşıyaka (T. karşı + T. yaka), Kırköy (T. kır + T. köy), Kızılca köy (T. kızılca + T. köy), Kızılcaören (T. kızılca + T. ören), Kuşçuören (T. kuşçu + T. ören), Ortaköy (T. orta + T. köy), Pazar Başören(T. pazar + T. baş + T. ören), Pazar Kınık (T. pazar + T. kınık), Üçbaş (T. üç + T. baş), Yakakaya (T. yaka + T. kaya), Yanık Özbekler (T. yanık + T. Özbekler), Yeşilköy (T. yeşil + T. köy), Yıldırımçatak (T. yıldırım + T. çatak), Yıldırımdemirciler (T. yıldırım + T. demir+ci+ler), Yıldırımhacılar (T. yıldırım + Ar. Hacı+lar), Yıldırımören (T. yıldırım+ T. ören), Yıldırımyağlıca (T. yıldırım+ T. yağlıca), Yukarıada(T. yukarı + T. ada), Yukarıçanlı (T. yukarı + T. çanlı), Yukarıhüyük (T. yukarı + T. hüyük), Yukarıkaraören (T. yukarı + T. kara + T. ören), Yukarıkese (T. yukarı + Far. kese)

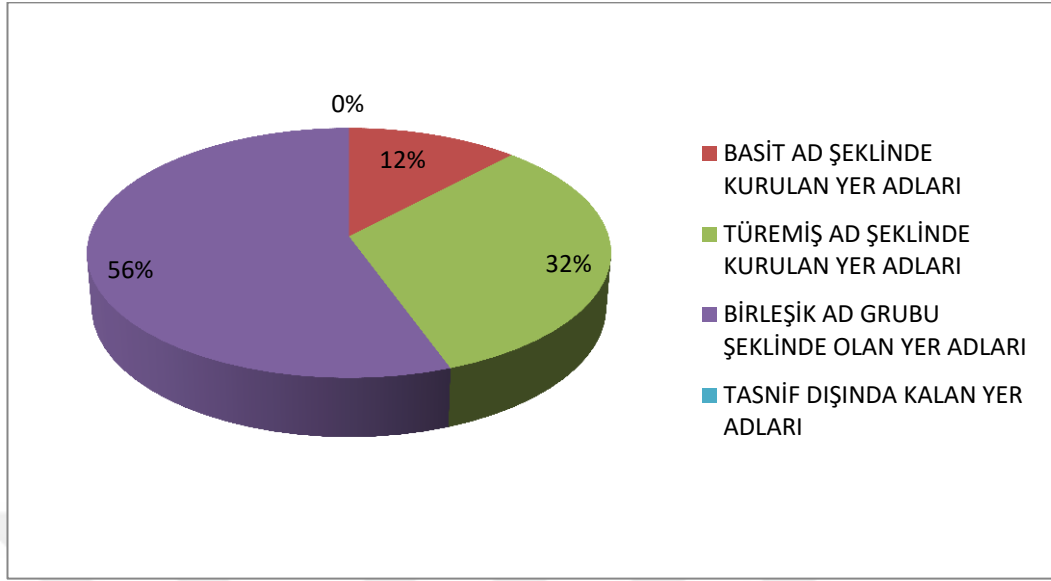
2.2.15.3.2. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Alibey (Ar. ali + T. bey), Gazi Mustafa Kemal Paşa (Ar. gazi + Ar. mustafa + Ar. kemal), İsmetpaşa (Ar. ismet + T. paşa)

2.2.15.3.3. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Yağcıhüseyin (T. yağcı + Ar. hüseyin)

Şekil 2. 15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adları

2.2.16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adları

Nallıhan ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %45.56 ile basit isim şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %20.25 türemiş yapıda, %15.18 basit ad şeklinde, %10.12 unvan grubu şeklinde, %2.53 ad tamlaması şeklinde, %2.53 birleşik isim grubu şeklinde oluşmuş yeradlarıdır. Köken ve yapı olarak tasnifi yapılamayan yer adlarının oranı ise %2.53'dür.

2.2.16.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Alan (T. alan), Alpagut (T. alpagut), Atatürk (T. atatürk), Cendere (Far. cendere), Danişment (Far. danişment), Ericek (T. ericek), Eymir (T. eymir), Fatih (Ar. fatih), Kulu (T. kulu), Ozan (T. ozan), Tekke (Ar. tekke), Tepe (T. tepe)

2.2.16.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Arkutça (T. arkut+ça), Atça (T. at+ça), Beycik (T. bey+cik), Çiller (T. çil+ler), Çulhalar (Far. çulha+lar), Döğmeci (T. döğme+ci), Eğri (T. eğ(i)r+i), Epçeler (T. epçe+ler), Hıdırlar (Ar. hıdır+lar), Kabaca (T. kaba+ca), Kuruca (T. kuru+ca), Kuzucular (T. kuzu+cu+lar), Öşürler (Ar. öşür+ler), Tekirler (T. tekir+ler), Yazı (T. yaz+ı), Yenice (T. yeni+ce)

2.2.16.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.16.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

2.2.16.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Beydili (T. bey + T. dili), Subaşı (T. su + T. başı)

2.2.16.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Akdere (T. ak + T. dere), Aksu (T. ak + T. su), Aşağıbağdere (T. aşağı + T. bağ + T. dere) , Aşağıbağlıca (T. aşağı + T. bağlıca), Aşağıkavacık (T. aşağı + T. kavacık), Belenalan (T. belen + T. alan), Belenören (T. belen + T. ören), Bozyaka (T. boz + T. yaka), Çalıncaalan (T. çalınca + T. alan), Çamalan (T. çam + T. alan), Çayırhan (T. çayır + T. han), Demirköy (T. demir + T. köy), Dereköy (T. dere + T. köy), Gökçeöz (T. gökçe + T. öz), Güzelöz (T. güzel + T. öz), Karacasu (T. karaca + T. su), Karahisar (T. kara + Ar. hisar), Karahisargölcük (T. kara + Ar. hisar + T. gölcük), Karahisarkozlu (T. kara + Ar. hisar + T. kozlu), Karaköy (T. kara + T. köy), Kavakköy (T.kavak + T. köy), Meyildere (Ar. meyil + T. dere), Meyilhacılar (Ar. meyil + Ar. hacılar), Nallıdere (Ar. nal+lı + T. dere), Nallıgölcük (Ar. nallı + T. gölcük), Sarıkaya (T. sarı + T. kaya), Soğukkuyu (T. soğuk + T. kuyu), Uluhan (T. ulu + T. han), Uluköy (T. ulu + Far. köy), Uzunöz (T. uzun + T. öz), Yakapınar (T. yaka + T. pınar), Yeşilyurt (T. yeşil + T. yurt), Yukarıbağdere (T. yukarı + T. bağ + T. dere), Yukarıbağlıca (T. yukarı + T. bağlıca), Yukarıkavacık (T.yukarı + T. kavacık), Yüzüncüyıl (T. yüzüncü + T. yıl)

2.2.16.3.2. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Aydoğmuş (T. ay + T. doğmuş),

2.2.16.3.3. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Aliğa (Ar. ali + Moğ. ağa), Aliefe (Ar. ali + T. efe), Davutoğlan (İbr. davut + T. oğlan), Emremsultan (T. emrem + Ar. sultan), Hacıbey (Ar. hacı + T. bey), Nasuhpaşa (Ar. nasuh + T. paşa), Nebioğlu (Ar. nebi + T. oğlu), Ömerşeyhler (Ar. ömer + Ar. şeyhler),

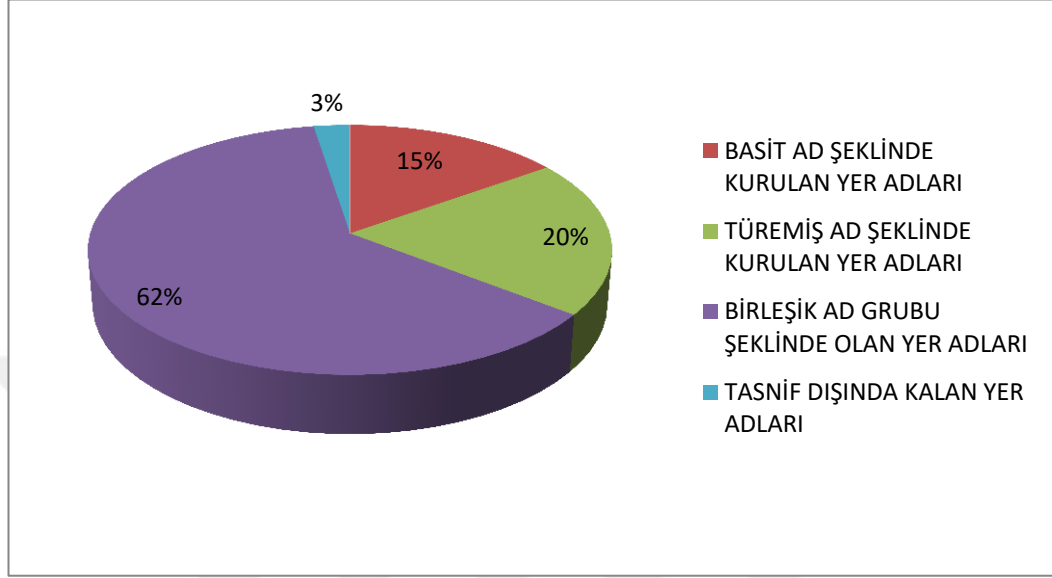
2.2.16.3.4. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Hacıhasanlar (Ar. hacı + Ar. hasanlar), Osmanköy (Ar. Osman + T. köy)

2.2.16.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Çive, Sobran

Şekil 2. 16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adları

2.2.17. Ankara İli Polath İlçesi Yer Adları

Polatlı ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %36.25 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adlarının olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %20 türemiş yapıda, %12.50 basit isim şeklinde, %11.25 birleşik isim grubu şeklinde, %8.75 ad tamlaması şeklinde, %7.5 isim ve isimden oluşmuş yeradları şeklinde, %1.25 unvan grubu şeklindedir. Köken ve yapı olarak tasnifi yapılamayan yer adlarının oranı ise %1.25'dir.

2.2.17.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Avşar (T.avşar), Basri (Ar.basri), Güreş (T. güreş), Kabak (T. kabak), Macun (Ar. macun), Poyraz (Rum. poyraz), Sakarya (T.sakarya), Sincik (Krt. sincik), Sivri (T. sivri)

2.2.17.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Avdanlı (T. avdan+lı), Beyceğiz (T. bey+ceğiz), Çanakçı (T. çanak+çı), Çekirdeksiz (T. çekirdek+siz), Çimenceğiz (T. çimen+ceğiz), Gedikli (T. gedik+li), Ilıca (T. ılı(k)+ca), İner (T. in+ler), Kargalı (T. karga+lı), Kuşçu (T. kuş+çu), Oğuzlar (T. oğuz+lar),

Ömerler (T. ömer+ler), Sazılar (T. saz+ı+lar), Sinanlı (Ar. sinan+lı),Yaralı (T. yara+lı), Yenice (T. yeni+ce), Yıldızlı (T. yıldız+lı)

2.2.17.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.17.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

2.2.17.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Kayabaşı (T. kaya+ T. başı), Ördekgölü (T. ördek+ T. gölü), Şabanözü (Ar. şaban+T. özü), Tüfekçioğlu (T. tüfekçi + T. oğulu), Türktaciri (T. türk+ Ar. taciri), Yüzükbaşı (T. yüzük+ T. başı), Yağcıoğlu (T. yağ+ T. oğulu)

2.2.17.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Adatoprakpınar (T. ada + T. toprak + T. pınar), Beşköprü (T. beş + T. köprü), Beylikköprü (T. beylik + T. köprü), Eskikarsaklı (T. eski + T. karsaklı), Eskiköşeler (T. eski + Far. köşeler), Eskipolatlı (T. eski + T. polatlı), Gençali (T. genç + Ar. ali), Gümüşyaka (T. gümüş + T.yaka), Karaahmet (T. kara + Ar. ahmet), Karabenli (T. kara + T. benli), Karahamzalı (T. kara + Ar. hamzalı), Karailyas (T. kara + İbr. ilyas), Karakaya (T. kara + T. kaya), Karakuyu (T. kara + T. kuyu), Karapınar (T. kara + T. pınar), Karayavşan (T. kara+ T. yavşan), Kızılcağız (T. kızılca + T. kışla), Kocahacılı (Far. koca + Far. hoca), Olukpınar (T. oluk + T. pınar), Özyurt (T. öz+ T. yurt), Sarıoba (T. sarı+ T. oba), Taşpınar (T. taş + T. pınar), Tatlıkuyu (T. tatlı + T. kuyu), Uzunbey (T. uzun + T. bey), Üçpınar (T. üç + T. pınar), Sarıhalil (T. sarı+ Ar. halil), Yassıhöyük (T. yassı + T. höyük), Yeniköşeler (T. yeni+ Far. köşeler), Yeşilöz (T. yeşil+ T. öz)

2.2.17.3.2. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler

Beyalan (T. bey + T. alan), Doğandere (T. doğan + T. dere), Gülpınar (Far. gül+ T. pınar), İslamalan (Ar. islam + T. alan), Kadıköy (Ar. kadı + T. köy), Toydemir (T. toy+ T. demir)

2.2.17.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Gündoğan (T.gün+ T. doğan)

2.2.17.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Yağmurbaba (T. yağmur + Far. baba)

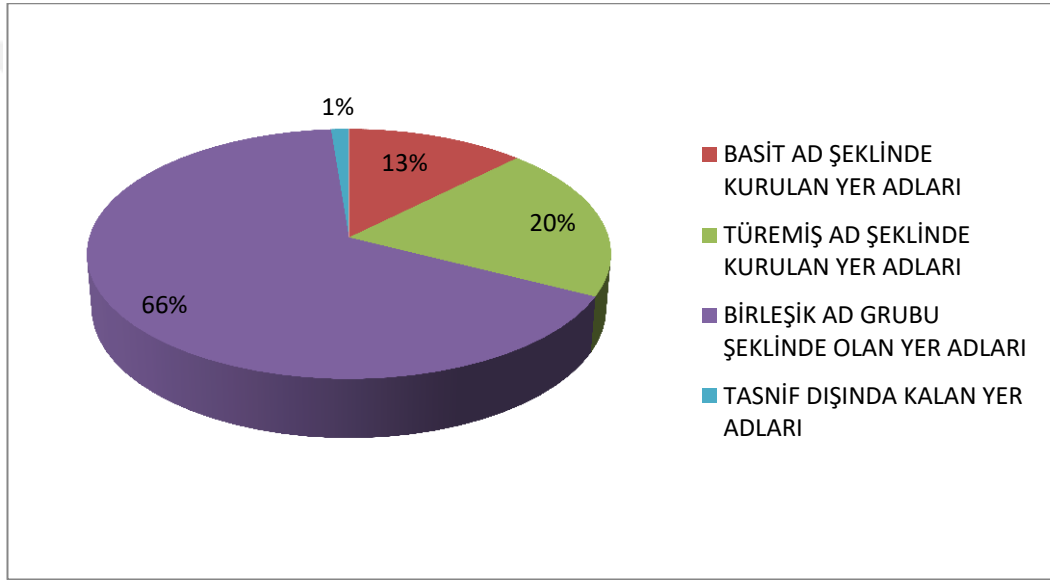
2.2.17.3.5. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Babayakup (Far. baba + Ar. yakup), Hacımusa (Ar. hacı + ibr. musa), Hacımuslu (Ar. hacı+ İbr. muslu), Hacıosmanoğlu (Ar. hacı + Ar. Osman + T. oğlu), Hacıtuğrul (Ar. hacı + T. tuğrul), Hıdırşeyh (Ar. hıdır + Ar. şeyh), Şeyhahmetli (Ar. şeyh + Ar. ahmetli), Şeyhali (Ar. şeyh + Ar. ali), Yenimehmetli (T. yeni + Ar. mehmetli)

2.2.17.4. Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Türkkarsak

Şekil 2. 17. Ankara İli Polatlı İlçesi Yer Adları

2.2.18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adları

Şereflikoçhisar ilçesine bağlı mahalle adları yapı bakımından incelendiğinde, en fazla %29.68 ile sıfat tamlaması şeklinde oluşan yer adları ve türemiş adların olduğunun tespiti yapılmıştır. Akabinde %15.62 ad tamlaması şeklinde, %14.06 basit isim şeklinde, %4.68 birleşik isim grubu şeklinde, %1.56 ikileme şeklinde, %1.56 isim ve isimden oluşmuş yeradları şeklinde, %1.56 unvan grubu şeklindedir.

2.2.18.1. Basit Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Cıngıl (Krg. cıngıl), Cumhuriyet (Ar. cumhuriyet), Eley (T. eley), Hürriyet (Ar. hürriyet), İstiklal (Ar. istiklal), Kale (Ar. kale), Parlasan (T. parlasan), Sanayi (Ar. sanayi), Yeni (T. yeni)

2.2.18.2. Türemiş Ad Şeklinde Kurulmuş Yer Adları

Akarca (T. ak+ar+ca), Akın (T. ak+ın), Baltalı (T. balta+lı), Deliller (T. deli (l) +ler), Ekici (T. eki+ci), Emek (T. em-(ı)k), Fadıllı (Ar. fadıl+lı), Geçitli (T. geçit+li), Hamzalı (Ar. hamza+lı), Haydarlı (Ar. haydar+lı), Kacarlı (T. kacar+lı), Kadıncık (T. kadın+cık), Mustafacık (Ar. mustafa+cık), Musular (T. musu+lar), Sadıklı (Ar. sadık+lı), Seymenli (T. seymen+li), Şeyhli (Ar. şeyh+li), Tuzla (T. tuz+la), Üzengilik (T. üzengi+lik)

2.2.18.3. Birleşik Ad Şeklinde Kurulmuş Olanlar

2.2.18.3.1. Tamlama Şeklinde Kurulan Birleşik Adlı Yer Adları

2.2.18.3.1.1. Ad Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Aliuşağı (Ar. ali + T. uşağı), Bağobası (T. bağ + T. obası), Boğaziçi (T. boğaz + T. içi), Çayırönü (T. çayır + T. önü), Kadıobası (Ar. kadı + T. obası), Karamollauşağı (T. kara + Ar. molla + T. uşakı), Odunboğazı (T. odun + T. boğazı), Palazobası (T. palaz + T. obası), Şeyhkuyusu (Ar. şeyh + T. kuyu+(s)u), Yusufkuyusu (Ar. yusuf + T. kuyusu)

2.2.18.3.1.2. Sıfat Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Acıkuyu (T. acı + T. kuyu), Acıöz (T. acı + T. öz), Akseki (T. ak + T. seki), Aktaş (T. ak + T. taş), Büyükdamlacık (T. büyük + T. damlacık), Büyükkışla (T. büyük + T. kışla), Çalören (T. çal + T. ören), Doğan kaya (T. doğan + T. kaya), Gülhüyük (Far. gül + T. hüyük), Karabük (T. kara + T. bük), Karandere (T. karan + T. dere), Küçükdamlacık (T. küçük + T. damlacık), Sarıkaya (T. sarı + T. kaya), Şanlıkışla (T. şanlı + T. kışla), Şekerköy (T. şeker + T. köy), Yalnızpınar (T. yalnız + T. pınar), Yazısöğüt (T. yazı + T. söğüt), Yeşilova (T. yeşil + T. ova), Yeşilyurt (T. yeşil + T. yurt)

2.2.18.3.2. İsim+İsim Şeklinde Kurulan Birleşik İsimler

Çavuşköy (T. çavuş + T. köy)

2.2.18.3.3. Sıfat-Fiil Kalıbı Şeklinde Kurulan Yer Adları

Devekovan (T. deve + T. kovan)

2.2.18.3.4. Unvan Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Hacıenbiya (Ar. hacı + Ar. enbiya)

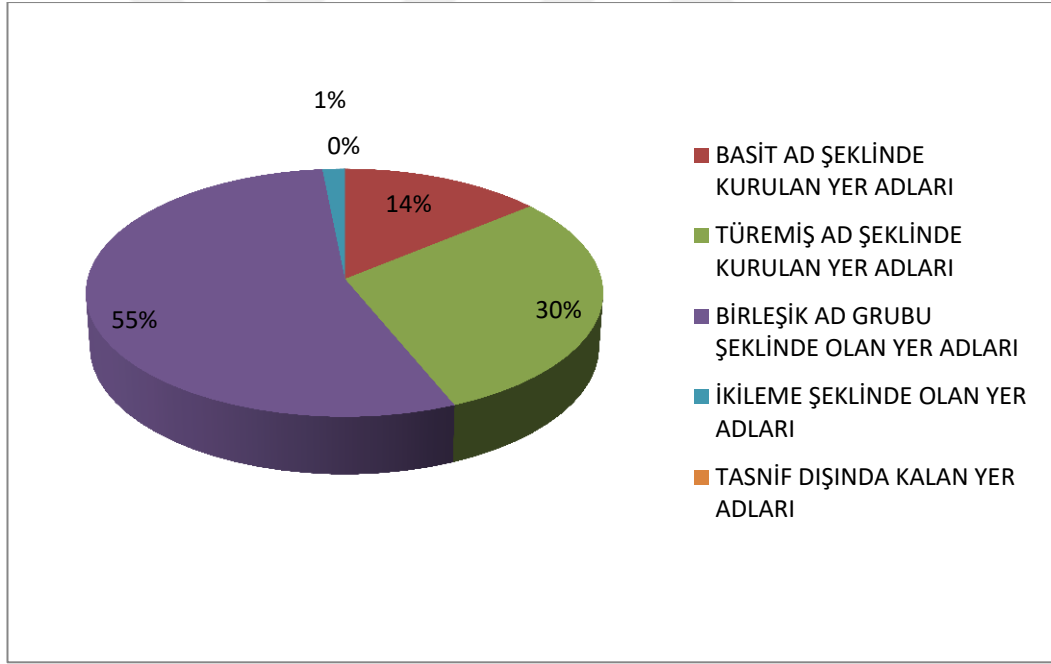
2.2.18.3.5. Birleşik İsim Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Hacıbektaşlı (Ar. hacı + T. bektaşlı), Mehmet Akif ERSOY (T. mehmet + Ar. akif + T. ersoy), Şerefli davutlu (Ar. şerefli + İbr. davutlu)

2.2.18.3.6. İkileme Grubu Şeklinde Kurulan Yer Adları

Çatçat (T. çatçat)

Şekil 2. 18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adları

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANKARA İLİ YER ADLARININ LEKSİK-SEMANTİK AÇIDAN SINIFLANDIRILMASI

Leksikoloji yani sözcük bilimi, sözcüklerin hangi anlama dayanarak adının verildiği hakkında araştırma yapan ve sınırlayan bir bilim dalıdır. Yapılan bu çalışmada 1358 adet mahalle adının anlamlarına göre sınıflandırılması yapılmıştır. Sınıflandırma başlıkları İbrahim ŞAHİN'in *Adbilim* isimli eseri temel alınarak yapılmıştır. Bu başlıkların dışında tespit edilen farklı anlamlarında sınıflandırılması yapılarak başlıklar şeklinde eklenmiştir.

3.1. İNSAN VE TOPLULUKLARININ ETKİSİYLE ADLANDIRILAN YER ADLARI

3.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Kişilere verilen adlar aynı zamanda bir bölge adı, köy adı olabilmektedir. Antropotoponimolarak bilinen bu ad verme şeklinde yer adına kaynaklık eden kişiler; fiziki özellik, tarihi şahsiyet, boy, aşiret ve aile liderlikleri gibi özellikleri ile ön planda olanlardır (Çiftçi, 2022:708). Kurtuluş savaşı sonrasında ülkemiz genelinde olduğu gibi İç Anadolu bölgesinde de nüfus kayıpları yaşanmıştır. Savaştan dolayı insanlar yaşamış oldukları köylerden ve şehirlerden göç etmişlerdir. Savaşın sona ermesi ve iskân politikalarıyla İç Anadolu bölgesindeki geniş tarım arazilerinin yeniden sahiplendirmesi ve üretimin yapılması için, sınır dışından gelen muhacirlere ve çeşitli bölgelerde yaşayan geniş ailelere devlet kanalıyla toprakların verilerek yeniden köylerin oluşması sağlanmıştır. Ankara iline bağlı kırsal mahallelerin tarihi incelendiğinde birçoğunun cumhuriyetin ilanından sonra kurulduğu görülmüştür. Ankara ilindeki kişi adları verilen mahallelerde genellikle aile büyüklerinin lakapları veya babalarının adları verildiği tespiti yapılmıştır.

3.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Unvanlar, çoğunlukla şahıs adlarıyla birlikte şahıs adlarından sonra kullanılan, kimi zaman kişinin insan ve toplum içindeki konumunu ifade eden kimi zamanda saygı ifade etmek için kullanılan sözcüklerdir (Şahin, 2021:32). Kişiler, savaş ya da toplumsal bir olaydan veya dini ilime sahip yetkinliğinden dolayı mevkii ve rütbe sahibi olurlar.

Bu kişilerin isimleri ve mevkileri Ankara ilinin mahalle adlarının oluşmasında kaynaklık etmişlerdir.

3.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Vücut kısımları, yan anlamları ile yeni kavramları karşılayabilen işlevsel adlardandır. Bu adlar anlamlarıyla ve benzetme ilgisi yoluyla bitki, hayvan, eşya, yemek-yiyecek ve yer adlarına kaynaklık eder (Çoşar, 2008:1051). Mahalle adları verilirken yer şekilleri veya mahallenin oluşum şekline göre insan bedeni kısımlarına benzetilerek adlandırmaların yapıldığı tespit edilmiştir.

3.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Araç gereçler bir yapının ortaya çıkması ya da üretilen araç gereçlerin satışıyla insanların hayatlarını devam ettirmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Araç gereçler üretimi ya da kullanıldığı bölgeye adını verebilmektedir. İl geneli tespit edilen yer adlarının verilmiş sebebi incelendiğinde genellikle bölgedeki araç gereçlerin üretiminden dolayı adlandırıldığı tespit edilmiştir.

3.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

İnsanlar hayatlarını kolaylaştırmak ya da ihtiyaçlarını karşılamak için yapı inşa ederler. Bu yapılar savaşlara, tabiat olaylarına ve insan etkilerine karşı ne kadar uzun süre ayakta kalmayı başarırsa bulunduğu bölgeyi de etkileyerek adlandırmada kaynaklık ederler. Mahalle adları incelendiğinde yapıların adlandırmada etkisinin büyük olduğu tespit edilmiştir.

3.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

İnsanlara ait ruhsal durum ve haller, fiziksel durum özellikleri bir yerin ya da bölgenin insan ile özleştirilerek adlandırılmasında kaynaklık edebilmektedir.

3.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Bazı bölgelerin coğrafi şekli, yaşam şartları ve aile öğretileri bazı meslek gruplarının oluşmasına sebep olmaktadır. Bu meslek gruplarının bölgede uzun süre var olmasından dolayı mahallelerin ve bölgelerin adlandırılmasında kaynaklık ederler.

3.1.8. Millet Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Bir bölgede yaşayan bir etnik grup belirli nedenlerden dolayı başka bir yere göçer ve yeni bir yere yerleşim alanı oluşturursa ya da yaşamış olduğu yerde uzun yıllar boyunca varlığını sürdürürse bölgenin ve mahallelerin adlandırılmasında kaynaklık ederler.

3.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Bölgede yaşayan halkın geçim kaynakları, adların verilisinde büyük önem arz etmektedir. Özellikle Anadolu'da tarım ile uğraşılması bölgede yetişen ürünlerden, toprak işleme faaliyetlerine kadar birçok unsurun isimlendirilmesinde etkili olmuştur. Ankara ilinin büyük ölçüde tarım ile uğraşması yer adlarının hasat ettikleri ürünler ya da tarımda kullanmış olduğu yöntemlerin mahalle adlarının belirlenmesinde etkili olduğu tespiti yapılmıştır.

3.1.10. Eğlence ve Sosyal Hayat Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Coğrafi yer şekilleri, mevsimsel özellikler ve köklü kültürel ritüellerin insanların sosyal hayatlarını ve eğlence şekillerini belirler. Bölgede yaşayan insanların belirli dönemlerde bahar şenlikleri, zafer şenlikleri, ürün hasatı şenlikleri gibi dönemler de toplanması o bölgelerin adlandırılmasında etkili olmuştur.

3.1.11. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Gök cisimleri ve gök olayları insanların erişemediği olaylardandır. Türk geleneğinin kökeninde gök tanrı inancı olduğundan, insanlarımız gök olaylarını sürekli bir şeye dayandırmışlardır. Bunlar kuraklık, bolluk, hastalık, talih ya da talihsizlik üzerine kurulmuş ve sürekli bu konular üzerine yorum yapılmıştır. Gök olayları ve cisimleri erişilmez olduğundan değerli sayılmış ve bölgede yaşayan halkı diğer halklar gibi etkilemiştir. Ankara ilinde de diğer yerler gibi yerlerin adlandırılmasında uzay ve gök cisimleri etkili olmuştur.

3.1.12. Zaman Kavramı adları ile Kurulan Yer Adları

Türk kültüründe zaman kavramı oldukça önemli bir yere sahiptir. Zira zaman ilk çağlarda insan hayatının sürekliliği için gereken her şey ile doğrudan ilişkili olup zamanı çeşitli derecelere bölmek zaruri bir ihtiyaçtı (Aydın, 2002:VII-IX). Zaman adları

seyahat, buluşma, mesafe belirleme gibi ihtiyaçlar doğrultusunda ortaya çıkmıştır. Belirli noktaları belirlemek ya da zamanı ölçmek adına zaman adları yer adlarının verilmesinde kullanılmıştır.

3.1.13. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Tarihi yerler ve oluşumlar insanları etkileyerek yerleşim adlarını vermede etkili olmuştur.

3.1.14. Dini Bayram ve Özel Gün Adları ile Kurulan Yer Adları

Dünya üzerinde birçok din mevcuttur. Bu dinlerin ortaya çıkışında, yayılmasında ve uygulanmasında belirli nedenlere bağlı özel ve kutsal gün adları vardır. Dinsel takvimlere dayalı olarak belirlenen Ramazan, Bayram, Paskalya gibi adlar yer adlarına da verilmiştir.

3.1.15. Dinler ile İlgili Kavramlar ile Kurulan Yer Adları

İnsanlar mensup oldukları dine dayalı adları kullanarak yer adlarını belirlemişlerdir. Bunun sebebini iki farklı seçenekte inceleyebiliriz. İlk olarak kendi dini tercihlerini belli ederek başka inanca sahip insanların bölgelerine girmelerini engellemek, ikincisi ise kendi dinlerine mensup kişileri yanlarına çekerek daha kalabalık bir topluluk oluşturmak düşüncesindeyiz.

3.1.16. Giyim Kuşam Kavramları ile Kurulan Yer Adları

Ülkemiz konum olarak dört mevsimi yaşamakla beraber birçok etnik kökeni sınırları içerisinde barındırarak sosyolojik olarak çeşitli bir yapıya sahiptir. Bundan dolayı coğrafi bölgelerimiz arasında insanların giyim ve kuşamlarında farklılıklar bulunur. İnsanların kendisini sıcaktan ya da soğuktan korumak amacıyla ürettikleri giyim ürünleri ya da yöresel olarak kullandıkları giyim ürünleri kullanıldığı bölgeye adlarının verilmesinde etkili bir rol oynamıştır.

3.1.17. Göç Eden Toplumların Geldikleri Yerin Adlarını Verdikleri Yer Adları

Tarihte birçok toplum belirli nedenlerden dolayı göç etmiştir. Bunlar savaşlar, soykırımlar, salgın hastalıklar, doğal afetler gibi nedenlerdir. İnsanlar yaptıkları bu

zorunlu göçlerle doğup büyüdüğü yerlerdeki yaşantıları ve alışkanlıklarından biranda vazgeçmezler. Yeni bir yerleşim alanı oluşturdukları zaman içerisinde de yaşadıkları bölgelere geldikleri yerlerin adlarını verirler.

3.1.18. Bir Olaya Dayanan Yer Adları

Bir bölgede ya da yerde toplumsal infial yaratan savaş, doğal afet, göç gibi durumlarda meydana gelen olaydan dolayı, o bölgeye olayın adı verilmesi durumudur.

3.2. ÇEVRE VE DOĞA ADLARI İLE KURULAN YER ADLARI

3.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Bir yerin diğer yere göre konumu, birbirine yakın ve aynı adlı yerlerin ayırt edici bir özelliğidir (Çiftçi, 2022:711). Bu ayırt edici özellikler genellikle büyüklük küçüklük coğrafi yapının özelliğine göre aşağısı yukarısı olarak belirtilmiştir.

3.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Yerleşim yerlerinin konumlandırıldığı yerler o bölgenin coğrafi özelliklerine göre adlandırılabilir. Ankara ili genel olarak düz bir yapıya sahip olduğundan çeşitli bir coğrafi yapıya sahip değildir. Buna rağmen yine de yer adlarının verilmesinde coğrafi terim adlarının oldukça fazla kullanıldığı görülmüştür.

3.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Mahalleler maden adlarını alırken buldukları yerde madenlerin çıkmasından ya da işlenmesinden dolayı değil benzetme yoluyla almışlardır. Bu benzetme genellikle buldukları yerin değerinin diğer yerlerden daha kıymetli olduğunu belirlemek ya da ana geçiş güzergâhı olduğunu belirtmek için yapılmıştır.

3.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Tarım ve hayvancılığın önemli bir geçim kaynağı olan ilde suyun önemli bir faktörü vardır. Suyun kaynak olduğu noktalar ve geçtiği yerlerde sular yer adlarına verilmiştir.

3.2.5. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Renk adları bir coğrafyaya ad olurken coğrafyanın arazi durumu, bitki örtüsü ve ikliminde mevcut olan renk unsurlarının öncelenerek kullanılması şeklinde karşımıza çıkar. Ayrıca bu tür adlar niteleme sıfatı göreviyle kullanıldığı için yer adlarında tamlamanın tamlayan kısmını oluştururlar (Akar, 2006:52).

3.2.6. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Sayı yoluyla yapılan adlandırmalar ülkemizde genellikle insani yapılar ve coğrafi oluşumlar üzerinden yapılır.

3.2.7. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Türkiye bitki ve endemik bitki çeşitliliği açısından gayet zengin bir ülkedir. Ankara konum olarak İç Anadolu'da yer aldığından kurak ve susuz bir iklime sahiptir bundan dolayı bitki çeşitliliği çok yoğun değildir. Tarım alanında ekilen tahıllar ve kuraklığa dayanıklı yabancı bitki çeşitleri mevcuttur. Bu bitkilerin yoğun olduğu bölgelerde yer adlarının verilmesinde etkili olmuştur.

3.2.7.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları

Bitkiler yükseklik, yağış ve hava şartlarına göre çeşitlilik gösterir. İnsanlar da bu durumun tespitini yaparak yaşadıkları ortamı ona göre çeşitlendirir. Bu çeşitlenme çoğunlukla tarım ürünü olsa da peyzaj bakımından da belli bir çeşitlenme vardır. Ankara kurak ve soğuk bir bölgeye sahip olduğundan çiçek adları genellikle sınırlı kalmıştır.

3.2.7.2. Yabancı Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları

Ankara coğrafyası genel olarak kurak bir yapıya sahip olduğundan susuzluğa karşı dayanıklı olan yabancı otlar bolca gözükmemektedir.

3.2.7.3. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları

İnsanlar doğal afetlere karşı veya mevsimsel kuraklıklara karşı hayatta kalmayı amaçladıkları için tahılların büyük önemi vardır. Üretiminin yoğunluğundan veya tercih edilmişinden bazı bölgeler tahılsal ürünlere öncelik vermiş ve bundan dolayı yerleşim yerlerinin adlandırılmasında bu ürünlerin adları etkili olmuştur.

3.2.7.4. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

Tarımsal ürünler ilk olarak su ikinci olarak toprak yapısıyla çeşitlilik gösterir. Toprak çeşitliliği bazı tarımsal ürünlerin verimini artırır ve bu durum bölgede yaşam süren insanlar tarafından fazlaca tercih edilir. Bu ürünler yetiştikleri yeri adlandırmada da etkili olmuştur.

3.2.8. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Ankara ili genelinde yabani hayvan çeşitliliği çok yoktur. İnsanlar geçimini sağlamak amacıyla besi hayvanlarının üretimini sağlamış olsa da bölgelerin adlandırılmasında hayvan adları çok kullanılmamıştır.

3.2.9. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Adların verilişinde herhangi bir sebebin tespit edilmediği durumlarda yer adları bu başlık adı altında toplanmıştır.

3.3. ANKARA İLİ MERKEZ İLÇELERİ YER ADLARININ SINIFLANDIRILMASI

Leksik semantik açıdan incelemiş olduğumuz yeradları otuz beş başlık altında toplanmıştır. Ankara merkez ve merkez ilçelerine bağlı mahalle adlarını ilk beş başlık altında sıraladığımızda ilk sırada yapı adlarına bağlı olarak kurulan yeradlarını görüyoruz. Yapı adlarına bağlı olarak kurulan yeradlarının diğer adlara göre oranı %14.46 ile diğer yeradlarından daha fazla olduğunun tespitini yapıyoruz. %13.46 kişi adları ile kurulan yeradları, %9.22 insanı ilgilendiren durumlara göre kurulan yeradları sıralamadaki yerini almıştır. Ankara ilinin fiziki coğrafyasında çok çeşitlilik olmamasına rağmen coğrafi terim adlarıyla kurulan yeradlarının oranı 7.48'dir.

3.3.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Ata, Adnan MENDERES, Ahi Evran, Ahi Mesut, Akşemsettin, Aşık Veysel, Atatürk, Barbaros, Durali, Fahri KORUTÜRK, Feridun ÇELİK, Emrah, Fatih, Fevziye, Fevzi ÇAKMAK, General Zeki DOĞAN, Hacı Bayram, Karahasanlı, Kazım ÖZALP, Kamil, Kazım KARABEKİR, Kanuni, Kazım ORBAY, Maraşel ÇAKMAK, Metin AKKUŞ,

Mehmet Akif ERSOY, Metin OKTAY, Mevlana, Mimar Sinan, Mustafa Kemal, Mürsel ULUÇ, Naci ÇAKAR, Osman TEMİZ, Peyami Safa, Prf. Dr. Ahmet Taner KİŞLALI, Ragıp TÜZÜN, Remzi Oğuz ARIK, Saray Fatih, Sokullu, Şahap GÜLER, Şehit Cengiz KARACA, Şehit Cengiz TOPEL, Şehit Cevdet ÖZDEMİR, Şehit Osman AVCI, Şehit Ali, Şehit Kubilay, Şeyh Şamil, Tevfik İLERİ, Uğur MUMCU, Ulubatlı Hasan, Yeni Çimşit, Yıldırım Beyazıt, Yunus Emre, Zübeyde Hanım

3.3.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Abidin Paşa, Aşık Paşa, Atıfbey, Battal Gazi, Cengizhan, Ertuğrulgazi, Ergazi, Esatoğlu, Fatih Sultan, Gazi, Gazi Osman Paşa, Hüseyingazi, Korkut Reis, Osman Gazi, Tunahan, Saimekadın, Saray Osman Gazi, Sarıbeyler, Ulubey, Yakupabdal

3.3.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Başpınar

3.3.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Aziziya, Çankaya, Köşrelik, Misket

3.3.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Abadan, Anıttepe, Atakent, Atapark, Aydınlıkevler, Bağlum Güzelyurt, Bahçekapı, Bahçelievler, Baraj, Basınevleri, Batısitesi, Bayındır, Burç, Çarşı, Çayyolu, Çukurambar, Demetevler, Derbent, Emniyet, Gökçeyurt, Güneşevler, Güventepe, Güvenevler, Güzelkent, Güzelyaka, Hisar, Hisarlıkaya, Işınlar, İlkyerleşim, İstasyon, İvedikköy, Fakültüler, Kale, Kaletpe, Kavacık Subayevleri, Kayaş, Konutkent, Kentkoop, Köşk, Lalahan, Mebusevler, Mutlukent, Mülk, Saray, Şenyuva, Temelli, Törekent, Ostim, Özevler, Ücret, Üniversiteler, Varlık, Yaşamkent, Yenibayındır, Yenihisar, Yenikent, Yıldızevler, Yuva, Yuvaköy

3.3.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Adalet, Anayurt, Andiçen, Aydıncık, Aydınlar, Bacı, Balgat, Birlik, Dilekler, Diriliş, Dostlar, Emek, Erkeksu, Gayret, Güçlükaya, Güzeltepe, Güzelyurt, Gökcek, Hasköy, Huzur, Hürel, İlker, İşçi, Kalaba, Kızılay, Kutludüğün, Kültür, Mutlu, Oran, Önder, Örnek, Sağlık, Şefkat, Tatlar, Umut, Uyanış, Ümit

3.3.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Ayrancı, Avcılar, Bağcılar, Bayraktar, Cebeci, Çavuşlu, Evciler, Kömürcü, Topçu

3.3.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Altay, Araplar, Çiğiltepe, Etiler, Dodurga, Eti, Göktürk, Kösrelik Kızıği, Oğuzlar, Orhun, Osmanlı, Peçenek, Selçuklu, Türkobası, Türközü, Üreğil, Yeni Kayı, Yeni Peçenek

3.3.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Bademlik Bağlıca, Bağlarbaşı, Başak, Bostancık, Dutluk, Ekin, Harman, Seyranbağları, Tohumlar, Yeni Bağlıca

3.3.1.10. Eğlence ve Sosyal Hayat Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Şenlik

3.3.1.11. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Ayyıldız, Kuzeyyıldızı, Yıldıztepe, Mehtap

3.3.1.12. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları

Ellinciyl, Yüzüncüyıl, Doğuş, Doğantepe, İlkadım, İlbahar, Şafaktepe, Tandoğan, Otuz Ağustos, Ondokuz Mayıs, Yirmiüç Nisan, Yirmidokuz Ekim, Yirmibeş Mart, Yeniçağ

3.3.1.13. Bir Olaya Dayanan Yer Adları

Solfasol, Etlik

3.3.1.14.Şehir, Ülke ve Bölge Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Anadolu, Çaldıran, Ege, Erzurum, Kafkas, Kıbrisköy, Köstence, Malazgirt, Osmaniye, Pelevne, Sincan

3.3.1.15. Dini Terim ve Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları

Ehlibeyt, Kutlu, Yüce-tepe

3.3.1.16. Savaş, Savaşçı, Zafer, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları

Barış, Barıştepe, Cumhuriyet, Devlet, Emler, Eryaman, Harbiye, Hilal, Hürriyet, İnönü, İstiklal, İlyakut, Karargahtepe, Meşrutiyet, Piyade, Sancak, Sancaktepe, Savaş, Süvari, Zafertepe

3.3.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağı İmrahor, Aşağıeğence, Aşağı Öveçler, Aşağıyahyalar, Aşağıyurtçu, Bahçeleriçi, Bahçelerüstü, Büyükesat, İleri, Karşiyaka, Kocatepe, Küçükayaş, Küçükesat, Merkez, Ortaköy, Orta İmrahor, Öncebeci, Yenibatı, Yukarı Bahçelievler, Yukarı Dikmen, Yukarı İmrahor, Yukarı Öveçler, Yukarıyahyalar, Yukarıyurtçu, Zirvekent

3.3.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Ahlatlıbel, Akarlar, Arka Topraklık, Beyobası, Boğaziçi, Çalseki, Çiçekli, Çiçektepe, Beytepe, Beşikkaya, Esenler, Esentepe, Esertepe, Ergenekon, Gökkuşuğı, Hacettepe, Kayalar, Kesiktaş, Maltepe, Menderes, Şirintepe, Tepebaşı, Tepealtı, Tepecik, Tınaztepe, Topraklık, Tuzluçayır, Yakacık, Yayla, Yükseltepe

3.3.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Altınevler, Altınova, Demirbahçe, Gümüşdere, Polatlar, Saray Gümüşoluk

3.3.2.4. Yiyecek, İçecek Adları ile Kurulan Yer Adları

Ballı, Şeker, Macun

3.3.2.5. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Çağlayan, Dumlupınar, Göksu, İncesu, Pınarbaşı, Susuz

3.3.2.6. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akdere, Akçaören, Akpınar, Aktepe, Alacaatlı, Alagöz, Alsancak, Boztepe, Elvan, Karacaören, Karacakaya, Karaağaç, Karakaya, Karaköy, Karapürçek, Karapınar, Karataş, Kızılca, Kızılırmak, Sirkeli Yeşilova, Sirkeli Yeşilyurt, Turkuaz, Yeni Karaköy Yeşilbayır, Yeşilevler, Yeşilkent, Yeşilöz, Yeşiltepe, Yeşilova

3.3.2.7. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Altiğaç, Beştepe, Kırkkonak

3.3.2.8. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.2.8.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları

Çiğdem, Çiğdemtepe, Demetgül, Demetlale, Gültepe, Gülveren, Kardelen

3.3.2.8.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları

Pamuklar, Yapracık

3.3.2.8.3. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

Ayvalı, Balkiraz, İncirli, İncirlik

3.3.2.8.4. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Çamlıca, Çamlıtepe, Fidanlık, Kavaklı, Kavaklıdere, Kuru, Söğütözü

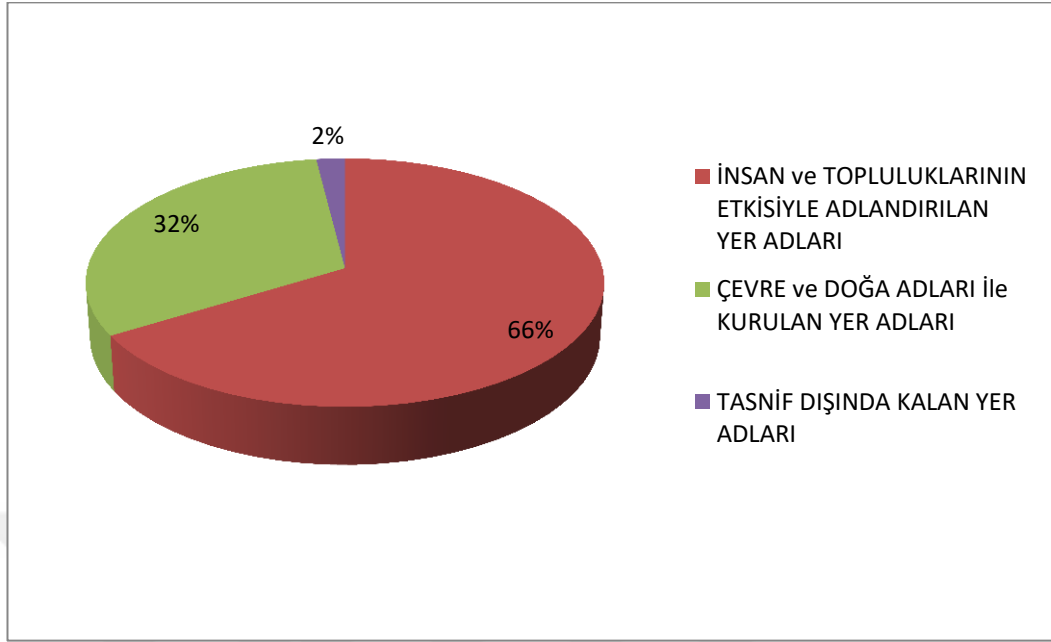
3.3.2.9. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Kartaltepe, Keklikpınarı, Kuşcağız, Şahintepe, Öveçler

3.3.2.10. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Alcı, Çoğlu, Çokören, Gıcık, Girmeç, Kusunlar, Malıköy, Memlik

Şekil 3. 1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Akyurt ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %23.07 oranla en fazla kişi adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %15.38 yapı adları adıyla kurulan yeradları, %15.38 renk adlarıyla kurulan yer adları, %11.53 millet boy adlarıyla kurulan yeradları, %11.53 ağaç adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.2.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.2.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Ahmet Adil, Atatürk, Beyazıt, Haydar, Samut, Timurhan

3.3.2.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Şeyhler

3.3.2.1.3. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Çardakbağı, Balıkhisar, Elecik, Güzelhisar

3.3.2.1.4. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Galaba, Teberik

3.3.2.1.5. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Bügdüz, Kızık, Uzunlar

3.3.2.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.2.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Karacakaya, Yıldırım

3.3.2.2.2. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Yeşiltepe, Saracalar, Karacalar, Karayatak

3.3.2.2.3. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Çam, Çınar, Kozayağı

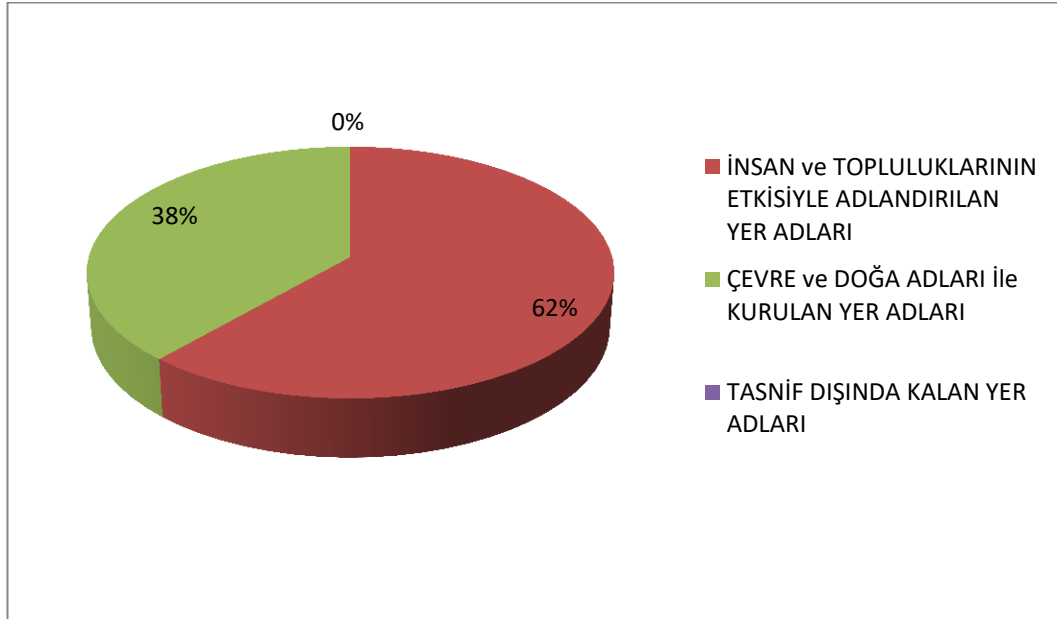
3.3.2.2.3.1. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Mahalle Adları

Cüçük

3.3.2.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilememiştir

Şekil 3. 2. Ankara İli Akyurt İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Ayaş ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %28.12 oranla en fazla kişi adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %15.62 rütbe mevkii adları adıyla kurulan yeradları, %9.37 su adlarıyla kurulan yer adları, %6.25 yapı adlarıyla kurulan yeradları, %6.25 insan bedeni kısımları adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.3.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.3.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Emine Tefrika AYAŞLI, Feruz, Hacımemi, Gençali, Hacirecep, Hacıveli, Sinanlı Cuma, Sinanlı Hocasınan, Sinanlı Mahkeme, Şeyhmuhittin

3.3.3.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

İlhanköy, Ferahfaki, Ömeroğlu, Yağmurdede, Dervişimam

3.3.3.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Başayaş, Başbereket

3.3.3.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Camiatik, Tekke

3.3.3.1.5. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Evcı

3.3.3.1.6. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Bayat

3.3.3.1.7. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Gökçebağ

3.3.3.1.8. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Gökler

3.3.3.1.9. Dini Bayram ve Özel Gün ile oluşan Yer adları

Bayram

3.3.3.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.3.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Ortabereket

3.3.3.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Uğurçayırı

3.3.3.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akkaya

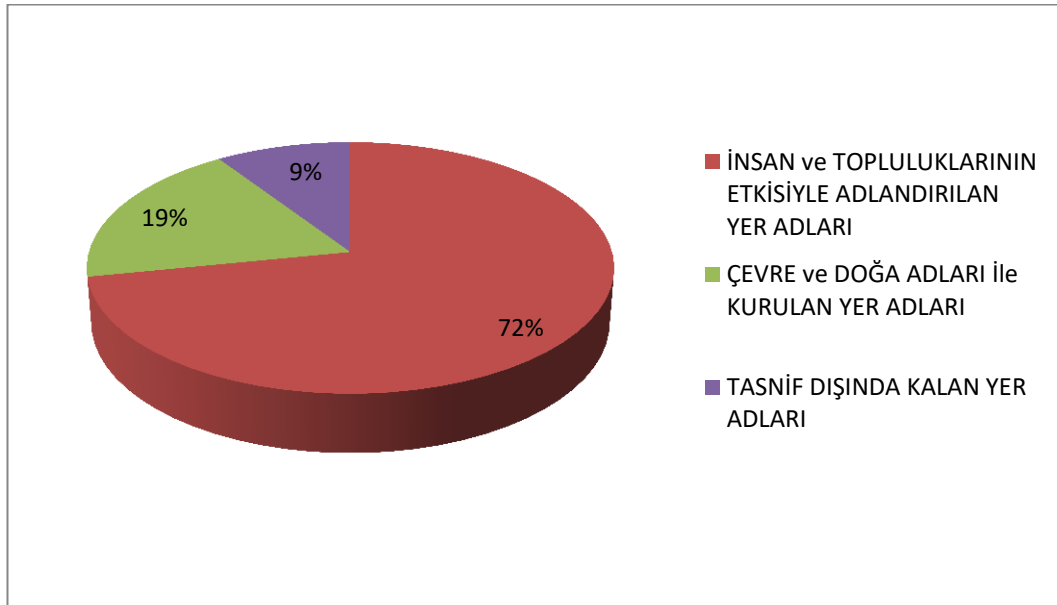
3.3.3.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Ilıca, Pınaryaka, Ulupınar

3.3.3.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Çanıllı Çiğdemci, Çanıllı Uluyol, Oltan

Şekil 3. 3. Ankara İli Ayaş İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Bala ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %17.30 oranla en fazla yapı adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunun tespiti yapıyoruz. %15.38 kişi adıyla kurulan yeradları, %9.61 coğrafi terim adlarıyla kurulan yer adları, %9.61 insan bedeni kısımları adlarıyla kurulan yeradları, %7.69 millet boy adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.4.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.4.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Ahmetçayırı, Aşıkoğlu, Bektaşlı, Beynam, Karahamzalı, Hamidiye, Sofular, Şehriban

3.3.4.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

İsmetpaşa, ,Yeniyapanşeyhli

3.3.4.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Bahçekaradalak, Göztepe, Hanburun, Köseli, Küçükbüyük

3.3.4.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Büyükcamili, Küçükcamili, Çatalçeşme, Davdan, Kesikköprü, Kesikköprü Erdemli, Kesikköprü Kızılırmak, Kuyular, Tolköy

3.3.4.1.5. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Şentepe, eğribasan, Ergin

3.3.4.1.6. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Afşar, Akkoyunlu, Büyükboyalık, Küçükboyalık

3.3.4.1.7. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Çatalören, Sarıhüyük, Tatarhüyük

3.3.4.1.8. Zaman kavramı adları ile kurulan Yer adları

Aydoğan

3.3.4.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.4.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağıhacıbekir, Yukarıhacıbekir, Yeniköy

3.3.4.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Belçarşak, Derekışla, Yaylalıözü, Yeniyağançarşak, Yörelî

3.3.4.2.3. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Suyugüzel

3.3.4.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Sarıpınar

3.3.4.2.5. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Üçem

3.3.4.2.6. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.4.2.6.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları

Gülbağı

3.3.4.2.6.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları

Çiğdemli

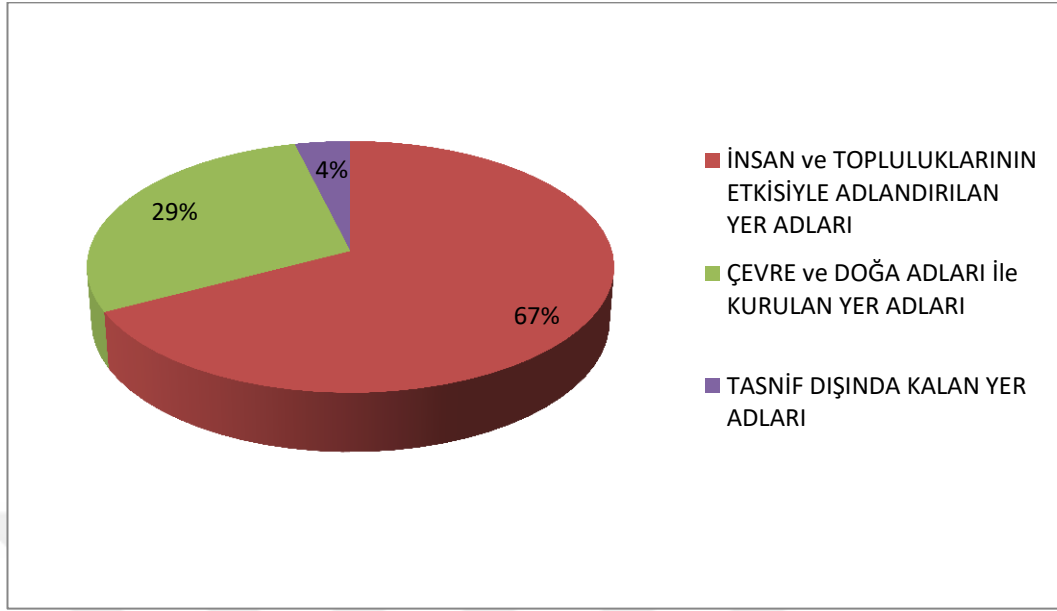
3.3.4.2.7. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Kartaktepe, koçyayla

3.3.4.3.8. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Abazlı, Kerişli

Şekil 3. 4. Ankara İli Bala İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Beypazarı ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %10.52 oranla en fazla coğrafi terim adlarıyla kurulan yer adları ve %10.52 oranla insanı ilgilendiren durumların adlarına göre oluşan yer adlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %7.9 kişi adları adıyla kurulan yer adları, %7,9 ağaç adlarıyla kurulan yer adları, %6.57 araç gereç adlarıyla kurulan yer adları, %6.57 renk adlarıyla kurulan yer adlarıdır.

3.3.5.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.5.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Hacıkara, Haydarlar, Mahmutlar, Mikail, Tacettin, Tahir

3.3.5.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Gazipaşa, Nuhhoca, Rüstempaşa

3.3.5.1.3. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Batça, Dibecik, Kapullu, Kargı, Macun

3.3.5.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Kuyumcutekke, Saray, Boyalı

3.3.5.1.5. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Beytepe, Dudaş, Fasil, Kabaca, Kabalar, Kösel, Uşakgöl, Yalnızçam

3.3.5.1.6. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Harmancı

3.3.5.1.7. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Çantırlı, Üreğil

3.3.5.1.8. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Yıldız

3.3.5.1.9. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Adaören, Başören, Dibekören, Karacaören, Karaören

3.3.5.1.10. Savaş Barış ve Zafer Adları ile Kurulan Yer Adları

Cumhuriyet, Kurtuluş, İstiklal, Zafer

3.3.5.1.11. Zaman Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları

Doğanyurt

3.3.5.1.12. Giyim Kuşam Kavramları ile Kurulan Yer Adları

Hırkatepe

3.3.5.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.5.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağıgüney, Yukarıgüney, Yukarılucak

3.3.5.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Çakıloba, Dağşeyhler, Dereli, Dikmen, Kayabükü, Kırşeyhler, Kuyucak, Sopçaalan

3.3.5.2.3. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Acısu

3.3.5.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akçakavak, Karaşar, Kızılcasöğüt, Sariağıl, Yeşilağaç

3.3.5.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.5.2.5.1. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları

Doğançalı, Akçalı

3.3.5.2.5.2. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

Ayvaşık, Bağözü

3.3.5.2.5.3. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Gürsöğüt, İncepelit, Kozagaç, Kozalan, Oymağaç, Yoğunpelit

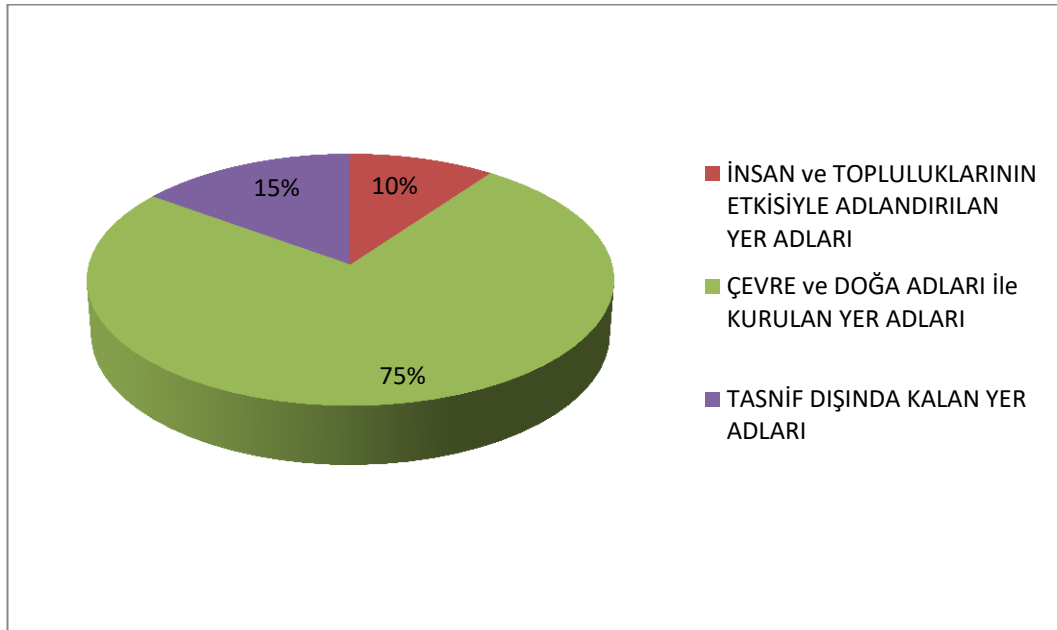
3.3.5.2.6. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Geyikpınarı, Kaplan, Kurtkovan

3.3.5.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Kerban, Köst, Mençerler, Sekli, Uruş, Yiğerler

Şekil 3. 5. Ankara İli Beypazarı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Çamlıdere ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %18 oranla en fazla millet boy adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunun tespitini yapıyoruz. %8 milli park örenyeri adları adıyla kurulan yeradları, %6 kişi adlarıyla kurulan yer adları, %6 meslek adlarıyla kurulan yeradları, %6 coğrafi terim adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.6.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.6.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Yahyalar, Elvanlar, Osmansin

3.3.6.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Ömerağa

3.3.5.1.3. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Tokar

3.3.6.1.4. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Kayabaşı

3.3.6.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Gümele, Kuyubaşı

3.3.6.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Doymuş, Körler, Beyler

3.3.6.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Bardakçılar, Kuşçular, Muzrupağacın

3.3.6.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Avdan, Avşarlar, Bayındır, Bökeler (Bögü), Buğrular, Eldelek, Elmalı, Peçenek, Yahşihan

3.3.6.1.9. Dinler ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Müsellim

3.3.6.1.10. Yeme İçme Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Tatlak

3.3.6.1.11. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Çukurören, Dağkuzören, Elören, Örenköy.

3.3.6.2. Çevre Ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.6.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Güney, Orta

3.3.6.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

İnceöz, Özmüş, Yoncatepe

3.3.6.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akkaya, Sarıkavak

3.3.6.2.4. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Beşbeyler, Dörtkonak, Yediören

3.3.6.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Çamköy, Meşeler, Pelitçik

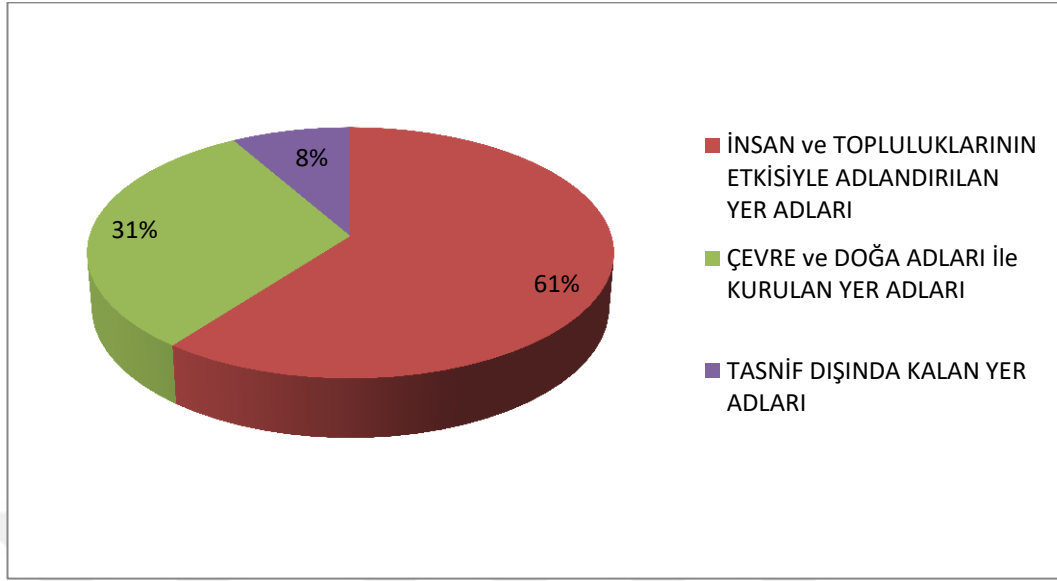
3.3.6.2.6. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Alakoç, Yılanlı

3.3.6.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Ahatlar, Atça, Doğancı, Doğanlar

Şekil 3. 6. Ankara İli Çamlıdere İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.7. Ankara İli Çubuk İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Çubuk ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %12.19 oranla kişi adlarıyla kurulan yer adları ve %12.19 oranla renk adlarının olduğunun tespitini yapıyoruz. %7.31 su adları adıyla kurulan yer adları, %7.31 doğrultu adlarıyla kurulan yer adları, %6.09 ağaç adlarıyla kurulan yer adları, %6.09 yapı adlarıyla kurulan yer adlarıdır.

3.3.7.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.7.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Atatürk, Barbaros, Fatih, İmam Hüseyin, Küçükali, Muhsin YAZICIOĞLU, Ömercik, Yakup Hasan, Yavuz Selim, Yıldırım Beyazıt

3.3.7.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Esenboğa (İsen Buga), Hacılar, Mahmutoğlan, Melikşah

3.3.7.1.3. Giyim Kuşam Adları ile Kurulan Yer Adları

Dağkalafat, Dalyasan

3.3.7.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Eskiçöte, Köşrelik, Sele

3.3.7.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Ağılcık, Camili, Çitköy, Saraycık, Tuğla

3.3.7.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Avcıova, Mutlu, Sönlü, Yılmazköy, Yiğitli

3.3.7.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Demirci, Kuyumcu

3.3.7.1.8. Millet, Boy ve Aşiret Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Dedeler, Karaman, Nusratlar (eski adı Kızılınusret Eymür Boyu Sarımlı Cemaati), okçular, Yazır

3.3.7.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Eğriekin

3.3.7.1.10. Bir Olaydan Dolayı Kurulan Yer Adları

Çatokçular, Durhasan, Yenice, Yıldırımadoğan, Yıldırımölören, Yıldırımecvi

3.3.7.1.11. Savaş Barış ve Zafer Adları ile Kurulan Yer Adları

Cumhuriyet, Kışlacık

3.3.7.1.12. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Kutuören

3.3.7.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.7.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağıçavundur, Aşağıemirler, Aşağıobruk, Yukarıçavundur, Yukarıemirler, Yukarıobruk

3.3.7.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Ovacık, Yaylak, Kapaklı, Tahtayazı, Özlüce

3.3.7.2.4. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Gümüşayla

3.3.7.2.5. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Dumlupınar, Kargın, Sarısu, Kuruçay, Susuz, Taşpınar

3.3.7.2.6. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akbayır, Akkuzulu, Gökçedere, Karaağaç, Karaçam, Karataş, Kızılca, Kızılören, Kızılöz, Yeşilkent

3.3.7.2.7. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

İkipınar

3.3.7.2.8. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.7.2.8.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları

Güldarbı

3.3.7.2.8.2. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Kavaklı, Meşeli, Oyumiğde, Sarıkoz, Ulu ağaç

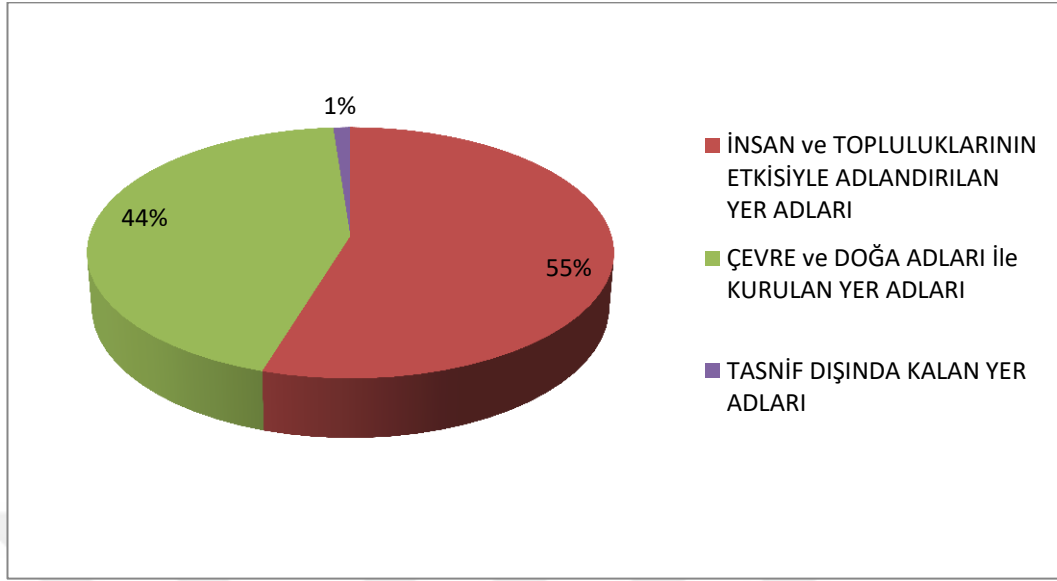
3.3.7.2.9. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Karadana, Sığırılıhacı

3.3.7.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Yazlıca (Eski adı Manastır)

Şekil 3. 7. Ankara İli Çubuk İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Elmadağ ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %21.87 oranla en fazla kişi adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %12.5 rütbe mevkii adları adıyla kurulan yeradları, %12.5 yapı adlarıyla kurulan yer adları, %9.37 doğrultu adlarıyla kurulan yeradları, %9.37 savaş, savaşçı, barış terimleri adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.8.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.8.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Mahalle Adları

Akçaali, Fatih, Karacahasan, Kuşçuali, Muzaffer EKŞİ, Seyitcemali, Süleymanlı

3.3.8.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Ediğe, Hasanoğlan, İsmet Paşa, Kemal Paşa

3.3.8.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları

Kurtuluş, Şehitlik, Taburlar

3.3.8.1.4. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Bahçelievler, Havuzbaşı, İstasyon, Tekkeköy

3.3.8.1.5. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Deliler, Tatlıca

3.3.8.1.6. Durum Bildiren İfadelerle Kurulan Yer Adları

Yenimahalle, Yenipınar

3.3.8.1.7. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları

Yenice, Yenidoğan,

3.3.8.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.8.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağıkamışlı, Yenidoğan, Yukarıkamışlı

3.3.8.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Kayadibi, Lalebel

3.3.8.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Gümüşpala

3.3.8.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Yeşildere

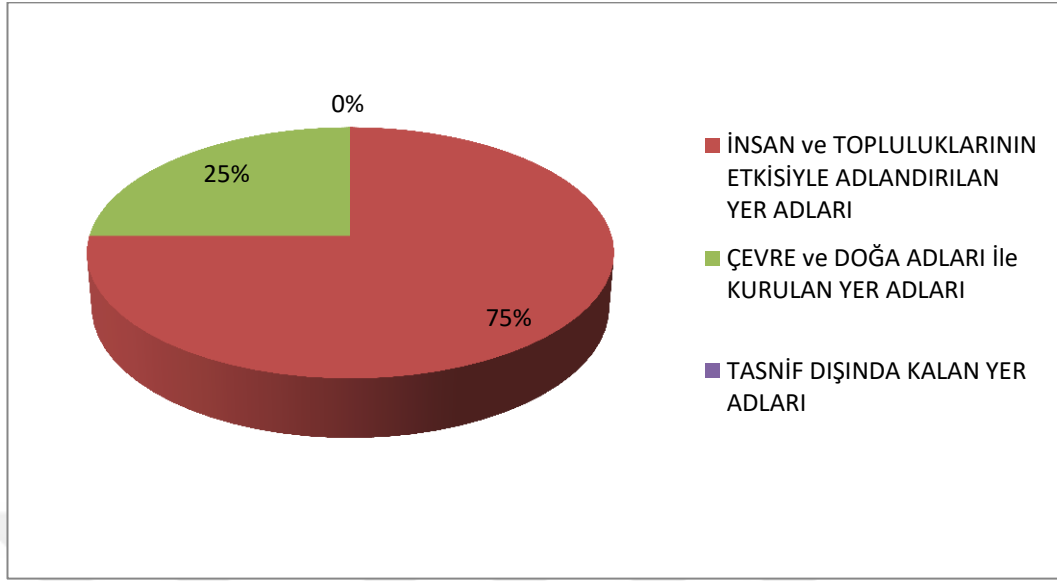
3.3.8.2.5. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Üçevler

3.3.8.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilememiştir.

Şekil 3. 8. Ankara İli Elmadağ İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Evren ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %18.75 oranla en fazla kişi adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %18.75 insanı ilgilendiren durum adları adıyla kurulan yeradları, %12.5 coğrafi terim adlarıyla kurulan yer adları, %12.5 maden adlarıyla kurulan yeradları, %12.5 durum bildiren adlarla kurulan yeradlarıdır.

3.3.9.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.9.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Şerafettin YILMAZ, Solakuşağı, Yusufuşağı

3.3.9.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

İbrahimbeyli, İnebeyli

3.3.9.1.3. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Çatalpınar

3.3.9.1.4. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Cebirli, Modern

3.3.9.1.5. Durum Bildiren Terimlerle Kurulan Yer Adları

Yeni

3.3.9.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.9.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Esentepe, Eskitorunobası

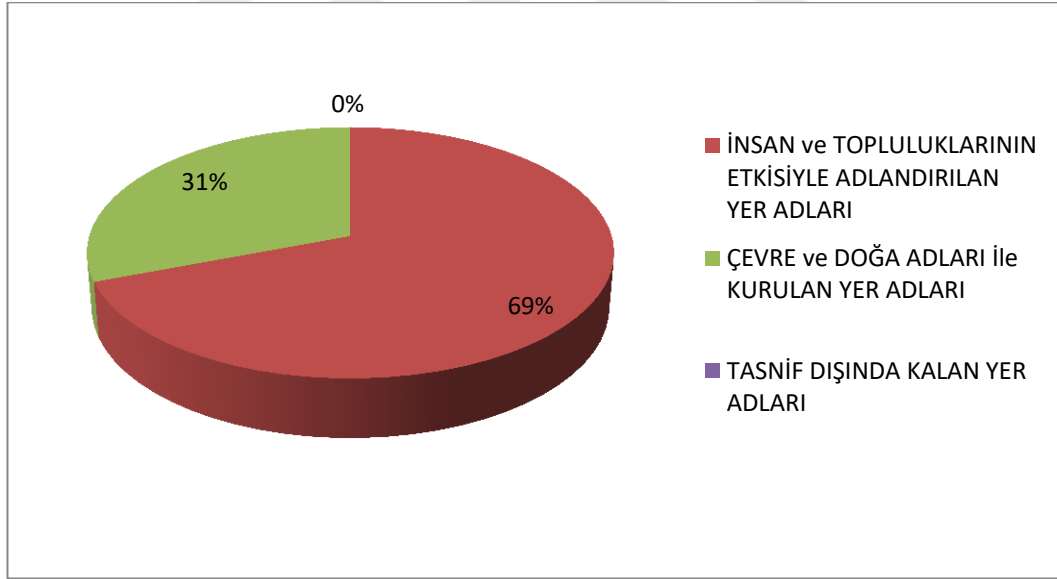
3.3.9.2.2. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Altınbaşak, Demirayak

3.3.9.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilmemiştir.

Şekil 3. 9. Ankara İli Evren İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Gölbaşı ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %24.52 oranla en fazla coğrafi terim adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %15.1 kişi adları adıyla kurulan yeradları, %11.32 millet boy adlarıyla

kurulan yer adları, %7.54 rütbe mevkii adlarıyla kurulan yeradları, %7.54 renk adlarıyla kurulan yeradlarıdır

3.3.10.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.10.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Çimşit, Hacıhasan, Karaali, Karaali Yazlık, Mahmatlı, Mahmatlı Bahçe, Selametli Şehit Emrah, Velihimmetli

3.3.10.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Gazi Osman Paşa, Karaoğlan, Oğulbey, Yurtbeyi

3.3.10.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları

Seğmenler

3.3.10.1.4. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Subaşı

3.3.10.1.5. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Altunçanak

3.3.10.1.6. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Bahçelievler, Bezirhane

3.3.10.1.7. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Çeltek, Koparan, Yavrucuk, İkizce

3.3.10.1.8. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları

Günalan, Şafak

3.3.10.1.9. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Boyalık, Emirler, Eymir, Hacılar, Hacımuratlı, Halaçlı

3.3.10.1.10. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Bağıçi

3.3.10.1.11. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Gökçehöyük, Karacaören, Örencik

3.3.10.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.10.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Ahiboz, Çayırılı, Dikilitaş, Gölbek, İncek, Karşiyaka, Kırıklı, Oyaca, Soğulcak, Tepeyurt, Topaklı, Tulumtaş, Yaylabag

3.3.10.2.2. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Ballıkpınar, Taşpınar, Yağlıpınar

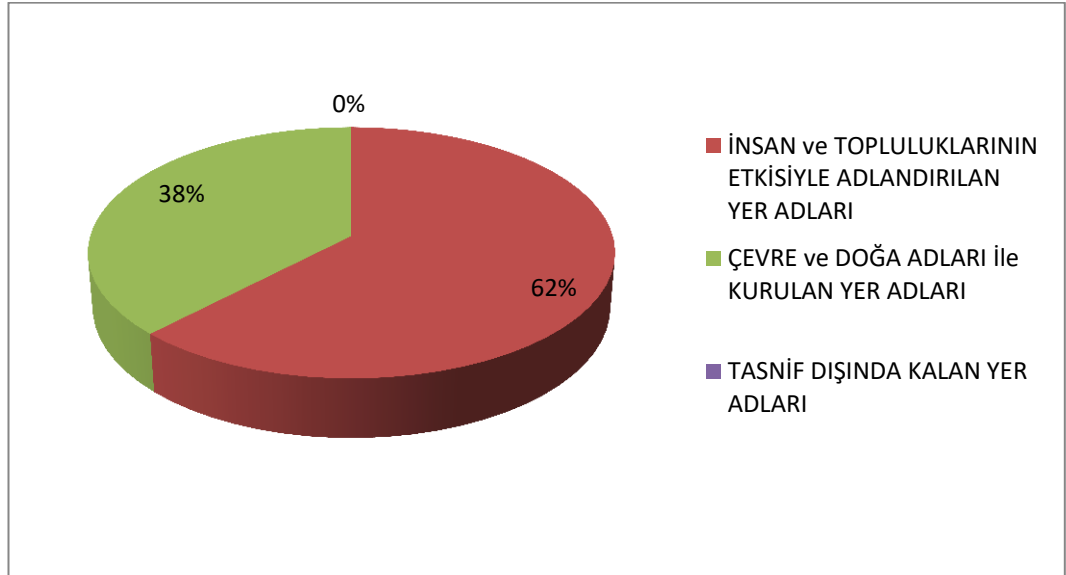
3.3.10.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akören Çarşak, Karagedik Aydın, Karagedik Ercan, Kızılcasaz

3.3.10.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilememiştir.

Şekil 3. 10. Ankara İli Gölbaşı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Güdül ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %25.80 oranla en fazla millet boy adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunun tespitini yapıyoruz. %16.12 coğrafi terim adları adıyla kurulan yeradları, %12.90 milli park ren yeri adlarıyla kurulan yer adları, %9.67 renk adlarıyla kurulan yeradları, %9.67 doğrultu adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.11.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.11.1.1. Durumunu Bildiren Adlarla Kurulan Yer Adları

Yeni

3.3.11.1.2. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

ağa, Garipçe, Güzel

3.3.11.1.3. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Kadıobası

3.3.11.1.4. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Afşar, Boyalı, Kayı, Emirler, Hacılar, Kamanlar, Salihler, Sapanlar

3.3.11.1.5. Milli Park ve ren Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

ukurren, Karacaören, Tahtacırencik, Taşören

3.3.11.2. evre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.11.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşaağı, Güneyce, Yukarı

3.3.11.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Adalıkuzu, zaltı, zky, Sorgun, Yelli

3.3.11.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akbaş, Akeşme, Yeşilöz

3.3.11.2.4. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Kırkkavak

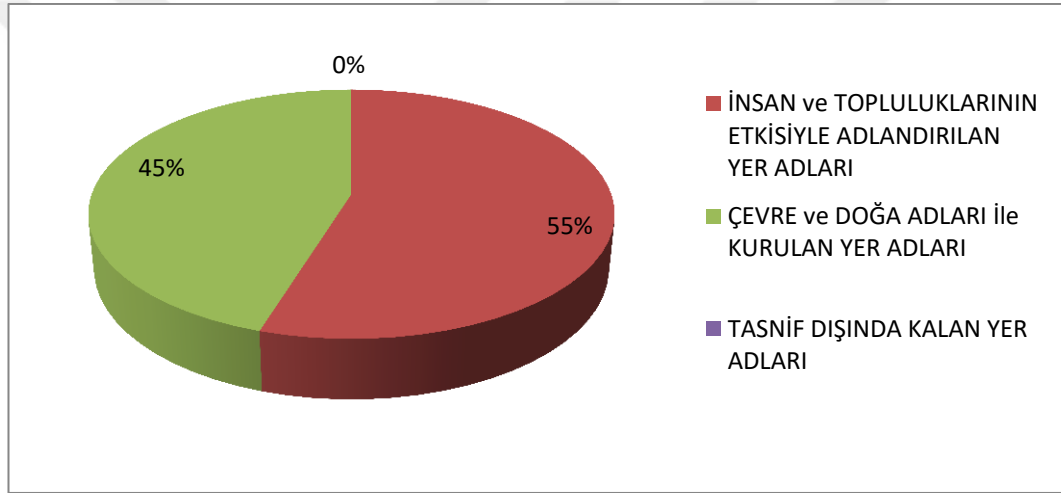
3.3.11.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Meyvabükü, Kavaközü

3.3.11.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilmemiştir.

Şekil 3. 11. Ankara İli Güdül İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Haymana ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %13.60 oranla en fazla coğrafi terim adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %12.32 yapı adlarıyla kurulan yer adları, %9.58 insanı ilgilendiren durum adları adıyla kurulan yeradları, %9.58 rütbe mevkii adlarıyla kurulan yer adları, %8.21 meslek adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.12.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.12.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Karahoca, Karasüleymanlı

3.3.12.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Cihanşah, Evliyafakı, Kirazoğlu, Kutluhan, Sazağası, Yaylabeyi, Yurtbeyli

3.3.12.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Kayabaşı

3.3.12.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Saatli, Tabaklı

3.3.12.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Ahırlıkuyu, Bahçecik, Balçıkhisar, Büyükkonak, Kerpiç, Küçükkonak, Mandıra, Medrese, Sırçasaray

3.3.12.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Ataköy, Çalış, Seyran, Sındıran, Şerefliökgöz, Toyçayırı, Yamak

3.3.12.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Deveci, Evcı, Kadıköy, Katrancı, Büyükyaçcı, Küçükyaçcı

3.3.12.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Durutlar, Emirler, Sinanlı, Türkşerefli

3.3.12.1.9. Savaş Barış Kavramlarıyla Kurulan Yer Adları

Eskikışla

3.3.12.1.10. Göç Eden Toplumların Geldikleri Yerin Adlarını Verdikleri Yer Adları

Bumsuz, Cingirli

3.3.12.1.11. Durum Bildiren Terimlerle Kurulan Yer Adları

Yeni

3.3.12.1.12. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Bostanhöyük, Türkhöyük

3.3.12.2. Çevre ve Doğa Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.12.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Yukarısebil

3.3.12.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Boğazkaya, Çatak, Çayraz, Dereköy, Esen, Gedik, Serinyayla, Soğulca, Tepeköy, Yergözü

3.3.12.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Demirözü

3.3.12.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Durupınar, Karapınar, Devecipınarı

3.3.12.2.5. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Alaçık, Alahacılı, Kızılkoyunlu, Sarıdeğirmen, Sarıgül, yeşilköy

3.3.12.2.6. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Altıpınar

3.3.12.2.7. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.12.2.7.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları

Gültepe

3.3.12.2.7.2. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları

Çeltik

3.3.12.2.7.3. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

İncirli

3.3.12.2.7.4. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Kavakköy, Kesikkavak, Söğüttepe, Yaprakbayırı

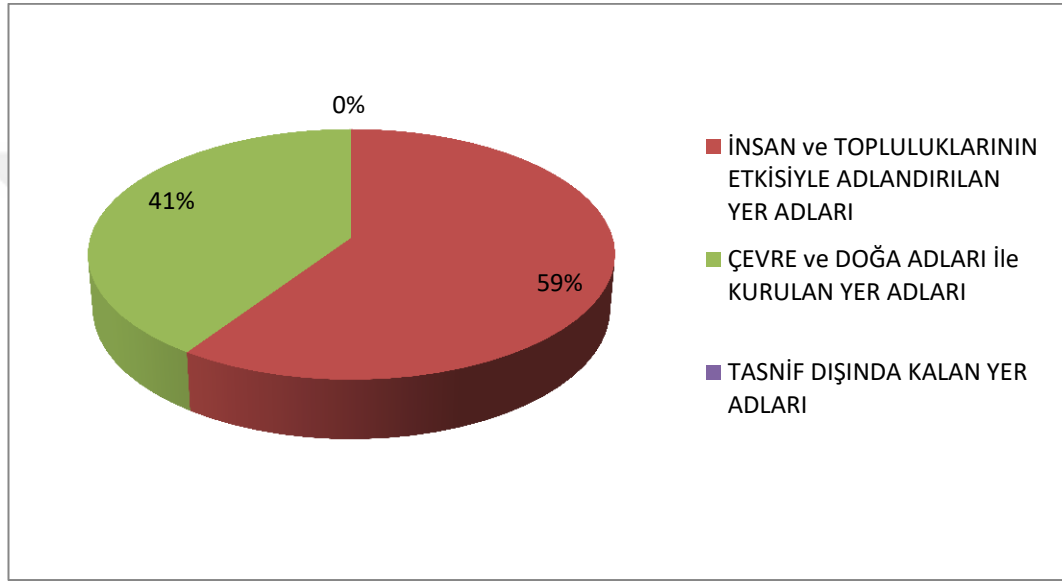
3.3.12.2.8. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Culuk

3.3.12.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilmemiştir.

Şekil 3. 12. Ankara İli Haymana İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Kalecik ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %15.78 oranla en fazla renk adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunu tespitini yapıyoruz. %14.03 millet boy adlarıyla kurulan %12.28 coğrafi terim adlarıyla kurulan yer adları, %12.28 kişi adları adıyla kurulan yeradları, %12.28 hayvan adlarıyla kurulan yer adları, yeradlarıdır.

3.3.13.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.13.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Ahi Kemal ŞENYURT, Hacıköy, Halılağa Tabakhane, Halit Cevri ASLANGİL, Şemsettin, Şeyhmahmut

3.3.13.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Alibeyli, Koyunbaba, Yüzbey

3.3.13.1.3. Durum Bildiren Adlar ile Kurulan Yer Adları

Eskiköy, Yurtyenice

3.3.13.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Arkbürk, Yeniçöte

3.3.13.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Çansa kale, Çiflikköy, Değirmenkaya, Hançılı, Samanlık

3.3.13.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Kılçak, Uyurca, Yalınköy

3.3.13.1.7. Zaman Kavramı Adları Kurulan Yer Adları

Cumasaray, Yenidoğan

3.3.13.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Afşar, Ahiler, Çandır, Karkın, Kınık, Kılçak, Mahmautlar, Satılar

3.3.13.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.13.2.1. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Çaykaya, Dağdemir, Eşmedere, Gököy, Hasayaz, Kuyucak, Yeşilöz

3.3.13.2.2. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Altıntaş, Demirtaş, Gümüşpınar

3.3.13.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akçataş, Akkonak, Aktepe, Gökçeören, Gökdere, Karahöyük, Karalar, Karatepe, Kızılkaya

3.3.13.2.4. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.13.2.4.1. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

Elmapınar

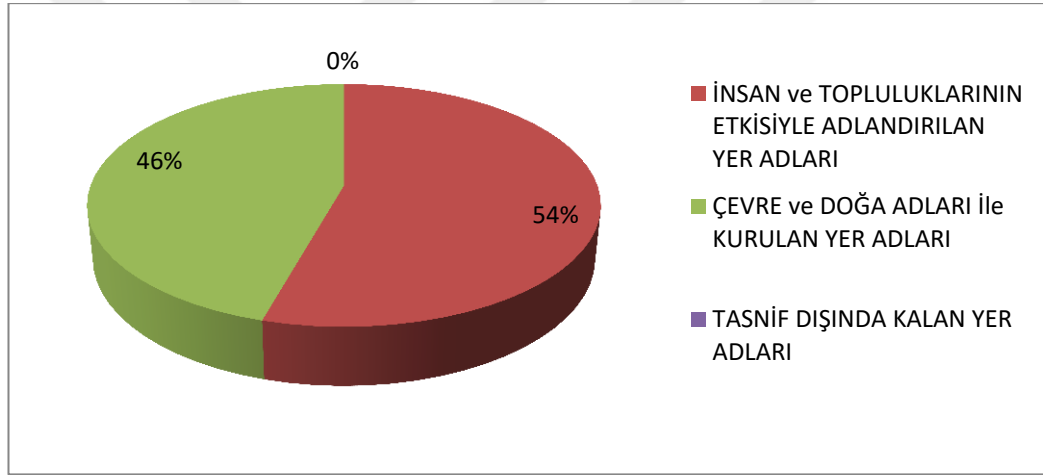
3.3.13.2.5. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Akkuzulu, Buğra, Keklice, Tavşancık, Tilki, Yılanlı

3.3.13.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilememiştir.

Şekil 3. 13. Ankara İli Kalecik İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Kahramankazan ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %16.66 oranla en fazla kişi adlarıyla kurulan yeradları ve %16.66 oranla millet boy adlarının olduğunun tespitini yapıyoruz. %10.41 coğrafi terim adlarıyla kurulan yer adları, %10.41 insanı ilgilendiren durum adları adıyla kurulan yeradları, %8.33 rütbe mevkii adlarıyla kurulan yer adları, %6.25 yapı adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.14.1. İnsan ve Topluluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.14.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Atatürk, Çimşit, Fatih, Fethiye, Kanuni Sultan Süleyman, Sancar, Orhaniye, Yavuz Sultan Selim

3.3.14.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Ahi, Emirgazi, Satıkadın, Yakupderviş

3.3.14.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları

Akıncı, Alpagut, Kışla

3.3.14.1.4. Zaman Kavramı adları ile Kurulan Yer Adları

Günbaşı

3.3.14.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Saray, Tekke, Örencik

3.3.14.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Aydın, Bitik, Ciğir, Güvenç, İmrendi

3.3.14.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Saraç

3.3.14.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

İğmir, Karalar, Kayı, Kımık, Kılıçlar, Peçenek, Sarılar, Yayalar

3.3.14.1.9. Göç ile Gelen Milletlerin, Yaşayış ve Göç Ettikleri Yerlerin Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Dağyaka (Teşrek)

3.3.14.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.14.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağıkaraören, İçören

3.3.14.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Yassıören, İnceğiz, İne, Soğucak, Uçarı

3.3.14.2.3. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Kumpınar, Yazıbeyli (halkası)

3.3.14.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akçaören, Sarıayak

3.3.14.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.14.2.5.1. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Çalta

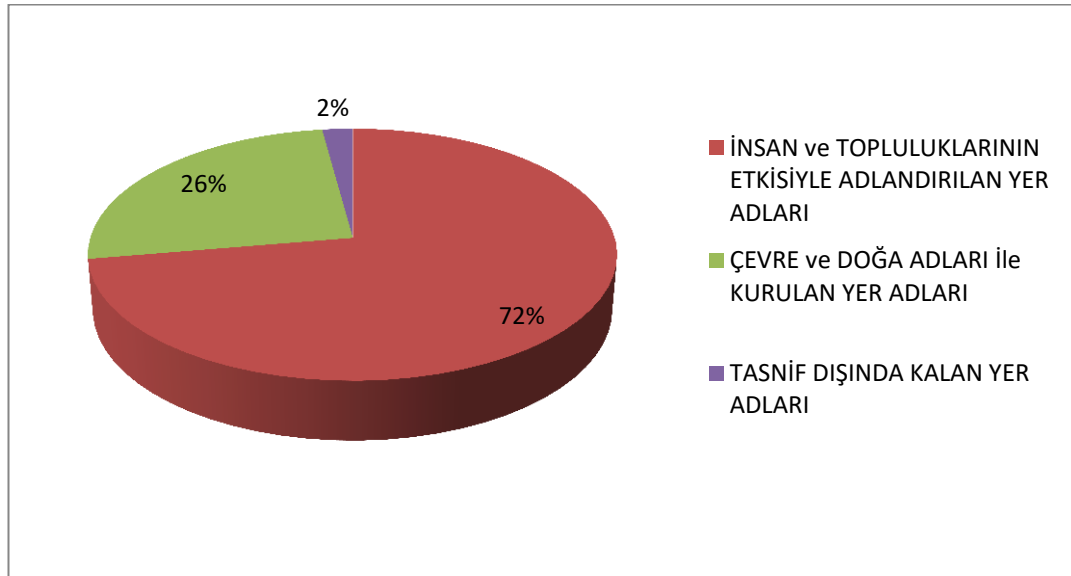
3.3.14.2.5.2. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

Dutözü

3.3.14.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Sayrak

Şekil 3. 14. Ankara İli Kahramankazan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Kızılcahamam ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %15.23 oranla en fazla coğrafi terim adlarıyla kurulan yeradlarının olduğunun tespitini yapıyoruz. %13.33 millet boy adlarıyla kurulan yer adları, %13.33 bir olaya dayanan adların adıyla kurulan yeradları, %9.52 doğrultu adlarıyla kurulan yer adları, %8.57 renk adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.15.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.15.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Gazi Mustafa Kemal Paşa, Kasımlar, Yağcılıhüseyin

3.3.15.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Alibey, İsmetpaşa

3.3.15.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Baş ağaç, Çeltikçibaşören

3.3.15.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Kalemler

3.3.15.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Değirmenönü, Gümele, Örencik, Pazarbaşören, Saray, Saraycık, Üyücek

3.3.15.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Çiğirler, Gebeler, Kocalar, Uğurlu

3.3.15.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Balcılar, Bezciküzören, Çırpan, Demirciören, Kuşçuören, Oğlakçı, Otacı

3.3.15.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Çeltikçi, Doğanözü, Hıdırlar, İğdir, İyceler, Kınık, Kavaközü, Kızık, Pazarkınık, Semeler, Süleler, Şahinler, Tahtalar, Üçbaş

3.3.15.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Bağören, Bağlıca, Berçin Yayalar

3.3.15.1.10. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları

Yenice

3.3.15.1.11. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları İle Kurulan Yer Adları

Alpagut, Kışlak

3.3.15.1.12. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları

Salın

3.3.15.1.13. Bir Olaya Dayanan Yer Adları

Aksak, Eğerlialören, İnceğiz, Kırkırca, Kurumcu, Mahkemeağcin, Pazar, Semer, Olucak, Yıldırım Demirciler, Yıldırım Çatak, Yıldırım Hacılar, Yıldırım Ören, Yıldırım Yağlıca

3.3.15.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.15.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağıada, Aşağıçanlı, Aşağıhüyük, Güneysaray, Karşiyaka, Ortaköy, Yukarıçanlı, Yukarıhüyük, Yukarıkaraören, Yukarıkese

3.3.15.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Bayır, Belpınar, Berçinçatak, Çeştepe, Çukurca, Çukurören, Dereneci, Eğerlibaşköy, Eğerlidere, Eğerlikozören, Esenler, Göl, Kırköy, Sazak, Taşlıca, Yakakaya

3.3.15.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akçakese, Akçay, Çeltikçi Akçaören, Gökbel, Karaağaç, Kızılcaköy, Kızılcäören, Yanık, Yeşilköy

3.3.15.2.4. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Beşkonak

3.3.15.2.5. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.15.2.5.1. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Güvem

3.3.15.2.5.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları

Bulak

3.3.15.2.5.3. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

Ayvacık, Binkoz

3.3.15.2.5.4. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları

Bademli

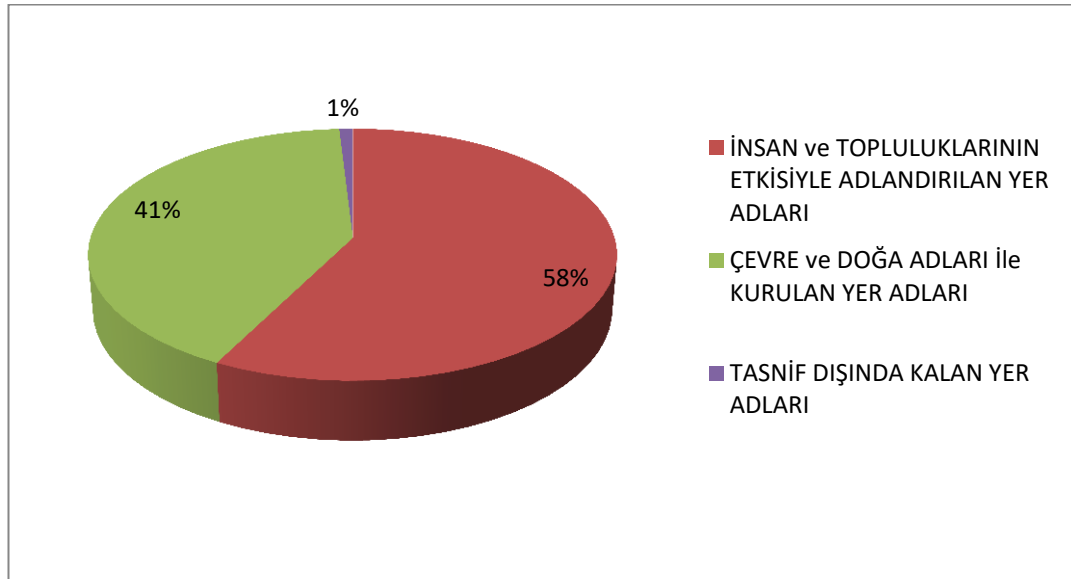
3.3.15.2.6. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Akdoğan, Turnalı

3.3.15.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Tasnif dışında kalan yer adı tespit edilememiştir.

Şekil 3. 15. Ankara İli Kızılcahamam İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Nallıhan ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %16.25 oranla en fazla coğrafi terim adlarıyla kurulan yeradları olduğunun tespitini yapıyoruz. %12.50 rütbe mevkii adlarıyla kurulan yer adları, %12.50 millet boy adıyla kurulan yeradları, %11.25 renk adlarıyla kurulan yer adları, %6.25 meslek adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.16.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.16.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Atatürk, Fatih, Osmanköy

3.3.16.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Aliağa, Aliefe, Beycik, Davutoğlan, Emremsultan, Hacıbey, Meyilhacılar, Nasuhpaşa, Nebioğlu, Ömerşeyhler

3.3.16.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Subaşı

3.3.16.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Nallıdere, Nallıgölcük

3.3.16.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Çayırhan, Soğukkuyu, Tekke, Uluhan

3.3.16.1.6. Bir Olaya Dayanan Yer Adları

Karahisargölcük, Tekirler

3.3.16.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Çulhalar, Döğmeci, Kadıköy, Öşürler, Ozan

3.3.16.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Cendere, Beydili, Danişment, Epçeler, Ericcek, Eymir, Hacıhasanlar, Hıdırlar, Kuzucular, Sobran

3.3.16.1.9. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları ile Kurulan Yer Adları

Alpagut

3.3.16.1.10. Zaman Kavramı Adları ile Kurulan Yer Adları

Aydoğmuş, Doğandere, Yenice

3.3.16.1.11. Durum Bildiren İfadelerle Kurulan Yer Adları

Eğri, Kuruca

3.3.16.1.12. Dini Terim ve Dini Adlar ile Kurulan Yer Adları

İslamalan, Uluköy

3.3.16.1.13. İnsanı İlgilendiren Adlar ile Kurulan Yer Adları

Yazı

3.3.16.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.16.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Aşağıbağdere, Aşağıbağlıca, Yukarıbağdere, Yukarıbağlıca, Yukarıkavacık

3.3.16.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Alan, Belenalan, Belenören, Beyalan, Çalicaalan, Çamalan, Dereköy, Gökçeöz, Kabaca, Meyildere, Tepe, Uzunöz, Yakapınar

3.3.16.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Demirköy

3.3.16.2.4. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akdere, Aksu, Bozyaka, Karacasu, Karahisar, Karahisarkozlu, Karaköy, Sarıkaya, Yeşilyurt

3.3.16.2.5. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları

Yüzüncüyıl

3.3.16.2.6. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

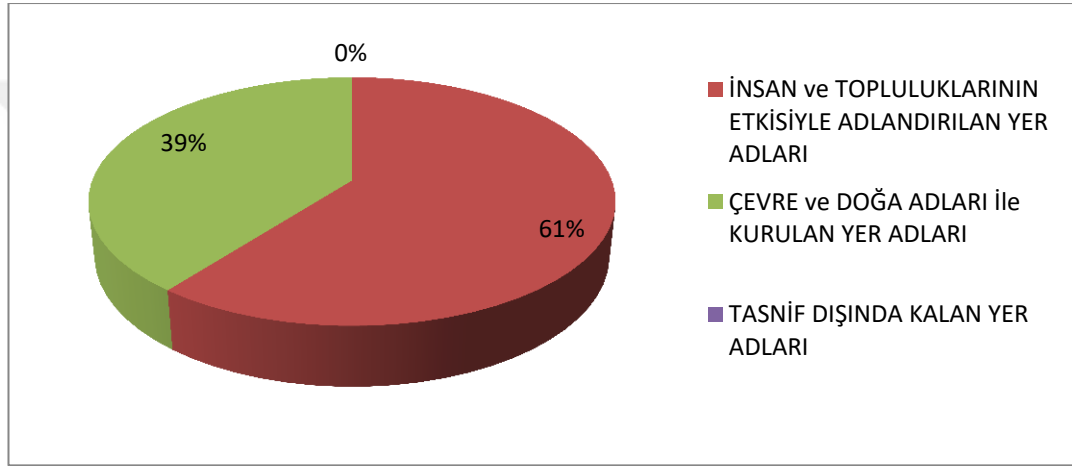
3.3.16.2.6.1. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Kavakköy

3.3.16.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Atça, Arkutça, Çive, Kulu

Şekil 3. 16. Ankara İli Nallıhan İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.17. Ankara İli Polatlı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Polatlı ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %25.60 oranla en fazla kişi adlarıyla kurulan yeradları olduğunun tespitini yapıyoruz. %7.31 coğrafi terim adlarıyla kurulan yer adları, %6.09 insan bedeni kısımları adıyla kurulan yeradları, %6.09 yapı adlarıyla kurulan yer adları, %4.87 meslek adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.17.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.17.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Babayakup, Basri, Beyceğiz, Hacımusa, Hacımuslu, Hacituğrul, Hacıosmanoğlu, Karaahmet, Karabenli, Karacaahmet, Karahamzalı, Karailyas, Müslüm, Oğuzlar, Ömerler, Sarıhalil, Sinanlı, Şabanözü, Şeyhahmetli, Şeyhali, Yenimehmetli

3.3.17.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Hıdırşeyh, Kocahacılı, Yağmurbaba

3.3.17.1.3. İnsan Bedeni Kısımları Adları ile Kurulan Yer Adları

Eskiköseler, Gençali, Yeniköseler, Uzunbey, Yüzükbaşı

3.3.17.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Macun

3.3.17.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Beylikköprü, Karakuyu, Olukpınar, Tatlıkuyu, Sivri

3.3.17.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Yaralı

3.3.17.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Çanakçı, Kuşçu, Tüfekçioğlu, Yağcıoğlu

3.3.17.1.8. Millet Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Avşar, Türkkarsak, Türktaciri

3.3.17.1.9. Tarım ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Kıranharmanı

3.3.17.1.10. Eğlence ve Sosyal Hayat Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Güreş

3.3.17.1.11. Uzay ve Gök Cisimleri Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Yıldızlı

3.3.17.1.12. Zaman Kavramı adları ile Kurulan Yer Adları

Gündoğan, Yenice, Yenidoğan

3.3.17.1.13. Milli Park ve Ören Yeri Adları ile Kurulan Yer Adları.

Yassihöyük

3.3.17.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.17.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Eskikarsak, Eskipolatlı

3.3.17.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Kayabaşı, Gedikli, İnler, Poyraz, Özyurt, Yeşilöz

3.3.17.2.3. Maden Adları ile Kurulan Yer Adları

Gümüsyaka, Toydemir

3.3.17.2.4. Su Adları ile Kurulan Yer Adları

Adatoprakpınar, Karapınar, Sakarya, Taşpınar, Ilıca

3.3.17.2.5. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Karakaya, Kızılcakışla, Sarıoba

3.3.17.2.6. Sayı Adları ile Kurulan Yer Adları.

Beşköprü, Üçpınar

3.3.17.2.7. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.17.2.7.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları

Gülpınarı

3.3.17.2.7.2. Yabani Bitki Adları ile Kurulan Yer Adları

Karayavşan, Çimenceğiz

3.3.17.2.7.3. Tahıl Adları ile Kurulan Yer Adları

Çekirdeksiz

3.3.17.2.7.4. Sebze Meyve Adları ile Kurulan Yer Adları

Kabak

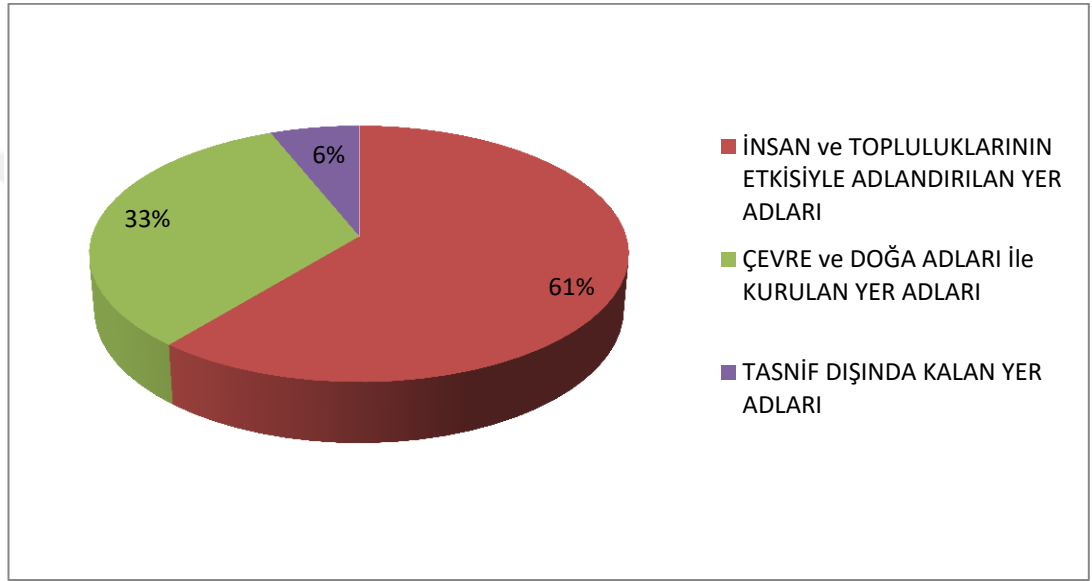
3.3.17.2.8. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Kargalı, Ördekgölü

3.3.17.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Avdanlı, İğciler, Sincik, Sabanca, Sazılar

Şekil 3. 17. Ankara İli Polatlı İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

3.3.18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

Leksik semantik olarak Şereflikoçhisar ilçesine bağlı mahallelerin adları incelendiğinde %15.25 oranla en fazla coğrafi terim adlarıyla kurulan yeradları olduğunun tespitini yapıyoruz. %11.86 yapı adlarıyla kurulan yer adları, %11.86 savaş, savaşçı, barış adlarıyla kurulan yeradları, %10.16 renk adlarıyla kurulan yer adları, %10.16 kişi adlarıyla kurulan yeradlarıdır.

3.3.18.1. İnsan ve Topuluklarının Etkisiyle Adlandırılan Yer Adları

3.3.18.1.1. Kişi Adları ile Kurulan Yer Adları

Hacıbektaşlı, Hamzalı, Haydarlı, Mehmet Akif ERSOY, Mustafacık, Sadıklı

3.3.18.1.2. Rütbe, Mevkii ve Unvan Adlarıyla Kurulan Yer Adları

Aliuşağı, Hacıenbiye, Karamollauşağı

3.3.18.1.3. Savaş, Savaşçı, Barış Gibi Kavram Adları İle Kurulan Yer Adları

Akın, Büyükkışla, Cumhuriyet, Eley, Hürriyet, İstiklal, Şanlıkişla

3.3.18.1.4. Araç Gereç Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Baltalı, Cıngıl, Üzengilik

3.3.18.1.5. Yapı Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Acıkuyu, Geçitli, Kale, Parlasan, Sanayi, Şeyhli, Yusufkuyusu

3.3.18.1.6. İnsanı İlgilendiren Durumlara Göre Kurulan Yer Adları

Emek, Fadıllı, Yalnızpınar, Kadıncık

3.3.18.1.7. Meslek Gruplarına Göre Kurulan Yer Adları

Çavuşköy, Ekici, Kadıobası

3.3.18.1.8. Millet ve Boy Adlarına Göre Kurulan Yer Adları

Deliller, Devekovan, Şerefli davutlu

3.3.18.1.9. Yiyecek İçecek Adları ile Kurulan Yer Adları

Şekerköy

3.3.18.2. Çevre ve Doğa Adları İle Kurulan Yer Adları

3.3.18.2.1. Doğrultu ile İlgili Kavramlarla Kurulan Yer Adları

Büyükdamlacık, Küçükdamlacık

3.3.18.2.2. Coğrafi Terim Adları ile Kurulan Yer Adları

Acıöz, Akarca, Bağobası, Boğaziçi, Çalören, Çayırönü, Odunboğazı, Çatçat, Doğan kaya

3.3.18.2.3. Renk Adları ile Kurulan Yer Adları

Akseki, Aktaş, Karabük, Karandere, Sarıkaya, Yeşilyurt

3.3.18.2.4. Bitki Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

3.3.18.2.4.1. Çiçek Adları ile Kurulan Yer Adları

Gülhüyük

3.3.18.2.4.2. Ağaç Adları ile Kurulan Yer Adları

Yazısöğüt

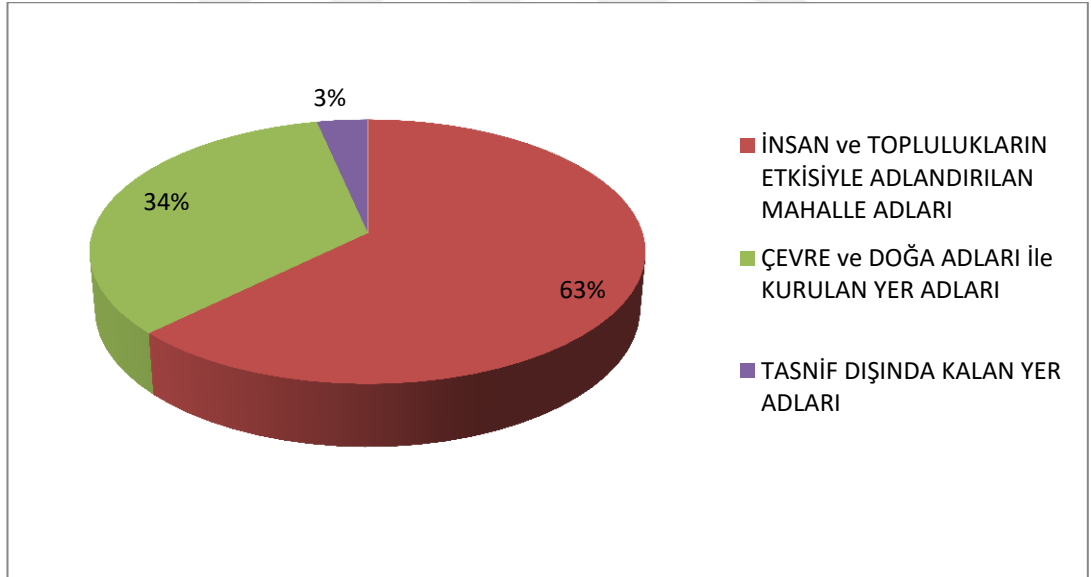
3.3.18.2.5. Hayvan Adları ile Kurulan Yer Adları

Palazobası

3.3.18.3. Anlamı ve Adın Verilişindeki Nedenlerin Tespit Edilemediği Tasnif Dışında Kalan Yer Adları

Kaçarlar, Musular

Şekil 3. 18. Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesi Yer Adlarının Sınıflandırılması

SONUÇ

“Yer Adları Üzerine Bir İnceleme: Ankara Mahalle Adları Örneği” adlı bu çalışma, Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü’nden alınan 1/550.000 ölçekli Ankara ili haritasında bulunan köy ve kaymakamlıklara bağlı merkez mahallerin bulunduğu toplamda 1358 yer adı üzerine yapılmış bir toponimi çalışmasıdır. Toponimi sadece dilbilime katkı sunan bir bilim dalı değil tarih, coğrafya, sosyoloji gibi birçok bilim dalına kaynaklık eden disiplinler arası bir alandır. Bu alana ait çalışmalar son yıllarda dünya genelinde araştırmacıların dikkatini çekmiş ve ciddi bir artış göstermiştir. Ülkemizde toponimi çalışmaları müstakil bir alan olarak ilk kez XX. yüzyılda çalışılmaya başlanmıştır. Yaklaşık yüz yıllık bir geçmişi olan bu alana ait ilk çalışmalar, özellikle son yıllarda ciddi bir artış göstermiş olsa da henüz arzu edilen noktaya varamamıştır. Bu anlamda yapılan bu çalışma ile alandaki eksikleri giderme hususunda bir katkı sunmak amaçlanmıştır. Bu çalışma ile Ankara mahalle ve köy adları özelinde ülkemizde yer adı verme eğilimleri ortaya konmuş, çalışma yapılan bölgenin tarihsel geçmişi, etnik yapısı, coğrafik özellikleri ve sosyolojik yapısı gibi konular yer adlarından hareketle aydınlatılmaya çalışılmıştır.

Ankara konum olarak Anadolu’nun tam ortasında, ticaret yollarının kesişiminde ve göç yollarının güzergâhında bulunması, geniş düz bir arazi yapısıyla yaşanılabilir ve tarım ve hayvancılığa elverişli olması ilin var oluşundan bu yana stratejik olarak büyük bir öneme sahip olduğunun kanıtıdır. Bundan dolayı tarih içinde birçok millete ev sahipliği yapan Ankara, yer adı açısından son derece zengin bir kültürel mirasa sahiptir.

Ankara mahalle ve köy adlarının veriliş nedenlerinin tespiti için köy ve mahallelerin çoğu doğrudan gözlemlenmiş, bölgeye ait kaynaklar taranmış ve bölge sakinleri ile görüşmeler yapılmıştır. Gidilemeyen mahalle ve köyler için ise kaynak taraması yapılmış, kaymakamlıklar aracılığıyla muhtarlar ve muhtarların yönlendirdiği kişilerle telefon görüşmesi yapılarak yer adının veriliş gayesindeki temel sebep araştırılmıştır.

Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde bölgedeki yer adlarının yapı özellikleri ortaya konulmuş ayrıca yer adları köken bakımından da bir sınıflandırılmaya tabii tutulmuştur. İkinci bölümde ise Ankara mahalle ve köy adları

leksik-semantik açıdan sınıflandırılmıştır. Çalışmada elde edilen verilerden hareketle şu sonuçlar çıkarılmıştır.

Köken bakımından incelenen tek kelimedenden oluşan yer adlarından 271 Türkçe 77 Arapça 38 Farsça 10 Fransızca 5 Rumca 1 İbranice 1 Çince kökenlidir. Tasnif dışında kalan kökeni bilinmeyen 56 adet yer adı tespit edilmiştir. İki kelimedenden oluşan yer adları ise Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 331 Türkçe+Farsça birleşimiyle oluşan 75 Türkçe+Fransızca birleşimiyle oluşan 3 Türkçe+İbranice birleşimiyle oluşan 2 Türkçe+İtalyanca birleşimiyle oluşan 1 Türkçe+Moğolca birleşimiyle oluşan 1 Türkçe+Rumca birleşimiyle oluşan 2 Türkçe+Soğdça birleşimiyle oluşan 2, Farsça+Arapça birleşimiyle oluşan 2, Farsça+Türkçe birleşimiyle oluşan 26, Farsça+Farsça birleşimiyle oluşan 2 Arapça+Arapça birleşimiyle oluşan 6, Arapça+Türkçe birleşimiyle oluşan 19, Arapça+Farsça birleşimiyle oluşan 6, Çince+Türkçe birleşimiyle oluşan 1, Rumca+Farsça birleşimiyle oluşan 3, Rumca+Türkçe birleşimiyle oluşan 3, Soğdça+Arapça birleşimiyle oluşan 1, Soğdça+Fransızca birleşimiyle oluşan 1, Soğdça+Türkçe birleşimiyle oluşan 1, Türkçe+Çince birleşimiyle oluşan 2 adet yer adı tespiti yapılmıştır. Üç kelimedenden oluşan yer adları ise Türkçe+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 20, Türkçe+Türkçe+Arapça birleşimiyle oluşan 1, Türkçe+Türkçe+Farsça birleşimiyle oluşan 2, Türkçe+Arapça+Türkçe birleşimiyle oluşan 3, Türkçe+Farsça+Türkçe birleşimiyle oluşan 3, Türkçe+Arapça+Farsça birleşimiyle oluşan 1, Türkçe+Arapça+Arapça birleşimiyle oluşan 4, Farsça+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 4, Farsça+Arapça+Arapça birleşimiyle oluşan 1, Arapça+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 4, Arapça+Moğolca+Türkçe birleşimiyle oluşan 1 Arapça+Farsça+Türkçe birleşimiyle oluşan 3, Arapça+Arapça+Türkçe birleşimiyle oluşan 3, Arapça+Arapça+Arapça birleşimiyle oluşan 1, Almanca+Arapça+Türkçe birleşimiyle oluşan 1 adet yer adı tespiti yapılmıştır. Dört kelimedenden oluşan yer adları ise Türkçe+Türkçe+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 2, Türkçe+arapça+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 1, Arapça+Türkçe+Farsça+Türkçe birleşimiyle oluşan 1, Arapça+Moğolca+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 1, Arapça+Arapça+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 2, Arapça+Arapça+Arapça+Türkçe birleşimiyle oluşan 1 adet yer adı tespiti yapılmıştır.

Beş kelimedenden oluşan yer adları ise Fransızca+Fransızca+Arapça+Türkçe+Türkçe birleşimiyle oluşan 1 dir.

1. Yapı bakımından yer adları incelendiğinde, yer adlarının büyük çoğunluğunun birleşik isimlerden oluştuğu tespit edilmiştir. Basit isim şeklinde kullanılan yer adlarının 186 adet olduğu, türemiş isim şeklinde kullanılan yer adlarının 300 adet olduğu, ad tamlaması şeklinde kullanılan yer adlarının 78 adet olduğu sıfat tamlaması şeklinde kullanılan yer adlarının 565 adet olduğu, sıfat fiil şeklinde kullanılan yer adlarının 15 adet olduğu, unvan grubu şeklinde kullanılan yer adlarının 56 adet olduğu, birleşik isim grubu şeklinde kullanılan yer adlarının 96 adet olduğu, isim ve isimden oluşan yer adları 51 adet olduğu tespit edilmiştir. Tasnif dışında kalan ve köken olarak çözümlemesinin yapılamadığı yer adlarının sayısı 9'dur.
2. Ankara mahalle yer adlarının Leksik-Semantik sınıflandırılmasına bakıldığında kişi adları, coğrafi terimleri içeren adlar, yapı adları ve renk adlarının diğer yer adlarına oranla daha fazla tercih edildiği tespit edilmiştir.
 - a) Çalışmada kişi adlarının diğer adlara göre oranı 12.14'tür. Kişi adlarının diğer adlardan daha fazla tercih edilmesinin altında bazı nedenler yatmaktadır. Türk tarihi içerisinde yer alan devlet liderlerinin (Kanuni Mahallesi, Atatürk Mahallesi, Adnan Menderes Mahallesi...), paşaların, (Abidin Paşa Mahallesi, Gazi Osman Paşa Mahallesi...) din âlimlerinin (Ahi Evran Mahallesi, Ahi Mesut Mahallesi, Hacı Bayram Mahallesi...), bilim adamlarının (Prf. Dr. Ahmet Taner KİŞLALI Mahallesi, Remzi Oğuz ARIK Mahallesi) yöneticilerin (Ragıp Tüzün Mahallesi) ve günümüzde ülkemiz sınırlarını korumak için savaşıyorlar şehit düşmüş askerlerin, Kurtuluş Savaşında üstün başarı göstererek şehit olan askerlerin, Türk ordusunda üstün başarılar göstermiş olan komutanların adları ve hatıraları yaşatılmak istenilmiş, bundan dolayı mahalle adlarına bu kişilerin isimleri verilmiştir. Kurtuluş Savaşı'nın son bulmasıyla Ankara bölgesinde bulunan tarım arazilerinin işletilmesi amaçlanmıştır. Devlet kontrolüyle köyler oluşturulmuş ve köy halkına eşit şekilde topraklar pay edilerek tarımda istihdam sağlanmaya çalışılmıştır. Bundan dolayı bölgeye göç ederek gelen aşiret ya da aile büyükleri köyleri oluşturmuşlar ve bu köylere kendi adlarını

ya da aşiret liderinin adlarını vermişlerdir. Diğer bir adlandırma ise dini öğretiler gerçekleştirmek için Ankara bölgesi içerisine medrese şeklinde yerleşim alanı kuran, dini ilim açısından mevkii edinmiş kişilerdir. Bu kişiler insanlar üzerinde etki yarattığı için yaşarken ya da ölümlerinden sonra isimleri dini öğretim yaptıkları mahallelere veya defnedildikleri yerlere verilmiş ve günümüze kadar değişim göstermeden varlıklarını sürdürmüşlerdir. Ankara mahalle adlarında şahıs adlarının ön planda olduğunu, böylelikle tarihimizde önemli bir yere sahip olan devlet yöneticilerinin, paşaların, komutanların, askerlerin, din âlimlerinin, bilim adamlarının, aşiret liderlerinin, topluma mal olmuş kişilerin adlarının unutulmaması gelecek yüzyıllarda da yaşatılması açısından önemlidir.

- b) Ankara'nın coğrafyasında yer şekillerinde çok çeşitlilik olmadığı gibi iklimi de kurak bir yapıya sahip olduğu için iklim açısından çeşitlilik göstermez. Ankara genel itibariyle engebeli olmayan düz geniş tarım arazilerine sahiptir. Buna rağmen mahalle adlarında coğrafi isimlendirmelerin yeri diğer adlandırmalara göre çoğunluktadır. Bu oran 10.8'dir. Mahalle adlarına bu coğrafi isimler verilirken sadece fiziki unsurlara göz önüne alınmış olsa da bitki örtüsü ismi de kullanılmıştır. Bitki adlarının oranı 5.21'dir. Yerel halkın tarım ile ilgilenmesinden dolayı su kenarı yerleşmeleri çoğunluk göstermiş, bundan dolayı su kenarlarına kurulan mahalleler veya su üzerine yapılan yapılar mahallelerin isimlendirilmesinde etkisi olmuştur. Su adlarıyla kurulan mahalle adlarının oranı 2.23'dür. Ankara bölgesi köklü ve tarihi eskilere giden bir bölge olduğu için hâkimiyeti ele geçiren toplumlar tarafından birçok yapı yapılmıştır. Bunların birçoğu tahrip edilerek yok olmuş olsa da buldukları yerlere adlarını vermişlerdir. Yapıların vermiş olduğu mahalle adlarının oranı 9.23'tür.
- c) Türklerin geçmişinde yer alan Göktanrı ve Şamanizm inancı doğa olaylarına meraklarını arttırmış ve bunun sonucu olarak da doğa olaylarında ortaya çıkan renkler Türklerin dikkatini çekmiştir. Renkler Türk geleneğinde ve inanışlarında büyük bir yere sahip olmuş ve gündelik hayatlarında yer almaya başlamıştır. Türkler renkleri ilk olarak sembolik şekilde kullanmışlar daha sonra manevi inanç yönüyle de hayatlarına renkleri dâhil etmişlerdir.

Türklerde en çok kullanılan renkler ak, kara, yeşil, sarı ve kızıldır. Yapmış olduğumuz çalışmada yer adlarında renklerin kullanım sayısı kara 30, ak 23, yeşil 17, kızıl 11, boz 11, sarı 9 dur. Renk adlarıyla kurulan mahalle adlarının diğer yer adlarına göre oranı 7.67'dir. Ankara mahalle yer adlarının renklerle bağdaşarak kurulmasının temel sebebini çoğunlukla bölgenin coğrafi şekillerinin renkleri ve bitki örtüsü özelliklerinden kaynaklandığının tespitini yapmış olsak da hiçbir nedeni olmadan renk adını almış birçok yer adının tespitini de yapılmıştır. Bu belirtmiş olduğumuz renklerin yer adlarına verilirken sıklıkla kullanılması bize Türklük inanışlarının ve geleneklerinin halen içten içe yaşayarak var olduğunun göstergesi niteliğindedir.

d) Ankara ilinin tarihi ile alakalı yapılan kazı çalışmalarında, bölgedeki ilk yerleşmelerin Frigler tarafından M.Ö.780-695 yılları arasında yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu denli köklü geçmişe ait olan bölgede birçok yapı inşa edilmiştir. Bu yapılar kale gibi savunma yapılarından ziyade hanlar, medreseler, tekkeler, camiiler, köprüler, değirmenler ve su kuyularıdır. Bunun nedeni ticaret yollarının Ankara ilinden geçmesi ve mevcut coğrafi yapısının ihtiyaçlarından dolayıdır. Yakın tarihimizde ise yapılan hizmet binalarının bulunduğu mahalledeki yere adını vermiş olduğunu görmekteyiz. Yapı adlarıyla kurulan mahalle adlarının diğer yer adlarına oranı 10.80'dir.

3. Boy, aşiret ve etnik yapılar yer adlarının verilmesinde kaynaklık eden diğer önemli unsurlar olmuştur.

a) Sultan Alparslan'ın 1071 Malazgirt zaferiyle birlikte Anadolu'ya Türk boyları yoğun bir şekilde göç etmeye başlamıştır. Bazı boylar yerleşik hayata geçmeye çalışmış olsa da bazıları göçebe olarak Anadolu'da varlığını devam ettirmeye çalışmıştır. 1402 Ankara Savaşı ile Timur Osmanlı Devleti'ne karşı zafer kazanmıştır. Timur'un ordusuyla gelen boylar ve orduda olan askerler bölgeyi kontrol altında tutmak amacıyla yerleşik hayata geçmiştir. Boylar buldukları yerlerde varlığını belli etmek için kendi boy adlarını yaşadıkları bölgeye vermişler ve kendi içlerinde belirli bir sınır belirlemişlerdir. Oğuz boyunun toplam 24 boydan oluştuğunu bilmekteyiz. Bu boylardan 23 tanesi yerleşik hayata geçmiştir. Ankara sınırları içerisinde direkt boy adı verilen 26 mahalle adı tespit edilmiştir. Bunlar Kayı, Bayat,

Dodurga, Afşar, Kızık, Beydili, Peçenek, Bayındır, Üreğil, Eymir, Kınık, İğdir, Büğdüz isimli mahallelerdir. Bunun dışında Türk boylarına mensup olan küçük ailelerin oluşturmuş olduğu 64 mahalle vardır. Bu boy adları günümüze kadar değişim göstermeden varlığını korumuştur. Yer adlarının tarihi açıdan çok büyük bir kaynak olduğu tespitini buradan yapıyoruz. Yer adlarının değiştirilmesi ya da farklı kullanımları zamanla tarihimizin derinliklerine kaynaklık gösterecek olan birçok delilin silinmesine sebep olacaktır. Boy ve millet adlarının diğer adlara oranı 7.89'dur.

4. Ankara çevresine Osmanlı-Rus Savaşı ve Balkan Savaşları ile Boşnak, Çerkes, Karaçay-Malkar Muhacirleri, Rumeli ve Girit Muhacirleri, Tatar ve Nogay Muhacirleri yoğun bir şekilde göç etmişlerdir. Göç eden toplumlar genellikle göç ettikleri yerin adlarını yeni yerleşim yerine vererek adını yaşatmak isterler. Bu konu ile alakalı olarak göç edilerek kurulan bazı mahalleler hakkındaki anlatılar vardır. Sarıbeyler mahallesinin eski adının Lezgi olduğu bilinmektedir. Anlatılara göre Lezgi adının Tatarların Kırım'daki köylerinin adının olduğu anlatılmakta ayrıca Doğanlı mahallesinin eski adlarından birisi Karapkur'dur. Karapkur kelimesi Nogayca'da bakıp kuralım manasına gelmektedir. Dağyaka mahallesinin eski adının Teşrek olduğu bilinmektedir. Anlatılara göre göç edilip mahalle kurulmadan önce Çerkesler Kafkasya'daki yerleşim yerlerinin ortasından "Teşerek" adında bir akarsuyun geçmesinden dolayı kurdukları yeni mahalleye o nehrin adını verdikleri anlatılmaktadır. Bu anlatılar mahalle ahalisi tarafından anlatılsa da ülkemiz resmi kayıtlarında bu duruma kaynak gösterilecek bir kayda rastlanılmamıştır. Göçmen olarak nitelendirdiğimiz vatandaşlarımızın kurmuş oldukları mahalle sayısı 45'tir. Bu mahalleler adlandırılırken adlandırılış şekline bakıldığında genel olarak yerleşim alanının bulunduğu coğrafi şekiller doğrultusunda adlandırmanın yapıldığının tespitini yapıyoruz.
5. Kurtuluş Savaşı'nda ülkemiz sınırları birçok yerden saldırıya uğramıştır. Düşman güçleri Anadolu'nun iç kısımlarına kadar ilerlemiş, Ankara sınırları içerisinde yenilgiye uğrayarak Anadolu'dan çıkmıştır. Savaşın şiddetini diğer iller gibi hisseden Ankara zaferi de görerek Kurtuluş Savaşı'nın geçilemeyen duvarı olmuştur. Zafer hissinin bu denli yüksek olması savaştan sonra kurulan

yeni yerlerin adlandırılmasında etkili olmuştur. Savaş, barış, zafer, hürriyet gibi terimler genellikle Ankara'nın merkez mahallelerinde ve savaşın yaşandığı son nokta Polatlı ilçesi mahallelerinde ağırlıklı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Savaş, barış, zafer gibi terimlerle kurulan mahalle adlarının oranının diğer yer adlarına oranı 3.12'dir.

6. Modernleşmeyle birlikte halk ağzında kullanılan kelimeler unutulmaya yüz tutmuştur. Halk ağzındaki kullanılan kelimelerin yer adı olarak kullanılması ağızların yaşatılmasında önemli bir yere sahiptir. TDK'da "öz" kelimesinin anlamına bakıldığında, bir kimsenin benliği, bir şeyin en kuvvetli veya kıvamlı bölümü, zamir olarak kendi anlamına gelmektedir. Ankara'nın her bölgesinde sıklıkla kullanılan öz kelimesi verilen anlamların dışında ova, düz alan ve plato anlamını da karşılamaktadır. Bu duruma örnek olarak incelenen Ankara mahalle yer adlarında beş kez Yeşilöz, Yaylalıöz, Bağözü, İnceöz, Kızılöz, Özçaltı, Özköy, Demiröz, Doğanöz, Gökçeöz, Uzunöz, Şabanöz, Özyurt, Acıöz, Türköz, Özevler, Özmüş, Dutöz, Kavaköz yer adlarının tespiti yapılmıştır. Bu tespitimiz dışında bölgesel olarak kullanılan ağızlarda halen yerini koruyan yer adları şunlardır; Culuk (hindi), Gedik (girintili çıkıntılı yer), Çağa (küçük çocuk), Çandır (melez), Salın (palto, ceket), Girmeç (girilecek yer), Tatlar (dilsiz, lal), Tokar (çengel şeklinde ağaç), Otacı (eczacı), Misket (halk oyunu, çocukların oyun aracı olan cam bilye), Çalseki (seki yerden yüksekte oturulmak için yapılan set), Öveçler (Öveç, bir yaşından büyük erkek koyun), Gicik (uyuz hastalığı), Teberik (armağan), Cücük (tohumun tomurcuklaşmış filizi), Tolköy (tol taş kemer), Cıngıl (küçük üzüm salkımı) isimlerindeki mahalle adları tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2020). Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dil Bilim. Ankara: TDK Yayınları.
- Akurgal, E. (1992). Ankara Konuşmaları (Antik Devirde Ankara). Ankara: TMMOB Mimarlar Odası.
- Akyurt Kaymakamlığı (2024). <http://www.akyurt.gov.tr> (Erişim Tarihi:16.05.2024).
- Ankara Kültür Truzim Bakanlığı (2024). <https://ankara.ktb.gov.tr> (Erişim Tarihi:16.05.2024).
- Ankara Valiliği (2024). <http://ankara.gov.tr/tarihce> (Erişim Tarihi:16.05.2024).
- Ankara Valiliği (2024). <http://www.ankara.gov.tr/ekonomik-durum> (Erişim Tarihi:17.05.2024).
- Ayaş Belediyesi (2023). <https://ayas.bel.tr/sayfa/tarih> (Erişim Tarihi:24.10.2023).
- Ayaş Kaymakamlığı (2024). <http://www.ayas.gov.tr/ayas-tarihcesi> (Erişim Tarihi:24.10.2023).
- Aydos, S. (2011). Ankara Çubuk İlçesi Mutfak Kültürünün Dönüşüm Süreçlerinin Halk Bilimi Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, SBE
- Başalan B. (2019), Amasya Yer Adları Üzerine Bir Dil İncelemesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, SBE
- Beypazarı Belediyesi (2023). <https://beypazari.bel.tr/sayfa/tarih> (Erişim Tarihi:17.08.2023).
- Beypazarı Kaymakamlığı (2023). <http://www.beypazari.gov.tr/beypazari-tarihi> (Erişim Tarihi:06.10.2023).
- Çubuk Belediyesi (2023). <https://www.cubuk.bel.tr/kent-rehberi/ekonomi/> (Erişim Tarihi:09.11.2023).
- Çubuk Kaymakamlığı (2023). <http://cubuk.gov.tr/ilcemizin-tarihcesi> (Erişim Tarihi:09.11.2023).
- Çakmak, M. A. (2013). “Anadolu’nun Fethinden Osmanlı Devleti’nin Kuruluşuna Kadar Çamlıdere ve Yöresi”. Tarihi ve Kültürel Yönleriyle Geçmişten Günümüze Çamlıdere Sempozyumu”. Kayseri: Erciyes Üniversitesi
- Çınar H. ve Gümüşçü O. (2002). Osmanlı’dan Cumhuriyete Çubuk Kazası Ankara. Ankata: Çubuk Belediyesi Yayınları

- Çınar, M. N. (2012), 1845 (h.1261) tarihli temettü'ât defterlerine göre ankara eyaleti balâ kazasına bağlı, ağca ali, çavuşlar, dereşeyh, odabaşı, kara ahmedlü, karaağaç ve araplar, kutludüğün (kutludüğün), yenişeyh köylerinin iktisâdi ve içtimaî durumu, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, LEE
- Çiftçi, F. (2022). “Yer adları üzerine bir inceleme: Muş köy adları örneği”, Rumeli Dergisi Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, (Erişim Tarihi:31.12.2022)
- Çoşkun H. (2005). Eğitimde Sinerjik Yaklaşım Dalya Oyunu Bala Örneği, Ankara: CTB Yayınları
- EvrenKaymakamlığı(2023).<http://www.evren.gov.tr/kusbakisi#:~:text=1963%20y%C4%B1na%20kadar%20k%C3%B6y%20stat%C3%BCs%C3%BCnde,y%C4%B1nda%20ismi%20EVREN%20olarak%20de%C4%9Fi%C5%9Ftirilmi%C5%9Ftir> (Erişim Tarihi:16.10.2023).
- Erdoğan, A. (2011). Çamlıdere Tarih ve Kültür Atlası. Ankara: Çamlıdere Belediye Başkanlığı Kültür Yayınları
- Erdoğan, A. (2008), Adım Adım Ankara, Ankara Tarih ve Kültür Dizisi 7. Kitap. Ankara: Ankara Büyükşehir Belediyesi Yayınları
- Erdoğan, A. (2013). Polatlı Tarih ve Kültür Atlası. Ankara: Polatlı Belediyesi Yayınları
- Eren, H. (1965). Yer Adlarımızın Dili, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı. Belleten, (155.165), Ankara
- Erzen A. (1946). İlkçağlarda Ankara. Ankara: Türk Tarih Kurumu
- Goloğlu M. (1971). Türkiye Cumhuriyeti 1923. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları
- Gölbaşı Kaymakamlığı (2023). <http://www.ankaragolbasi.gov.tr/tarih> (Erişim Tarihi:28.10.2023).
- Gündüz, Ö. A. (2012), Alanya'nın Yer Adları, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman DEMİREL Üniversitesi, SBE
- Güdül Kaymanlığı (2023).<http://www.gudul.gov.tr/tarihcee> (Erişim Tarihi:28.10.2023).
- Günseli G. (2018). Ankara Tarihinin İzinde: Jeolojik Zamanlardan Ankara Tarihinin Bilinmeyenlerini Tespit Etme Denemesi, Ankara: Atılım Üniversitesi Yayınları
- Haymana Kaymakamlığı (2023).<http://www.haymana.gov.tr/ilcemizin-tarihcesi#:~:text=%C4%B0l%C3%A7e%20topraklar%C4%B1n%C4%B1n%2>

02%2F3%20sini,alanlar%C4%B1%20ise%20500%20hektar%20kadard%C4%B1r (Erişim Tarihi:07.09.2023).

- Nihal. H ve A. Naci (1926). Anadolu'da Türklerle Aid Yer İsimleri, Ankara: Türkiyat Mecmuası, Vol. II. 243.260
- İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (2017), Elmadağ, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü brifingi. Ankara
- İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (2017), Gölbaşı İlçe, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü brifingi. Ankara
- İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (2017), Güdül İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifingi, Ankara
- İdil, V. (1993). Ankara Tarihi Yerler ve Müzeler. İstanbul: Net Yayınları.
- Kahramankazan İlçe, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2017 brifingi
- Kalkan, P. G. (2021). "Adbilim Çerçevesinde TV Dizi Adları İle İlgili Leksik Semantik Bir Tasnif Denemesi". 1. Uluslar arası Adbilim Sempozyumu Bildiriler Kitabı. İzmir: Ege Üniversitesi
- Karaman, A. F. (2006), XIX. Yüzyıl Ortalarında Ankara Vilayeti'ne Bağlı Ayaş Kazası'nın Sosyal ve İktisadi Durumu, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, SBE.
- Kaya, F. (2004), Bala Ağzı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, SBE
- Kahramankazan Belediyesi (2023). <https://kahramankazan.bel.tr/sayfa/kahramankazan-tarihi> (Erişim Tarihi:09.04.2023).
- Kalecik Kaymakamlığı (2023). <http://kalecik.gov.tr/ilcemizin-tarihcesi> (Erişim Tarihi:12.12.2023)
- Keleş D. (1996), Türk Ad Bilimi Bibliyografyası, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, SBE
- Keskin, A. (2021). Adbilim Odağında Lakaplar ve Lakaplarla Karıştırılan Başlıca Terim ve Kavramlar, Avrasya Terim Dergisi. Cilt 9, Sayı 2, (s.52.62)
- Kızılcahamam Kaymakamlığı (2023). <http://www.kizilcahamam.gov.tr/ilcemizin-tarihi> (Erişim Tarihi:11.10.2023).
- Kılıç, N. N. (2022), Sakin Őehirlerin Ekomze Olması zerine Bir Model nerisi: Güdül rneği, Yüksek Lisans Tezi, Hacı Bayram Üniversitesi, LEE.

- Kızılcahamam İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2017 brifingi
- Kibar, O. (2005). Türk Kültüründe Ad Verme Kişi Adları Üzerine Bir Tasnif İncelemesi. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Koç, A. (2016), Tunceli İli Yer Adları, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, SBE.
- Koçak, D. (2020), Ankara İli Polatlı İlçesi Küçük ve Büyükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Barındırma Sistemlerinin Hayvan Refahı Bakımından Değerlendirilmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karabük Üniversitesi, SBE.
- Korkmaz, Z. (2019). Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK Yayınları, Kur'an'ı Kerim. (Bakara: 2/33)
- Memiş, E. (1997). Genel Tarih. İstanbul: Öz Eğitim Yayınları
- Nallıhan Kaymakamlığı (2023). <http://www.nallihan.gov.tr/nallihanin-tarihcesi> (Erişim Tarihi:27.12.2023).
- İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (2017), Nallıhan İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Birifingi. Ankara
- Özdemir, H. M. (2017). Polatlı'nın Şehir Coğrafyası, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi, SBE
- Öztürk, F. (2010), Geçmişten Günümüze Nallıhan Folkloru, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, SBE
- Öztürk, V. E. (2023), Eski türk İnançlarının Ankara ve Çevresine Yansımaları (Kuzey-Batı Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBE.
- Polatlı 1976 Yıllığı, (1976). Polatlı Belediyesi, Polatlı
- Polatlı Belediyesi (2023). <https://www.polatli.bel.tr/sayfa/ekonomi> (Erişim Tarihi:11.10.2023).
- Polatlı Kaymakamlığı (2023). <http://www.polatli.gov.tr/ilce-tarihi> (Erişim Tarihi:19.08.2023).
- Sarıcan, A. (2021), Ankara İli Çamlıdere İlçesinde Maddi Kültür Unsurları, Yüksek Lisans Tezi, Yüksek Lisans Tezi, Karatekin Üniversitesi, GSE.
- Sarıdemir, H. (2010), Çubuk (Ankara) İlçesi'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, EBE

- Sakaoğlu, S. (2001). Türk Ad Bilimi. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu TDK Yayınları
- Sümer F. (1972). Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri-Boy Teşkilatı-Destanları. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları
- Şahin, İ. (2021). Adbilim, Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Şereflikoçhisar Kaymakamlığı (2023). <http://www.sereflikochisar.gov.tr/tarihi-ve-cografi-yapi> (Erişim Tarihi:10.01.2024).
- Takcı, A. B. (2022), Ankara İli Çamlıdere İlçesi Kültür Varlıklarını Koruma Sorunları ve Önerileri, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi, FBE
- Tarım Orman Bakanlığı Ankara İl Tarım ve Orman Müdürlüğü (Erişim Tarihi:2024). <https://ankara.tarimorman.gov.tr>
- Taşkan, H. (2023), Osmanlı Döneminde Ankara'da Kadınların Kurdukları Vakıflar: Sosyo-Kültürel Bir İnceleme (xıv-xıx. Yüzyıllar), Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBE.
- Taşkesti, B. (2021), Ankara İli Çamlıdere İlçesi Koyun Yetiştiriciliğinin Yapısal ve Yetiştiricilik Özellikleri, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, FBE
- Tekin T. (2010). Orhon Yazıtları. Ankara: TDK Yayınları
- Telli, B. (2018). “Yer Adları Üzerine değerlendirme: Adıyaman İli Gölbaşı İlçesi Örneği”. Turkish Studies Language Literture. Vol. 13, Nu 12, (s.507.526)
- Tepe, S. (2019), Millî Mücadelede Polatlı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Tunçbilek, L. (2017), Şereflikoçhisar Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, SBE.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (1988.2013), S.211, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi
- Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Erişim Tarihi:2023). <https://tvk.csb.gov.tr/> (Erişim Tarihi:28.10.2023).
- Türkiye Diyanet Vakfı (2024) . <https://islamansiklopedisi.org.tr/ankara> (Erişim Tarihi:01.04.2024).
- Türkiye İçişleri Bakanlığı (2023). ihtisas kurulu. www.icisleri.gov.tr (Erişim Tarihi:04.03.2023).

Türkiye İstatistik Kurumu (2023), Genel Nüfus Sayım Verileri, <https://www.tuik.gov.tr/> (Erişim Tarihi:22.04.2023).

Uçak, H. İ. (1986). Tarih İçinde Haymana. Ankara: Haymanalılar Yardımlaşma Ve Tanışma Derneği

Uçar, F. (2010), Temettuat Defterlerine Göre XIX. Yüzyıl Ortalarında Ankara Sancağı Haymanateyn Kazasının Sosyal ve İktisadi Hayatı, Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, SBE.

Ulay, A. F. (2010). Esenlik Şehri Çubuk. Ankara: Çubuk Belediyesi Yayınları

Uysal H. (2016), Beypazarı Halk Bilgisi Ürünleri Hakkında Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, SBE.

Uzunçarşılı, İ. H. (1995). Osmanlı Tarihi, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi Cilt I

Ünbulduk, S. (2023), Kızılcahamam Ağzı, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, SBE.

Vardar, B. (2002). Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Multilingual Yabancı Dil Yayınları

Yasak, Ü. ve H. M. Özdemir (2017). “Polatlı Şehri’nin Mekansal Gelişimi ve Şehir İçi Arazi Kullanımı”, *Studies Of The Ottoman Domain*, Cilt 7, Sayı 13, 289.

Yavuz, S. ve M. Şenel (2013). “Yer Adları (Toponim) Terimleri Sözlüğü”, *TurkishStudies-International Periodical For The Languages, Literatureand History of Turkishor Turkic*.Vol.8, No.8, 2239.2254.

Yeşil, İ. (2019), Kalecik (Tarih, Coğrafya, Sosyal ve Ekonomik Durumu), Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, SBE.

Yılmaz, E. (2006), Çamlıdere Barajı Havzasında Erozyon Problemi ve Risk Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, SBE.

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Şahbaz UZUN

**YER ADLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME: ANKARA MAHALLE
ADLARI ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Fethullah ÇİFTÇİ
Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Nurcihan GÜNEŞ
Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Murat PARLAKPINAR

MUŞ-2025